

การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน
ประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

วิทยานิพนธ์
ของ
วิษณุกรณ์ บุญเฮ้า

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร
ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา
เมษายน 2566

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน
ประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

วิทยานิพนธ์
ของ
วิษณุกรณ์ บุญเฮ้า

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร
ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา
เมษายน 2566
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

NEEDS ASSESSMENT OF LIFE SKILLS DEVELOPMENT OF PRIMARY
LEVEL STUDENTS IN SCHOOLS UNDER SAKON NAKHON
PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 3

BY
WISANUKORN BOONHAO

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
The Master of Education Degree in Educational Administration and Development
at Sakon Nakhon Rajabhat University

April 2023

All Rights Reserved by Sakon Nakhon Rajabhat University

ใบรับรองวิทยานิพนธ์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษา
ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3
ชื่อผู้ทำวิทยานิพนธ์ วิษณุกรณ์ บุญเฮ้า

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการสอบกรรมการสอบและ
(ดร.อภิสิทธิ์ สมศรีสุข) (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัลนิกา ฉลากบาง) ประธานที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์

.....กรรมการสอบกรรมการสอบและ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เอกลักษณ์ เพ็ญสา) แต่งตั้งเพิ่มเติม (รองศาสตราจารย์ ดร.วาโร เพ็งสวัสดิ์) กรรมการที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์

.....กรรมการสอบ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พนิต ศรีประดิษฐ์) ผู้ทรงคุณวุฒิ

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรรับรองแล้ว

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.วาโร เพ็งสวัสดิ์)
ประธานหลักสูตร
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัยรับรองแล้ว

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

เมื่อวันที่ 24 เดือน เมษายน พ.ศ. 2566
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ดี ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลือ เป็นอย่างดีจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัลนิกา ฉลากบาง ประธานกรรมการที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ และ รองศาสตราจารย์ ดร.วาโร เพ็งสวัสดิ์ กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาแนะนำ เสนอแนะ และตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่ตลอดมา ตั้งแต่เริ่มต้นจนสำเร็จเรียบร้อย ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง และขอกราบ ขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านที่ให้การช่วยเหลือการทำวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดี

ขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ ในการตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย และกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษา และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ซึ่งให้ ความร่วมมือและให้ข้อมูลที่เป็ประโยชน์ต่อวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้ความเมตตา ในการสอบ วิทยานิพนธ์จนลุล่วงด้วยดี คำแนะนำ และข้อควรพิจารณาต่าง ๆ ที่ได้จากการสอบถือเป็น กำไรที่ข้าพเจ้าได้นำมาศึกษาเพิ่มเติม และเป็นประโยชน์อย่างมากจนทำให้งานวิจัยฉบับนี้ สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

และที่สำคัญที่สุด ขอขอบคุณบิดา มารดา สมาชิกในครอบครัวทุกคนและ นายภัทรารุช โคตรเรือง ดร.สรญา วัชรสังาศ ที่ให้การสนับสนุนและช่วยเหลือในทุก ๆ ด้าน และให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยตลอดมา

คุณค่าและประโยชน์จากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบแต่บิดา มารดาของ ผู้วิจัย และบูรพาจารย์ทุกท่าน ที่ได้อบรมสั่งสอนจนผู้วิจัยสามารถดำรงตนและบรรลุผล สำเร็จในปัจจุบัน

วิษณุกรณ์ บุญเฮ้า

ชื่อเรื่อง	การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3
ผู้วิจัย	วิชญ์กรณ์ บุญเฮ้า
กรรมการที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัลนิกา ฉลากบาง รองศาสตราจารย์ ดร.วาโร เฟ็งสวัสดิ์
ปริญญา	ค.ม. (การบริหารและพัฒนาการศึกษา)
สถาบัน	มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
ปีที่พิมพ์	2566

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 การดำเนินการวิจัยมี 4 ระยะ ประกอบด้วย ระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบด้านทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษา ระยะที่ 2 การศึกษาสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็นของทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 326 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งมีค่าความเที่ยงตรง ระหว่าง 0.80 – 1.00 ค่าอำนาจจำแนกด้านสภาพที่เป็นจริงของทักษะชีวิตนักเรียนประถมศึกษา ระหว่าง 0.27 – 0.94 ค่าความเชื่อมั่น 0.99 ส่วนแบบสอบถามสภาพที่ควรจะเป็นของทักษะชีวิตนักเรียนประถมศึกษา มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.45 ถึง 0.88 ค่าความเชื่อมั่น 0.98 ระยะที่ 3 การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษา และระยะที่ 4 การศึกษาแนวทางการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 เป็นการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษา มี 4 องค์ประกอบ ดังนี้
 - 1) ด้านการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น
 - 2) ด้านการตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเอง และผู้อื่น
 - 3) ด้านการจัดการอารมณ์และความเครียด
 - และ 4) ด้านการคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์
2. สภาพที่เป็นจริงของทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษาในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนสภาพที่ควรจะเป็นของทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด
3. ความต้องการจำเป็นของทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษา โดยภาพรวม $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.39 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.41 ด้านการจัดการอารมณ์และความเครียด $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.40 ด้านการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.38 และด้านการตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.37 ตามลำดับ
4. แนวทางการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษา มีจำนวน 2 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจและแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์ และ 2) ด้านการจัดการอารมณ์และความเครียด

คำสำคัญ: ทักษะชีวิต ความต้องการจำเป็น นักเรียนประถมศึกษา

TITLE	Needs Assessment of Life Skills Development of Primary Level Students in Schools under Sakon Nakhon Primary Educational Service Area Office 3
AUTHOR	Wisankorn Boonhao
ADVISORS	Asst. Prof. Dr. Wannika Chalakbang Assoc. Prof. Dr. Waro Phengsawat
DEGREE	M.Ed. (Educational Administration and Development)
INSTITUTION	Sakon Nakhon Rajabhat University
YEAR	2023

ABSTRACT

The purpose of this study was to assess the needs of life skills development of primary level students in schools under Sakon Nakhon Primary Educational Service Area Office 3. The study was divided into four phases. Phase 1 was to identify the components of life skills of primary level students. Phase 2 was to examine the current and desirable states of life skills of primary level students. The samples comprised 326 participants of administrators and teachers under Sakon Nakhon Primary Educational Service Area Office 3, who were selected using multi-stage random sampling. The research tool was a set of 5-rating scale questionnaire, which obtained validity index of both current and desirable states ranged between 0.80–1.00. The part of the current state of life skills of primary level students indicated the discrimination power index ranged between 0.27–0.94 and reliability index at 0.99, whereas the desirable state of life skills of primary level students indicated the discrimination power index ranged between 0.45–0.88 and reliability index at 0.98. Phase 3 was to assess the needs of life skills developments of primary level students. And phase 4 was to develop a guideline to enhance life skills of primary level students under Sakon Nakhon Primary Educational Service Area Office 3 using the interview of five experts as a tool in data collection.

The research revealed that,

1. Life skills of primary level students comprised four components, namely 1) building good relationships with others, 2) awareness and appreciation of oneself and others, 3) emotion and stress management and 4) critical thinking, decision making and creative problem solving.

2. The current state of life skills of primary level students, in overall, was at moderate level, whereas the overall of desirable state was at the highest level.

3. The overall of needs of life skills development of primary level students showed the $PNI_{\text{modified}} = 0.39$. The needs prioritized as: critical thinking, decision making and creative problem solving ($PNI_{\text{modified}} = 0.41$), emotion and stress management ($PNI_{\text{modified}} = 0.40$), building good relationships with others ($PNI_{\text{modified}} = 0.38$) and awareness and appreciation of oneself and others ($PNI_{\text{modified}} = 0.37$), respectively.

4. The guideline of life skills development of primary level students comprised two components, namely 1) critical thinking, decision making and creative problem solving and 2) emotion and stress management.

Keywords: Life Skills, Needs Assessment, Primary Level Students

สารบัญ

บทที่	หน้า
1	1
บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
คำถามของการวิจัย	5
ความมุ่งหมายของการวิจัย	5
ความสำคัญของการวิจัย	6
ขอบเขตของการวิจัย	6
กรอบแนวคิดของการวิจัย	8
นิยามศัพท์เฉพาะ	9
2	12
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	12
ทักษะชีวิตนักเรียน	12
ความหมายของทักษะชีวิต	13
ความหมายของทักษะชีวิตนักเรียน	13
ความสำคัญของทักษะชีวิตของนักเรียน	15
องค์ประกอบของทักษะชีวิตของนักเรียน	16
การตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น	20
การคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์	24
การจัดการอารมณ์และความเครียด	27
การสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น	30
แนวทางในการพัฒนาทักษะชีวิต	33
แนวคิดเกี่ยวกับความต้องการจำเป็น	41
ความหมายของความต้องการจำเป็น	41
ความหมายของการประเมินความต้องการจำเป็น	45
ประเภทของการประเมินความต้องการจำเป็น	46
หลักการและขั้นตอนของการประเมินความต้องการจำเป็น	47
การจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น	53

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	55
งานวิจัยในประเทศ	55
งานวิจัยต่างประเทศ	59
3 วิธีดำเนินการวิจัย	62
ระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบด้านทักษะชีวิตของนักเรียน ประถมศึกษา ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 3	63
ระยะที่ 2 การศึกษาสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็นเกี่ยวกับ ทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษา ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3	66
ระยะที่ 3 การจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทักษะชีวิตของ นักเรียนประถมศึกษา ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 3	76
ระยะที่ 4 การศึกษาแนวทางการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน ประถมศึกษา ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 3	77
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	84
ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	84
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	85
ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน	106
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	113
สรุปผล	114
อภิปรายผล	118
ข้อเสนอแนะ	124

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
บรรณานุกรม	125
ภาคผนวก	132
ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์	133
ภาคผนวก ข รายนามผู้เชี่ยวชาญ	149
ภาคผนวก ค แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	153
ภาคผนวก ง ค่าคุณภาพเครื่องมือ	171
ประวัติย่อของผู้วิจัย	181

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 การสังเคราะห์องค์ประกอบของทักษะชีวิตของนักเรียน	19
2 ลักษณะพฤติกรรมที่คาดหวังและพฤติกรรมบ่งชี้การตระหนักรู้และ เห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น	22
3 พฤติกรรมที่พึงประสงค์การตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น	23
4 ลักษณะพฤติกรรมที่คาดหวัง และตัวชี้วัดการคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจและ แก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์	26
5 พฤติกรรมที่พึงประสงค์การคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจและแก้ปัญหา อย่างสร้างสรรค์	27
6 ลักษณะพฤติกรรมที่คาดหวัง และพฤติกรรมบ่งชี้การจัดการอารมณ์และ ความเครียด	29
7 พฤติกรรมที่พึงประสงค์การจัดการอารมณ์และความเครียด	30
8 ลักษณะพฤติกรรมที่คาดหวัง และพฤติกรรมบ่งชี้การสร้างสัมพันธภาพ ที่ดีกับผู้อื่น	32
9 พฤติกรรมที่พึงประสงค์การสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น	33
10 จำนวนของประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	67
11 แผนการดำเนินการวิจัย	81
12 ผลการยืนยันองค์ประกอบทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษา	86
13 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม	89
14 ผลการศึกษาสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็นของทักษะชีวิตของ ของนักเรียนประถมศึกษา	91
15 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นและจัดลำดับความสำคัญ ในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 โดยภาพรวม	97
16 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นและจัดลำดับความสำคัญ ในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ด้านการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น	98

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
17 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นและจัดลำดับความสำคัญ ในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ด้านการตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตัวเองและผู้อื่น	100
18 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นและจัดลำดับความสำคัญ ในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ด้านการจัดการอารมณ์และความเครียด	102
19 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นและจัดลำดับความสำคัญ ในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ด้านการคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจและแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์	104
20 ผลการวิเคราะห์ทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ด้านที่ต้องการหาแนวทางพัฒนา	106
21 ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิต่อการหาแนวทางการพัฒนาทักษะชีวิตของ นักเรียนประถมศึกษา ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ด้านการคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจและแก้ไข ปัญหาอย่างสร้างสรรค์	107
22 ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิต่อการหาแนวทางการพัฒนาทักษะชีวิตของ นักเรียนประถมศึกษา ในโรงเรียนเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สกลนคร เขต 3 ด้านการจัดการอารมณ์และความเครียด	109
23 แบบสรุปผลพิจารณาความสอดคล้องของเครื่องมือการวิจัยแบบสอบถาม เพื่อการวิจัยเรื่องการค้า IOC ของแบบสอบถามการประเมินความต้องการ การจำเป็นในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษา	172
24 ค่าอำนาจจำแนกแบบสอบถามรายข้อ (r) และค่าความเชื่อมั่นของแบบ สอบถามสภาพที่เป็นจริงในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน ประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 3	175

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
25	ค่าอำนาจจำแนกแบบสอบถามรายข้อ (r) และค่าความเชื่อมั่นของแบบ สอบถามสภาพที่ควรจะเป็นในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน ประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 178

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวคิดของการวิจัย	9
2 แสดงพีระมิดความต้องการ	42
3 ขั้นตอนการประเมินความต้องการจำเป็น	48
4 แสดงระยะการวิจัย กิจกรรมการดำเนินการและผลที่ได้รับ	80

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างคนสร้างสังคมและสร้างชาติเป็นกลไกหลักในการพัฒนากำลังคนให้มีคุณภาพ สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างเป็นสุขในกระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกศตวรรษที่ 21 การศึกษามีบทบาทสำคัญในการสร้างความได้เปรียบของประเทศเพื่อการแข่งขันและยืนหยัดในเวทีโลกภายใต้ระบบเศรษฐกิจและสังคมที่เป็นพลวัต ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกจึงให้ความสำคัญและทุ่มเทกับการพัฒนาการศึกษาเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของตนให้สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของระบบเศรษฐกิจ สังคมของประเทศ ภูมิภาค และของโลกควบคู่ไปกับการธำรงรักษาอัตลักษณ์และเอกลักษณ์ของแต่ละประเทศ สำหรับประเทศไทยนั้น เพื่อให้ได้ความสำคัญเกี่ยวกับการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถของคนไทยเพื่อให้มีทักษะด้านความรู้ ด้านความสามารถ และด้านสมรรถนะที่สำคัญซึ่งจะเกี่ยวข้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและการพัฒนาประเทศภายใต้แรงกดดันภายนอกจากกระแสโลกาภิวัตน์และแรงกดดันภายในประเทศที่เป็นปัญหาวิกฤตที่ประเทศต้องเผชิญเพื่อให้คนไทยมีคุณภาพชีวิตที่ดี สังคมไทยเป็นสังคมคุณธรรม จริยธรรมและประเทศสามารถก้าวข้ามกับดักประเทศที่มีรายได้ปานกลางไปสู่ประเทศที่พัฒนาแล้ว รองรับการเปลี่ยนแปลงของโลกทั้งในปัจจุบันและอนาคต (สำนักงาน เลขาธิการสภาการศึกษา, 2560, หน้า 1)

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะด้านความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต สำหรับทักษะชีวิตเป็นสิ่งที่ทุกคนจำเป็นต้องมี ทั้งนี้เพราะนับตั้งแต่มนุษย์เกิดมาจะต้องได้รับการปลูกฝังโดยกระบวนการตามธรรมชาติและกระบวนการทางสังคม ซึ่งเป็นปฏิกิริยาที่ต่อเนื่องเป็นลูกโซ่กัน ในระหว่างที่ผ่านกระบวนการเหล่านั้น มนุษย์จะต้องปะทะกับแรงกดดัน แรงกระทบจากภายนอกที่สำคัญสี่แหล่งคือ ขนบประเพณี วัฒนธรรม ครอบครัว เพื่อน และสิ่งแวดล้อม คนที่จะสามารถยืนหยัดอยู่ในโลกนี้ได้อย่างปกติสุขและไม่กลายเป็นปัญหาของสังคมจึง

ได้แก่ คนที่สามารถจัดการกับแรงปะทะจากแหล่งภายนอกได้อย่างสมดุลโดยอาศัยทักษะชีวิตที่ได้รับการฝึกฝนมาเป็นอย่างดี (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560, หน้า 6-7) เยาวชนในปัจจุบันตกอยู่ภายใต้สิ่งแวดล้อมที่ตึงให้มีพฤติกรรมที่เป็นปัญหา ขณะเดียวกันก็มีปัญหาของสถาบันครอบครัว ดังนั้นในการพัฒนาเยาวชนจึงมีความจำเป็นที่ระบบการศึกษาจะต้องช่วยสร้างภูมิคุ้มกันให้กับเยาวชนส่วนใหญ่เพื่อที่จะไปเผชิญกับปัญหาครอบครัวและภูมิคุ้มกันเหล่านี้จะเป็นพื้นฐานสำคัญในการสร้างครอบครัวในอนาคตของเยาวชนต่อไป (สมเดช มุ่งเมือง, 2555, หน้า 13)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงได้นำการพัฒนาทักษะชีวิตบรรจุไว้ในหลักสูตรแกนกลางขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ระบุโดยกำหนดสมรรถนะผู้เรียนในข้อ 4 คือความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตซึ่งเป็นความสามารถในการใช้กระบวนการต่าง ๆ ไปดำเนินชีวิตประจำวัน ซึ่งการเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ต่อเนื่อง การทำงานและการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่าง ๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมในปัจจุบันและสภาพแวดล้อมที่แปรผัน การรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์อันจะส่งผลกระทบต่อตนเองและบุคคลอื่น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, หน้า 7) และได้กำหนดองค์ประกอบทักษะชีวิตไว้ 4 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) การตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น 2) การคิดวิเคราะห์ที่ตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ 3) การจัดการกับอารมณ์และความเครียด 4) การสร้างสัมพันธภาพที่กับผู้อื่น ซึ่งแต่ละองค์ประกอบจะแบ่งเป็นพฤติกรรมทักษะชีวิตที่คาดหวังและตัวชี้วัดซึ่งจำแนกตามระดับชั้นรายชั้นปี สำหรับความเชื่อมโยงของทักษะชีวิตทั้ง 4 องค์ประกอบนั้น หากสังเกตให้ดีจะเห็นว่าองค์ประกอบของทักษะชีวิตล้วนเชื่อมโยงกัน เช่น การตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น ก็ย่อมทำให้เด็กสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับบุคคลรอบข้างได้ เพราะเด็กเข้าใจตนเองและผู้อื่น เห็นคุณค่าและยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล การอยู่ร่วมกับผู้อื่นสามารถเป็นไปด้วยความเข้าใจและเปิดกว้าง ในขณะที่องค์ประกอบการจัดการกับอารมณ์และความเครียดก็ต้องเริ่มด้วยการตระหนักรู้และเข้าใจตนเองทั้งในด้านอารมณ์และความคิด จากนั้นก็อาศัยทักษะในองค์ประกอบการคิดวิเคราะห์ที่ตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์เพื่อสร้างความเข้าใจในตนเองผู้อื่น และสถานการณ์ที่ตรงตรงทางเลือกแต่ละทางเลือกเพื่อหาทางจัดการกับอารมณ์ของตนเองและสถานการณ์ที่ตึงเครียดได้อย่างเหมาะสม ทักษะทั้งหมดนี้หากเริ่มปลูกฝังตั้งแต่

วัยเยาว์ในระบบการศึกษาขั้นพื้นฐานก็จะสามารถเป็นรากฐานสำคัญในการสร้างภูมิคุ้มกันให้กับเด็กเมื่อต้องออกไปเผชิญโลกภายนอก (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2559, หน้า 1)

สภาพสังคมในปัจจุบันเป็นยุคของความเร็วและความล้ำสมัยของเทคโนโลยีการสื่อสาร ความหลากหลายทางเชื้อชาติวัฒนธรรม การหลอหลอมรวมความคิดและความเชื่อของกลุ่มคนที่บุคคลในสังคมจะต้องตั้งรับการมีวิถีชีวิตยุคใหม่อย่างมีสติและวิจารณ์ญาณ จากสภาพสังคมในปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลงอย่างมากซึ่งส่งผลกระทบต่อทักษะชีวิตของเด็กวัยเรียนทั้งการดำเนินชีวิตท่ามกลางกระแสของเทคโนโลยีที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการศึกษาของบุตรหลานตลอดจนการเผชิญสิ่งยั่วยุที่อาจก่อให้เกิดปัญหาทั้งกับเด็กและเยาวชนเป็นอย่างมาก ทั้งปัญหาด้านการปรับตัว ปัญหาด้านอารมณ์และจิตใจ โดยเฉพาะในเด็กและเยาวชนที่ขาดทักษะชีวิต ขาดภูมิคุ้มกันทางสังคมที่ดี เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐานไปแล้วอาจเป็นบุคคลที่ไม่ประสบความสำเร็จในชีวิต มีปัญหาทางอารมณ์จิตใจและมีความขัดแย้งในชีวิตได้ง่าย จึงต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะชีวิตเป็นภูมิคุ้มกันและตั้งรับต่อการก้าวรุกรุกทางสังคมอย่างรู้เท่าทัน (สมเดช มุ่งเมือง, 2555, หน้า 13)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ได้ตระหนักถึงปัญหาและความสำคัญของทักษะชีวิตของเด็กวัยเรียนซึ่งนักเรียนในสังกัดส่วนใหญ่พ่อแม่ผู้ปกครอง ดูแลใจใส่ลูกหลานได้ไม่เต็มที่ เนื่องจากต้องแบกรับภาระการทำงานในชีวิตประจำวัน ส่งผลให้เด็กส่วนใหญ่ติดโทรศัพท์มือถือประกอบกับความก้าวหน้าของเทคโนโลยีการสื่อสารทำให้เด็กส่วนใหญ่เข้าถึงโซเชียลมีเดียได้อย่างสะดวกและกว้างขวาง หากไม่ได้รับคำแนะนำจากพ่อแม่ผู้ปกครองในทางที่ถูกต้อง เด็ก ๆ อาจไม่มีภูมิคุ้มกันลอกเลียนแบบและคูลิ่งที่ไม่เหมาะสม เมื่อประกอบกับเด็กขาดทักษะชีวิตซึ่งเห็นได้จากกรณีห้องก่อนวัยอันควร ปัญหายาเสพติด จึงทำให้เด็กไม่มีความมั่นคงด้านจิตใจและไม่เห็นคุณค่าในตัวเอง โดยเฉพาะเด็กประถมศึกษาซึ่งเป็นวัยที่กำลังเรียนรู้ และเลียนแบบพฤติกรรม ดังนั้นจึงต้องส่งเสริมให้นักเรียนมีทักษะชีวิตและเรียนรู้อย่างเหมาะสมตามช่วงวัย เพื่อเป็นภูมิคุ้มกันให้ตระหนักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น (สมเดช มุ่งเมือง, 2555, หน้า 14) รวมถึงการรู้ความถนัดความสามารถ จุดเด่น จุดด้อยของตนเอง พร้อมยอมรับความแตกต่างของแต่ละบุคคล เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันและปฏิบัติตนให้เป็น

เยาวชนที่ดีของประเทศชาติต่อไป (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3, 2564, หน้า 42)

จากความต้องการจำเป็นในการพัฒนาผู้เรียนทั้งทักษะเชิงวิชาการและทักษะชีวิตควบคู่กันไปดังกล่าว โดยที่ความต้องการจำเป็นนั้นเป็นความแตกต่างระหว่างทักษะชีวิตของนักเรียนที่คาดหวังกับทักษะชีวิตของนักเรียนที่เป็นอยู่จริงในปัจจุบันที่จำเป็นต้องได้รับการแก้ไขปรับปรุงเพื่อให้ตอบสนองตามที่คาดหวังไว้ ดังนั้นการประเมินความต้องการจำเป็น (Needs assessment) จึงเป็นกระบวนการที่สามารถนำมาใช้ศึกษาความต้องการจำเป็นโดยการวิเคราะห์หาความแตกต่างระหว่างสภาพในปัจจุบันกับสภาพที่ควรจะเป็นซึ่งมีระบบการจัดลำดับความสำคัญก่อนหลัง และหาสาเหตุที่ทำให้เกิดความ ต้องการจำเป็นเพื่อเป็นข้อมูลในการตัดสินใจเกี่ยวกับการปรับปรุงแก้ไข การจัดสรรงบประมาณ การจัดทำแผนการดำเนินงานขององค์กร โดยขั้นตอนของการประเมินความต้องการจำเป็นประกอบด้วย ขั้นตอนที่หนึ่ง การบอกถึงความต้องการจำเป็น (Needs Identification) ขั้นตอนที่สอง การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น (Needs Analysis) เพื่อวิเคราะห์หาสาเหตุ และขั้นตอนที่สาม การกำหนดทางเลือกในการแก้ปัญหาความต้องการจำเป็น (Needs Solution) ตามกรอบการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นแบบสมบูรณ์ (สุวิมล ว่องวานิช, 2558, หน้า 14)

จากเหตุผลและความสำคัญของทักษะชีวิตซึ่งเป็นทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้เรียนทุกคน ทำให้ผู้วิจัยตระหนักถึงบทบาทของสถานศึกษา และบทบาทของครูผู้สอนในการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจทำวิจัยเรื่องการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษา ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ทั้งนี้เพื่อให้สถานศึกษาและครูผู้สอนมีสารสนเทศที่ชัดเจนและแนวทางการบริหารงานหรือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดทักษะชีวิต สามารถพัฒนาตนเองไปสู่การเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในการคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น มีทักษะเพื่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ตลอดจนพร้อมที่จะเติบโตเป็นพลเมืองที่ดีเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ

คำถามของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดคำถามของการวิจัย ไว้ดังนี้

1. องค์ประกอบด้านทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 มีอะไรบ้าง
2. สภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็นของทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 อยู่ในระดับใด
3. การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 เป็นอย่างไร
4. แนวทางการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 เป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดความมุ่งหมายของการวิจัย ไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบด้านทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3
2. เพื่อศึกษาสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็นของทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3
3. เพื่อประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3
4. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

ความสำคัญของการวิจัย

การวิจัยเรื่องการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 มีความสำคัญ ดังนี้

1. ได้องค์ประกอบและสารสนเทศเกี่ยวกับทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ซึ่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา ผู้บริหารและครูสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนให้สูงขึ้น
2. สถานศึกษาสามารถนำแนวทางการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้ไปประยุกต์ใช้ตามบริบทของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษา โดยการวิเคราะห์ สังเคราะห์ แล้วนำมากำหนดขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

1.1 ทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่

1. การตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น
2. การคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์
3. การจัดการด้านอารมณ์และความเครียด
4. การสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น

1.2 ความต้องการจำเป็น เป็นการเปรียบเทียบสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็นด้านทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยขออธิบายตามระยะการวิจัยซึ่งแบ่งเป็น 4 ระยะ ดังนี้

2.1 ระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบด้านทักษะชีวิตของนักเรียน ประถมศึกษา จากนักวิชาการและสอบถามผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ซึ่งเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ตามคุณสมบัติที่กำหนด

2.2 ระยะที่ 2 การศึกษาสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็นของ ทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

2.2.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ใน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ในปีการศึกษา 2565 จำนวน 1,970 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3, 2565, หน้า 5)

2.2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ปีการศึกษา 2565 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ Krejcie and Morgan (1970 อ้างถึงใน วาโร เพ็งสวัสดิ์, 2551, หน้า 191) ได้ 320 คน แต่ผู้วิจัยใช้กลุ่มตัวอย่างในครั้งนี้ จำนวน 326 คน และสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Random Sampling)

2.3 ระยะที่ 3 การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทักษะชีวิต ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สกลนคร เขต 3 เป็นการนำผลการศึกษาในระยะที่ 2 มาจัดลำดับความต้องการจำเป็น

2.4 ระยะที่ 4 การศึกษาแนวทางการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน ประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 เป็นการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ตามคุณสมบัติที่กำหนด

3. ตัวแปรที่ศึกษา

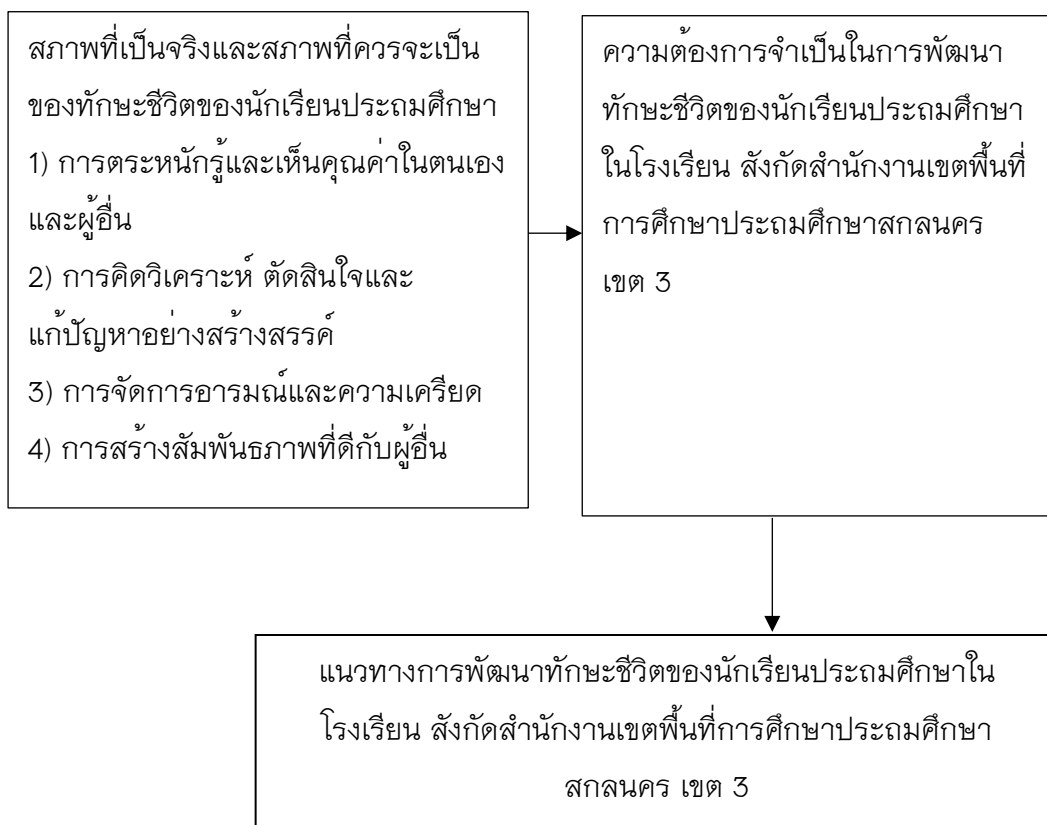
3.1 ทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษาประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ 1) การตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น 2) การคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ 3) การจัดการอารมณ์และความเครียด 4) การสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น

3.2 ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 เป็นการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็นของทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

3.3 แนวทางในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 จากทัศนะของนักวิชาการ ดังนี้ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2554); วรณภา พิพัฒน์ธนวงศ์ (2557); พัชรินทร์ รุจิชีพ (2559); องอาจ เทียมกลาง (2559); อรอนงค์ แสนคำ (2560); ปรีศณี อัจจิมาพร (2561); โดมฤทธิ์ เอื้อกิ่งเพชร (2563); เกศรา น้อยมานพและคณะ (2563); Osman Nejat Akfirat (2016); Ghabakhlou, B (2021) สรุปได้ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นิยามศัพท์เฉพาะ ไว้ดังนี้

1. ทักษะชีวิตของนักเรียน หมายถึง ความสามารถหรือความชำนาญ
ในการแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต โดยการเฝ้หาและพัฒนาความรู้ใหม่ให้สามารถบริหาร
จัดการชีวิตของตนเองได้ เพื่อการดำเนินชีวิตเป็นไปได้อย่างเหมาะสม ประสบความสำเร็จ
ในสภาวะปัจจุบันและอนาคตอย่างยั่งยืน ประกอบด้วย

1.1 การตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น หมายถึง
ความสามารถในการตระหนักถึงความถนัด ความสามารถ จุดเด่น จุดด้อยของตนเอง
เข้าใจถึงความแตกต่างของแต่ละบุคคล เห็นคุณค่าความสำคัญ ความภาคภูมิใจในตนเอง
และผู้อื่น มีความเชื่อมั่นในตนเองและผู้อื่นรวมถึงมีความรับผิดชอบต่อสังคมในปัจจุบันและ
อนาคต

1.2 การคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ หมายถึง ความสามารถในการแยกแยะข้อมูลข่าวสาร ปัญหาและสถานการณ์รอบตัว วิพากษ์วิจารณ์ วิเคราะห์ความน่าเชื่อถือของข้อมูลข่าวสารได้สมเหตุสมผล ประเมินสถานการณ์อย่างสร้างสรรค์ด้วยหลักเหตุผลตามข้อมูลที่ถูกต้องเพื่อหาทางเลือกที่เหมาะสม มีจินตนาการและมีความสามารถในการคิดเชื่อมโยงและตัดสินใจในการแก้ปัญหาของสถานการณ์ต่าง ๆ รู้จักวิพากษ์วิจารณ์บนพื้นฐานของข้อมูลสารสนเทศ รวมถึงรู้จักรู้อภิบาลและขั้นตอนการตัดสินใจและแก้ไขปัญหาเรื่องราวต่าง ๆ ในชีวิตได้อย่างถูกต้องสร้างสรรค์

1.3 การจัดการอารมณ์และความเครียด หมายถึง ความสามารถในการเข้าใจ รู้เท่าทันอารมณ์ของตนเอง รู้สาเหตุของความเครียด รู้วิธีควบคุมอารมณ์และความเครียดของตนเอง ตลอดจนรู้วิธีการผ่อนคลาย หลีกเลี้ยง และปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่อาจก่อให้เกิดอารมณ์ที่ไม่พึงประสงค์ให้เป็นไปในทางที่ดีได้

1.4 การสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น หมายถึง ความสามารถในการเข้าใจมุมมอง อารมณ์ ความรู้สึกของผู้อื่นโดยการใช้ภาษาพูด ภาษากาย รู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเราเพื่อสื่อสารความต้องการของตนเองและผู้อื่น สามารถวางตัวได้อย่างถูกต้องเหมาะสมในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น รู้จักปฏิเสธ ต่อบรองร้องขอความช่วยเหลือในสถานการณ์เสี่ยงรวมถึงการสื่อสารที่สร้างสัมพันธภาพ ความร่วมมือ รู้จักการปฏิบัติตามกฎกติการะเบียบของสังคมและการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างดีและมีความสุข

2. การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทักษะชีวิตนักเรียน หมายถึง กระบวนการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่ควรจะเป็นของทักษะชีวิตนักเรียนเพื่อนำมากำหนดความแตกต่างระหว่างสภาพปัจจุบันกับสภาพที่ควรจะเป็นแล้วนำมาจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น ตลอดจนเสนอแนวทางในการพัฒนา

2.1 สภาพที่เป็นจริง หมายถึง ความเป็นจริงหรือสภาพที่เกิดขึ้นจริงของทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

2.2 สภาพที่ควรจะเป็น หมายถึง ความต้องการ หรือความคาดหวังต่อทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

3. แนวทางพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษา หมายถึง แนวทางการจัดการเรียนการสอนหรือกิจกรรมที่ผู้บริหารและครูผู้สอนสามารถนำมาปรับใช้เพื่อให้นักเรียนมีทักษะชีวิตเพิ่มขึ้น โดยการนำพฤติกรรมบ่งชี้ที่มีความสำคัญ 3 ลำดับแรกในทักษะชีวิตด้านที่มีค่า $PNI_{modified}$ สูงกว่า $PNI_{modified}$ รวมมาร่างเป็นแนวทางพัฒนา จากนั้นนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คนพิจารณา

4. ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้อำนวยการสถานศึกษา หรือผู้ที่ได้รับแต่งตั้งให้รักษาราชการแทนผู้อำนวยการสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ในปีการศึกษา 2565

5. ครูผู้สอน หมายถึง ผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งครู และบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ปีการศึกษา 2565

6. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 หมายถึง หน่วยงานที่เกิดขึ้นตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2553 ที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาระดับการศึกษาภาคบังคับใน 4 อำเภอ ของจังหวัดสกลนคร ได้แก่ อำเภอนวนพนวิลาส อำเภอคำตากล้า อำเภอบ้านม่วง และ อำเภออากาศอำนวย ซึ่งมีโรงเรียนอยู่ในสังกัดในปีการศึกษา 2565 จำนวน 182 โรงเรียน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัย เรื่อง การศึกษาความต้องการจำเป็นด้านทักษะชีวิตของนักเรียน
ประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3
ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตามลำดับ ดังนี้

1. ทักษะชีวิตของนักเรียน
 - 1.1 ความหมายของทักษะชีวิต
 - 1.2 ความหมายทักษะชีวิตของนักเรียน
 - 1.3 ความสำคัญของทักษะชีวิตของนักเรียน
 - 1.4 องค์ประกอบทักษะชีวิตของนักเรียน
 - 1.5 แนวทางในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน
2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการจำเป็น
 - 2.1 ความหมายของความต้องการจำเป็น
 - 2.2 ความหมายของการประเมินความต้องการจำเป็น
 - 2.3 ขั้นตอนของการประเมินความต้องการจำเป็น
 - 2.4 การจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 3.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 3.2 งานวิจัยต่างประเทศ

ทักษะชีวิตของนักเรียน

ทักษะชีวิต (Life Skills) เป็นทักษะพื้นฐานที่สำคัญและจำเป็นที่นักเรียนควรมี เพื่อเตรียมความพร้อมให้กับนักเรียนในทุกด้านให้สามารถเผชิญสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเตรียมพร้อมสำหรับการปรับตัวในอนาคต เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาด้านตนเองโดยการใช้ความคิด การปรับตัว การตัดสินใจ

การจัดการกับอารมณ์และความเครียดในการแก้ไขปัญหาให้กับตนเองอย่างเหมาะสม ทักษะชีวิตจึงส่งผลให้ผู้เรียนรู้จักเลือกปฏิบัติสิ่งที่ถูกต้อง รวมทั้งการรู้จักยับยั้งชั่งใจ ผู้เรียนที่มีทักษะชีวิตจะเป็นผู้ที่มีเหตุผลและเลือกดำรงชีวิตในทางที่เหมาะสม

1.1 ความหมายของทักษะชีวิต

จากการศึกษาความหมายของทักษะชีวิต พบว่า มีนักวิชาการได้ให้ความหมายของทักษะชีวิตไว้ ดังนี้

สุภาพร วาปีโส (2559, หน้า 7) ได้ให้ความหมายทักษะชีวิตหมายถึง ความสามารถเชิงจิตวิทยาประกอบด้วยความรู้ เจตคติ และทักษะที่จะจัดการกับปัญหา รอบ ๆ ตัว ในสภาพสังคมปัจจุบัน และเตรียมพร้อมสำหรับการปรับตัวในอนาคตเพื่อให้ตนเองมีความสุขและอยู่รอดปลอดภัยในสังคม

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2559, หน้า 7) ได้ให้ความหมายทักษะชีวิต หมายถึง ความสามารถของบุคคลที่จะจัดการกับปัญหาต่าง ๆ รอบตัวในสภาพสังคมปัจจุบัน และเตรียมความพร้อมสำหรับการปรับตัวในอนาคต

มัณฑุณี เปี่ยมดี (2563, หน้า 15) ได้สรุปความหมายของทักษะชีวิต หมายถึง ความสามารถของบุคคลในด้านต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากการเรียนรู้และประสบการณ์ โดยทำให้บุคคลสามารถดำรงชีวิตในสังคมปัจจุบันและมีความพร้อมในการดำรงชีวิตในอนาคตได้อย่างมีความสุข

จากการศึกษาเอกสารแนวคิดที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่า ทักษะชีวิต หมายถึง ความสามารถในการจัดการกระบวนการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมบุคคลเพื่อให้สามารถจัดการกับตนเองและสิ่งแวดล้อมเพื่อให้มีความสุขตามสภาพ และความสุขความปลอดภัยในสังคม ซึ่งเป็นการพัฒนาทักษะพื้นฐานของบุคคลโดยบูรณาการองค์ความรู้ และกระบวนการเรียนรู้ต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันเข้าด้วยกัน ทำให้บุคคลสามารถดำรงชีวิตในสังคมปัจจุบันและมีความพร้อมในการดำรงชีวิตในอนาคตได้อย่างมีความสุข

1.2 ความหมายของทักษะชีวิตของนักเรียน

จากการศึกษาความหมายของทักษะชีวิตของนักเรียนพบว่า มีนักวิชาการได้ให้ความหมายของทักษะชีวิตของนักเรียนไว้ ดังนี้

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2554, หน้า 1) กล่าวว่า ทักษะชีวิตของนักเรียน หมายถึง ความสามารถของบุคคลที่จะจัดการกับปัญหาต่าง ๆ รอบตัวในสภาพสังคมปัจจุบัน และเตรียมพร้อมสำหรับการปรับตัวในอนาคต

องอาจ เขียมกลาง (2559, หน้า 13) กล่าวว่า ทักษะชีวิตของนักเรียน หมายถึง ความสามารถขั้นพื้นฐานของบุคคลในการปรับตัว และเลือกทางเดินของชีวิตที่เหมาะสม ในการเผชิญกับปัญหาต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวทั้งสภาพปัจจุบัน และเตรียมพร้อมสำหรับการปรับตัว ในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ

อรอนงค์ แสนคำ (2560, หน้า 18) กล่าวว่า ทักษะชีวิตของนักเรียน หมายถึง ความสามารถในการรู้จักตนเอง และการแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต โดยการไฝ่หาและพัฒนาความรู้ใหม่ เพื่อให้สามารถ จัดการชีวิตของตนเองได้อย่างมีเหตุผลเพื่อเพิ่มทักษะในการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา การบริหารจัดการความเครียด มีมนุษยสัมพันธ์ มีทักษะในการเข้าสมาคมและรู้จักประนีประนอม เพื่อปรับตัวเองให้อยู่ในสังคมปัจจุบันอย่างมีความสุข

ชยาภรณ์ คำด้อย (2560, หน้า 18-19) กล่าวว่า ทักษะชีวิตของนักเรียน หมายถึง ความสามารถในการใช้ความรู้ เจตคติความสามารถในการปรับพฤติกรรมให้เหมาะสม และทักษะต่าง ๆ เพื่อจัดการกับปัญหาต่าง ๆ สามารถสร้างทางเลือกที่ดีให้กับตนเองในสภาพสังคมปัจจุบัน และพร้อมปรับตัวในอนาคตอย่างมีประสิทธิภาพ จะเห็นว่า ทักษะชีวิตสามารถนำไปใช้เพื่อพัฒนาตนเอง โดยการใช้ความคิด การปรับตัว การตัดสินใจ การสื่อสาร การจัดการอารมณ์และความเครียด การแก้ไขปัญหาให้กับตนเองได้อย่างชาญฉลาด รู้จักยับยั้งชั่งใจ เป็นคนที่มีเหตุผลรู้จักเลือกการดำรงชีวิตที่เหมาะสม คนที่มีทักษะชีวิตสามารถ อยู่ในสังคมมีความสุขอย่างยั่งยืน

ปรีศณี อัจจิมาพร (2561, หน้า 25) กล่าวว่า ทักษะชีวิตของนักเรียน หมายถึง ความสามารถที่จะจัดการกับความต้องการภายใต้ความพร้อม ในการปรับตัวทั้งด้านความรู้ เจตคติ ร่างกาย อารมณ์ สังคม ที่ผ่านการคิด วิเคราะห์ และประเมินสถานการณ์เพื่อให้การดำเนินชีวิตเป็นไปอย่างเหมาะสม และประสบความสำเร็จในสภาวะปัจจุบัน และในอนาคต

ศศิธร นพกิจ (2561, หน้า 54) กล่าวว่า ทักษะชีวิตของนักเรียน หมายถึง ความสามารถในการดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข สามารถปรับตัว และแก้ไข ปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสมทั้งนี้ย่อมขึ้นอยู่กับสุขภาพกายสุขภาพจิต และการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว

โตมฤทธิ์ เอื้อกิ่งเพชร (2563, หน้า 20) กล่าวว่า ทักษะชีวิตของนักเรียน หมายถึง ความสามารถทางพฤติกรรมของบุคคลที่ใช้ปรับตัว อย่างมีประสิทธิภาพ เหมาะสมกับบริบทต่าง ๆ ในชีวิต

จากการศึกษาเอกสารแนวคิดที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่า ทักษะชีวิตของนักเรียน หมายถึง ความสามารถหรือความชำนาญในการแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต โดยการเฝ้าหา และพัฒนาความรู้ใหม่ให้สามารถบริหารจัดการชีวิตของตนเองได้ เพื่อการดำเนินชีวิต เป็นไปได้ได้อย่างเหมาะสม ประสบความสำเร็จในสภาวะปัจจุบันและอนาคตอย่างยั่งยืน

1.3 ความสำคัญของทักษะชีวิตของนักเรียน

จากการศึกษาความสำคัญของทักษะชีวิตพบว่า มีนักวิชาการได้กล่าวถึงความสำคัญของทักษะชีวิตไว้ ดังนี้

วสนันท์ หมวดเอียด (2556, หน้า 31) ได้กล่าวถึงทักษะชีวิตว่ามีความสำคัญต่อเยาวชนมาก เพราะทักษะชีวิตเป็นพื้นฐานสำคัญที่ทำหน้าที่เป็นภูมิคุ้มกันที่จะเหนี่ยวรั้งเยาวชนให้รอดพ้นจากสิ่งไม่ดีทั้งหลายและเป็นตัวเชื่อมระหว่าง ความรู้ เจตคติ และค่านิยมของบุคคลกับความสามารถทางจิตสังคม อีกทั้งยังช่วยเสริมสร้างให้เยาวชน มีการปรับตัวที่ดีขึ้น มีความรับผิดชอบต่อสังคมมีความเชื่อมั่นในตนเองสามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุขจึงควรส่งเสริมทักษะชีวิตเพื่อตอบสนองต่อความต้องการและความจำเป็นทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านเด็กและเยาวชน ด้านสังคม และ ด้านการศึกษา

วรพงษ์ ภูเมฆ (2558, หน้า 36) กล่าวว่า ทักษะชีวิตกำหนดขึ้น เพื่อให้บุคคลเกิดการพัฒนาตนเองทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา ให้บุคคลสามารถจัดการกับปัญหาและสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับตนเองได้อย่างเหมาะสมและถูกต้อง นอกจากนี้ยังช่วยให้บุคคลสามารถดำเนินชีวิตในสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปได้อย่างเหมาะสม

พัชรินทร์ รุจิชีพ (2558, หน้า 28) กล่าวว่า การดำรงตนของเด็กและเยาวชน อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ประกอบด้วยทักษะชีวิตที่มาจากการสร้างและพัฒนา โดยกระบวนการเรียนการสอน เป็นการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ร่วมกันในกลุ่มผ่าน กิจกรรมรูปแบบต่าง ๆ ได้ลงมือปฏิบัติร่วมคิด อภิปราย แสดงความคิดเห็น ได้แลกเปลี่ยน

ความคิดประสบการณ์ซึ่งกันและกันได้สะท้อนความรู้สึกนึกคิดมุมมองเชื่อมโยงวิถีชีวิตของตนเอง สร้างองค์ความรู้ใหม่และปรับใช้กับชีวิต ความสามารถตระหนักในตนเองของเด็กและเยาวชนที่จะจัดการกับปัญหาต่าง ๆ รอบตัวในสภาพสังคมปัจจุบันรู้ การดำรงตน รู้คุณค่าในตนเองและเตรียมความพร้อมสำหรับการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงในอนาคต

อรอนงค์ แสนคำ (2560, หน้า 20) กล่าวว่า ทักษะชีวิตเป็นส่วนสำคัญที่จะพัฒนาคนให้สามารถดำรงชีวิตอย่างปกติสุขไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาสติปัญญา อารมณ์ จิตใจเพื่อให้รู้เท่าทันกับเหตุการณ์ปัจจุบัน ซึ่งสภาพการณ์ของสังคมไทยในปัจจุบันอยู่ภายใต้สิ่งแวดล้อมที่เป็นปัญหา เช่น ทะเลาะวิวาท การมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน สื่อลามก อนาจาร การใช้สินค้าฟุ่มเฟือย ยาเสพติด ฯลฯ และปัญหาของความอบอวนในครอบครัว ดังนั้นจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องสร้างภูมิคุ้มกันให้ตนเองโดยเริ่มตระหนักถึงปัญหาใกล้ตัวและสร้างทักษะชีวิตในด้านต่าง ๆ เพื่อมีความพร้อม กล้าเผชิญปัญหาสังคมอย่างเข้มแข็งและภูมิคุ้มกันเหล่านี้จะเป็นพื้นฐานสำคัญในการสร้างครอบครัวต่อไปในอนาคต

สวาสดี วารินกัญ (2562, หน้า 13) กล่าวว่าไว้ว่า ทักษะชีวิตเป็นการสร้างภูมิคุ้มกันผ่านกระบวนการจัดกิจกรรมซึ่งประกอบด้วย การรู้จักตนเองและผู้อื่น การคิดวิเคราะห์ การตัดสินใจแก้ปัญหา การจัดการกับอารมณ์ความรู้สึกและการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับบุคคลรอบข้าง

โตมฤทธิ์ เอื้อกิ่งเพชร (2563, หน้า 21) กล่าวว่า ความสำคัญของทักษะชีวิตคือ ทำให้บุคคลสามารถแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสมเพื่อใช้ปรับตัวให้เข้ากับบริบทต่าง ๆ ในชีวิตทั้งในปัจจุบันและในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากการศึกษาแนวคิดที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่า ทักษะชีวิตของนักเรียนเป็นทักษะที่มีความสำคัญและจำเป็นต่อการพัฒนาตนเองทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญาเป็นอย่างมาก เพื่อให้รู้เท่าทันกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบันรวมถึงรู้คุณค่าในตนเองและเตรียมความพร้อมสำหรับการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงทั้งในปัจจุบันและอนาคตเพื่อสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข

1.4 องค์ประกอบของทักษะชีวิตของนักเรียน

นักวิชาการได้กล่าวถึงองค์ประกอบของทักษะชีวิตของนักเรียน ไว้ดังนี้

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2554, หน้า 1-5) สรุปว่า องค์ประกอบด้านทักษะชีวิตของนักเรียน ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ดังนี้

1) การตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น 2) การคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ 3) การจัดการกับอารมณ์และความเครียด 4) การสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น

วรรณภา พิพัฒน์ธนวงค์ (2557, หน้า 50) กล่าวว่า องค์ประกอบด้านทักษะชีวิตของนักเรียน ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) การตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น 2) การคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ 3) การจัดการกับอารมณ์และความเครียด 4) การสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น

พัชรินทร์ รุจีชีพ (2559, หน้า 131) กล่าวว่า องค์ประกอบด้านทักษะชีวิตของนักเรียน ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) การตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น 2) การคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ 3) การจัดการกับอารมณ์กับความเครียด 4) การสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่น

องอาจ เทียมกลาง (2559, หน้า 21) กล่าวว่า องค์ประกอบด้านทักษะชีวิตของนักเรียน ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) การตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น 2) การคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ 3) การจัดการกับอารมณ์กับความเครียด 4) การสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น

อรอนงค์ แสนคำ (2560, หน้า 33) กล่าวว่า องค์ประกอบด้านทักษะชีวิตของนักเรียน ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) การตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเอง 2) การคิดวิเคราะห์ การตัดสินใจ และการแก้ปัญหา 3) การจัดการอารมณ์และความเครียด 4) การสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น

ปรัศนี อัจจิมาพร (2561, หน้า 29) กล่าวว่า องค์ประกอบด้านทักษะชีวิตของนักเรียน ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) การแก้ปัญหาและการตัดสินใจ 2) การติดต่อสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ 3) การจัดการอารมณ์ 4) การตระหนักรู้ 5) การสร้างสัมพันธภาพระหว่างบุคคล

โตมฤทธิ์ เอื้อกิ่งเพชร (2563, หน้า 26) กล่าวว่า องค์ประกอบด้านทักษะชีวิตของนักเรียน ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) การตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น 2) การคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ 3) การจัดการกับอารมณ์และความเครียด 4) การสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น

เกศรา น้อยมานพและคณะ (2563, หน้า 27) กล่าวว่า องค์ประกอบด้านทักษะชีวิตของนักเรียน ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) การตระหนักรู้และและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น 2) การคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ 3) การจัดการกับอารมณ์และความเครียด 4) การสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น

Osman Nejat Akfirat (2016, p. 16) กำหนดให้ทักษะชีวิตของนักเรียน เป็นทักษะสำคัญของทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ซึ่งประกอบไปด้วย 1) การตระหนักรู้ในตนเอง (self-awareness) 2) ความเห็นอกเห็นใจ (empathy) 3) ความคิดสร้างสรรค์ (creativity) 4) การคิดอย่างมีวิจารณญาณ (critical thinking) 5) การสื่อสาร (communication) 6) ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (interpersonal relationships) 7) การตัดสินใจและการแก้ปัญหา (decision-making and problem solving) 8) การจัดการกับอารมณ์และความเครียด (coping with stress and emotions)

Ghabakhlou, B. (2021, online) กล่าวว่าทักษะชีวิตของนักเรียน เป็นทักษะสำคัญของศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 1) การตระหนักรู้ในตนเอง (self-awareness) 2) ความเห็นอกเห็นใจ (self-awareness) 3) การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ (effective communication) 4) การสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น (ability to establish and maintain effective interpersonal) 5) ความกล้าแสดงออก (daring behavior) 6) การตัดสินใจและการแก้ปัญหา (decision-making and problem solving) 7) การจัดการกับอารมณ์กับความเครียด (coping with stress) 8) ความคิดสร้างสรรค์ (creative thinking)

จากการศึกษาเอกสารแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบของทักษะชีวิตของนักเรียน ผู้วิจัยได้นำมาสังเคราะห์และสรุปดังตาราง 1

ตาราง 1 การสังเคราะห์องค์ประกอบของทักษะชีวิตของนักเรียน

นักวิชาการ	องค์ประกอบของทักษะชีวิต										ความถี่	ร้อยละ
	สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา(2554)	วารณภา พัพฒนธวงศ (2557)	พัชรินทร์ รุจีพิท (2559)	องอาจ เทียมกลาง (2559)	อรอนงค์ แสนคำ (2560)	ปรัตณี อัจฉิมพร (2561)	โดมฤทธิ์ เตือกิ่งเพชร (2563)	เกศรา น้อยมานพและคณะ (2563)	Osman Nejat Akfirat (2016)	Ghabokhlou, B (2021)		
1. การตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น - การตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น - การตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเอง - การตระหนักรู้ในตนเอง	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	10	100
2. การคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ - การคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ - การตัดสินใจและการแก้ปัญหา	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	10	100
3. การจัดการอารมณ์และความเครียด - การจัดการอารมณ์และความเครียด - การจัดการอารมณ์	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	10	100
4. การสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีกับผู้อื่น - การสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีกับผู้อื่น - การสร้างสัมพันธ์ภาพระหว่างบุคคล	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	10	100

ตาราง 1 (ต่อ)

นักวิชาการ องค์ประกอบ ของทักษะชีวิต	นักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา(2554)										ร้อยละ
	วราภรณ์ (2557)	พัชรินทร์ รุจิชีพ (2559)	องอาจ เทียมกลาง (2559)	อรอนงค์ แสนคำ (2560)	ปรัตนี อัฒมาพร (2561)	โคมฤทธิ เอื้อกิ่งเพชร (2563)	เกศรา น้อยมานพและคณะ (2563)	Osman Nejat Akfirat (2016)	Ghabakhlou, B (2021)	ความถี่	
5. การติดต่อสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ - การติดต่อสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ - การสื่อสาร						√			√	3	30
6. ความยืดหยุ่นและการปรับตัว						√				1	10
7. ความคิดสร้างสรรค์ - ความคิดสร้างสรรค์ - ความคิดริเริ่มและการขึ้นนำตนเอง								√	√	2	20
8. ความเห็นอกเห็นใจ								√	√	2	20
9. การคิดอย่างมีวิจารณญาณ								√		1	10
10. ความกล้าแสดงออก									√	1	10
รวม	4	4	4	4	5	5	4	4	8	8	

จากตาราง 1 การสังเคราะห์องค์ประกอบของทักษะชีวิตของนักเรียน ผู้วิจัยเลือกองค์ประกอบทักษะชีวิตของนักเรียน ที่มีความถี่ร้อยละ 50 ขึ้นไป ได้ 4 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) การตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น 2) การคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ 3) การจัดการอารมณ์และความเครียด และ 4) การสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. การตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น

1.1 ความหมายการตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2554, หน้า 2) กล่าวว่า การตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น หมายถึง การรู้ความถนัดความสามารถ จุดเด่นจุดด้อยของตนเองเข้าใจความแตกต่างของแต่ละบุคคลรู้จักตนเอง ยอมรับเห็นคุณค่าและภาคภูมิใจในตนเองและผู้อื่นมีเป้าหมายในชีวิต และมีความรับผิดชอบต่อสังคม

นฐมล สาตบวงเคียน (2556, หน้า 11) กล่าวว่า การตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น หมายถึง การรับรู้ความถนัด ความสามารถ จุดเด่นจุดด้อยของตนเอง เข้าใจความแตกต่างของแต่ละบุคคล รู้จักตนเอง ยอมรับ เห็นคุณค่าและภาคภูมิใจในตนเองและผู้อื่น มีเป้าหมายในชีวิตและมีความรับผิดชอบต่อสังคม

รัชณี นกเทศ (2557, หน้า 8) กล่าวว่า การตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น หมายถึง การรู้จักความถนัด ความสามารถจุดเด่น จุดด้อยของตนเอง เข้าใจความแตกต่างของแต่ละบุคคล รู้จักตนเอง ยอมรับเห็นคุณค่า และภาคภูมิใจในตนเองและผู้อื่น มีเป้าหมายในชีวิตและมีความรับผิดชอบต่อสังคม

สวัสดี นาบองสี (2557, หน้า 18) กล่าวว่า การตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น หมายถึง การตระหนักถึงความรู้สึกของตนว่าตนเองเป็นคนที่มีความสามารถ มีคุณค่า มีความสำคัญ มีความสามารถประสบผลสำเร็จในการทำงาน รวมทั้งการยอมรับการเห็นคุณค่าจากคนในสังคมที่มีต่อตนเอง มีเจตคติที่ดีต่อตนเองมีความเชื่อมั่นในตนเอง มองตนเองในแง่ที่ดีทำให้เกิดความรู้สึกที่ดีกับบุคคลอื่น ๆ

องอาจ เทียมกลาง (2559, หน้า 21) กล่าวว่า การตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น หมายถึง การรู้จักความถนัด ความสามารถ จุดเด่น จุดด้อยของตนเอง เข้าใจความแตกต่างของแต่ละบุคคล รู้จักตนเอง ยอมรับเห็นคุณค่าและภาคภูมิใจในตนเองและผู้อื่น มีเป้าหมายในชีวิตและมีความรับผิดชอบต่อ

อรอนงค์ แสนคำ (2560, หน้า 36) กล่าวว่า การตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น หมายถึง การรู้จักตนเองในด้านความถนัด ความสามารถ จุดเด่นจุดด้อย ยอมรับ เห็นคุณค่าและภาคภูมิใจในตนเอง มีเป้าหมาย ในชีวิต และมีความรับผิดชอบต่อสังคม เข้าใจความแตกต่างของแต่ละบุคคล

จากการศึกษาเอกสารแนวคิดของนักวิชาการ สรุปได้ว่า การตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น หมายถึง ความสามารถในการตระหนักถึงความถนัด ความสามารถ จุดเด่น จุดด้อยของตนเอง เข้าใจถึงความแตกต่างของแต่ละบุคคล เห็น

คุณค่าความสำคัญ ความภาคภูมิใจในตนเองและผู้อื่น มีความเชื่อมั่นในตนเองและผู้อื่น รวมถึงมีความรับผิดชอบต่อสังคมในปัจจุบันและอนาคต

1.2 ลักษณะของคนที่ตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2554, หน้า 2) ได้กำหนด ลักษณะพฤติกรรมที่คาดหวัง และตัวชี้วัดการตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น สรุปดังตาราง 2

ตาราง 2 ลักษณะพฤติกรรมที่คาดหวัง และพฤติกรรมบ่งชี้การตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเอง และผู้อื่น

ลักษณะพฤติกรรมการตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น	พฤติกรรมบ่งชี้
1. รู้ความชอบ ความถนัด และความสามารถของตนเอง	1.1 บอกสิ่งที่ตนเองชื่นชอบและภาคภูมิใจ 1.2 แสดงความสามารถของตนเองให้ผู้อื่นรับรู้
2. ค้นพบจุดเด่น จุดด้อยของตนเอง	2.1 บอกจุดเด่นจุดด้อยของตนเอง 2.2 เลือกทำกิจกรรมตามความสนใจของตนเองร่วมกับผู้อื่นได้
3. ยอมรับความแตกต่างระหว่างตนเองและผู้อื่น	3. ยอมรับในความแตกต่างทางกาย ทางความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรมของตนเองและผู้อื่น
4. มองตนเองและผู้อื่นในแง่บวก	4. แสดงความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น
5. เคารพสิทธิของตนเองและผู้อื่น	5.1 ใช้สิทธิของตนเองในโอกาสต่าง ๆ 5.2 ไม่ละเมิดสิทธิผู้อื่น
6. รักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น	6.1 ชื่นชมในความสำเร็จของตนเองและผู้อื่น 6.2 แสดงความรู้สึกรักตนเองและผู้อื่น 6.3 ปฏิบัติตนเป็นประโยชน์ต่อครอบครัวและสังคม
7. มีความภาคภูมิใจในตนเองและผู้อื่น	7.1 แสดงออกในสิ่งที่ตนเองภาคภูมิใจอย่างเหมาะสม 7.2 บอก/บรรยาย/เล่าความดีหรือความภาคภูมิใจของเพื่อนให้ผู้อื่นรับรู้
8. มีความเชื่อมั่นในตนเองและผู้อื่น	8.1 กล้าแสดงออกทางความคิด ความรู้สึกและการกระทำของตนเองด้วยความมั่นใจ 8.2 ยอมรับในความคิด ความรู้สึกและการกระทำที่ดีของผู้อื่น

มูลนิธิโรทีทิวเพลย์ประเทศไทย (2555, หน้า 103) ได้สรุปพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของการตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น ได้แก่ 1) การเคารพผู้อื่น เพื่อให้เกิดความเชื่อว่าคุณค่าคนอื่นสมควรได้รับความเมตตาและเห็นอกเห็นใจเสมือน เป็นส่วนหนึ่งของการแบ่งปันในเพื่อนมนุษย์ 2) การชื่นชมความหลากหลายเพื่อให้เข้าใจว่าความหลากหลายของแต่ละบุคคลเป็นส่วนประกอบที่ทำให้อีกส่วนหนึ่งสมบูรณ์ 3) การรับรู้จุดแข็งต่าง ๆ เพื่อค้นพบและพัฒนาคุณลักษณะเชิงบวกของแต่ละคน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2559, หน้า 11) ได้กำหนดพฤติกรรมที่พึงประสงค์การตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น สรุปดังตาราง 3

ตาราง 3 พฤติกรรมที่พึงประสงค์การตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น

ระดับชั้น	การตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น
ป.1	รู้จักความชอบ ความถนัดและความสามารถของตนเอง
ป.2	ค้นพบจุดเด่น จุดด้อยของตนเอง ยอมรับความแตกต่างระหว่างตนเองและผู้อื่น
ป.3	มองตนเองและผู้อื่นในแง่บวก
ป.4	เคารพสิทธิ์ของตนเองและผู้อื่น
ป.5	รักและเห็นคุณค่าในตนเอง
ป.6	มีความภาคภูมิใจในตนเองและผู้อื่น มีความเชื่อมั่นในตนเองและผู้อื่น

จากการศึกษาเอกสารแนวคิดของนักวิชาการ สรุปได้ว่า ลักษณะของคนที่ตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น ประกอบด้วย การเป็นบุคคลที่รู้จักความชอบ ความถนัด และความสามารถของตนเอง การรู้สึกว่าคุณค่าตนเองมีความสำคัญรักและเห็นคุณค่าในตนเอง การเคารพสิทธิ์ผู้อื่นเพื่อให้เกิดความเชื่อว่าคุณค่าคนอื่นสมควรได้รับความเมตตาและเห็นอกเห็นใจเสมือนเป็นส่วนหนึ่งของการแบ่งปันในเพื่อนมนุษย์ การชื่นชมความหลากหลายเพื่อให้เข้าใจว่าความหลากหลายของแต่ละบุคคลนั้นเป็นส่วนประกอบที่ทำให้อีกส่วนหนึ่งที่สมบูรณ์ และยอมรับในความแตกต่างทางกาย ทางความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรมของตนเองและผู้อื่น

2. การคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์

2.1 ความหมายของการคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2554, หน้า 3) กล่าวว่า การคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ หมายถึง การแยกแยะข้อมูล ข่าวสาร ปัญหาและสถานการณ์รอบตัว วิพากษ์วิจารณ์และประเมินสถานการณ์รอบตัว ด้วยหลัก เหตุผลและข้อมูลที่ต้องการ รับรู้ปัญหา สาเหตุของปัญหา หาทางเลือกและ ตัดสินใจในการแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ อย่างสร้างสรรค์

นฐมล สาตบวงเคียน (2556, หน้า 12) กล่าวว่า การคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจและแก้ปัญหา อย่างสร้างสรรค์ หมายถึง การแยกแยะข้อมูล ข่าวสาร ปัญหาและ สถานการณ์รอบตัว วิพากษ์วิจารณ์และประเมินสถานการณ์รอบตัวด้วยหลักเหตุผลและ ข้อมูลที่ต้องการ รับรู้ปัญหา สาเหตุของปัญหา หาทางเลือกและตัดสินใจในการแก้ปัญหา ในสถานการณ์ต่าง ๆ อย่างสร้างสรรค์

รัชนี นกเทศ (2557, หน้า 8-9) กล่าวว่า การคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ และแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ หมายถึง การแยกแยะข้อมูล ข่าวสาร ปัญหาและ สถานการณ์รอบตัว วิพากษ์วิจารณ์และประเมินสถานการณ์รอบตัวด้วยหลักเหตุผล และ ข้อมูลที่ต้องการ รับรู้ปัญหา สาเหตุของปัญหา หาทางเลือกและตัดสินใจแก้ปัญหาใน สถานการณ์ต่าง ๆ อย่างสร้างสรรค์

พัชรินทร์ รุจีชีพ (2558, หน้า 16) กล่าวว่า การคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ และแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ หมายถึง ความสามารถในการคิดที่จะเป็นส่วนช่วยตัดสินใจ และแก้ปัญหาโดยการคิดสร้างสรรค์เพื่อหาทาง เลือกต่าง ๆ รวมทั้งผลที่จะเกิดขึ้นในแต่ละ ทางเลือกและสามารถนำประสบการณ์มาปรับใช้ใน ชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสมและ ความสามารถในการตัดสินใจเกี่ยวกับเรื่องราวต่าง ๆ ในชีวิต อย่างมีระบบ เช่น ถ้าบุคคล สามารถตัดสินใจเกี่ยวกับการกระทำของตนเองที่เกี่ยวกับพฤติกรรม ด้านสุขภาพหรือ ความปลอดภัยในชีวิตโดยประเมินทางเลือกและผลที่ได้จากการตัดสินใจเลือกทางที่ถูกต้อง เหมาะสมจะมีผลดีต่อการมีสุขภาพที่ดีทั้งร่างกายและจิตใจ

องอาจ เทียมกลาง (2559, หน้า 21) กล่าวว่า การคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ และแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ หมายถึง การแยกแยะข้อมูลข่าวสาร ปัญหาและสถานการณ์รอบตัว วิพากษ์วิจารณ์ และประเมินสถานการณ์รอบตัวด้วยหลักเหตุผลและข้อมูลที่ถูกต้องรับรู้ปัญหา สาเหตุของปัญหา หาทางเลือกและตัดสินใจแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ อย่างสร้างสรรค์

อรอนงค์ แสนคำ (2560, หน้า 38) กล่าวว่า การคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ และการแก้ปัญหา หมายถึง ความสามารถในการแยกแยะ วิพากษ์วิจารณ์และประเมินข้อมูลข่าวสาร ปัญหาและสถานการณ์รอบตัวด้วยหลักเหตุผลและใช้ข้อมูลที่ถูกต้องในการรับรู้ปัญหา สาเหตุของปัญหา หาทางเลือกเพื่อนำไปสู่การแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ อย่างสร้างสรรค์

จากการศึกษาเอกสารแนวคิดของนักวิชาการ สรุปได้ว่า การคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ หมายถึง ความสามารถในการแยกแยะ ข้อมูลข่าวสาร ปัญหาและสถานการณ์รอบตัว วิพากษ์วิจารณ์ วิเคราะห์ความน่าเชื่อถือของข้อมูลข่าวสารได้สมเหตุสมผล ประเมินสถานการณ์อย่างสร้างสรรค์ด้วยหลักเหตุผลตามข้อมูลที่ถูกต้องเพื่อหาทางเลือกที่เหมาะสม มีจินตนาการและมีความสามารถในการคิดเชื่อมโยงและตัดสินใจในการแก้ปัญหาของสถานการณ์ต่าง ๆ รู้จักวิพากษ์วิจารณ์บนพื้นฐานของข้อมูลสารสนเทศรวมถึงรู้จักวิธีการและขั้นตอนการตัดสินใจและแก้ไขปัญหาเรื่องราวต่าง ๆ ในชีวิตได้อย่างถูกต้องสร้างสรรค์

2.2 คุณลักษณะของคนที่สามารถคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2554, หน้า 3) ได้กำหนดลักษณะพฤติกรรมที่คาดหวัง และตัวชี้วัดการคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ สรุปดังตาราง 4

ตาราง 4 ลักษณะพฤติกรรมที่คาดหวัง และตัวชี้วัดการคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจและ
แก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์

ลักษณะพฤติกรรมการคิด วิเคราะห์ ตัดสินใจและ แก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์	ตัวชี้วัด
1. รู้จักสังเกต ตั้งคำถาม และ แสวงหาคำตอบ	1.1 ตั้งคำถามที่นำไปสู่คำตอบที่เป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหใน สถานการณ์ต่าง ๆ 1.2 มีทักษะในการสังเกต และมีแนวทางหาคำตอบ
2. วิเคราะห์ความน่าเชื่อถือ ของข้อมูลข่าวสารได้ สมเหตุสมผล	2. วิเคราะห์จำแนกแยกแยะข้อมูลข่าวสารและสถานการณ์ต่าง ๆ รอบตัวด้วยเหตุผลที่เชื่อถือได้
3. ประเมินสถานการณ์และ นำไปประยุกต์ใช้ ในชีวิตประจำวันได้	3. คาดคะเนความเสี่ยงจากสถานการณ์ที่เผชิญในชีวิตประจำวัน อย่างมีเหตุผล
4. มีจินตนาการและมี ความสามารถในการ คิดเชื่อมโยง	4. สร้างผลงานและแสดงผลงานที่เกิดจากการคิดเชื่อมโยงและ จินตนาการ
5. รู้จักวิพากษ์วิจารณ์บน พื้นฐานของข้อมูล สารสนเทศที่ถูกต้อง	5. วิพากษ์วิจารณ์ตามหลักการเหตุผลและใช้ข้อมูลสารสนเทศที่ ถูกต้องสนับสนุน
6. รู้จักวิธีการและขั้นตอนการ ตัดสินใจและแก้ไขปัญหที่ ถูกต้อง	6. วิเคราะห์สาเหตุของปัญหา เลือกแก้ไขปัญหได้หลากหลายวิธี และตัดสินใจเลือกแก้ปัญหด้วยวิธีการที่ถูกต้อง เหมาะสมและ สร้างสรรค์

มูลนิธิโรทีทูเพลย์ประเทศไทย (2555, หน้า 129) ได้สรุปพฤติกรรมที่
พึงประสงค์ของการคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ได้แก่
1) การแสดงออกอย่างมีจริยธรรม 2) การกำหนดเป้าหมายและวางแผน 3) การขอ
ความช่วยเหลือ 3) มีความรับผิดชอบ 4) การปฏิเสธการยั่วยุ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2559, หน้า 11) ได้กำหนดพฤติกรรมที่พึงประสงค์การคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์สรุปดังตาราง 5

ตาราง 5 พฤติกรรมที่พึงประสงค์การคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์

ระดับชั้น	การคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์
ป.1	รู้จักสังเกต ตั้งคำถามและแสวงหาคำตอบ
ป.2	วิเคราะห์ความน่าเชื่อถือของข้อมูลข่าวสารได้อย่างสมเหตุสมผล
ป.3	ประเมินสถานการณ์และนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน
ป.4	มีจินตนาการและความสามารถในการคิดเชื่อมโยง
ป.5	รู้จักวิพากษ์วิจารณ์บนพื้นฐานของข้อมูลสารสนเทศที่ถูกต้อง
ป.6	รู้จักวิธีการและขั้นตอนการตัดสินใจและแก้ไขปัญหาที่ถูกต้อง

จากการศึกษาเอกสารแนวคิดของนักวิชาการ สรุปได้ว่า ลักษณะของคนที่สามารถตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ประกอบด้วย การรู้จักสังเกต การรู้จักตั้งคำถามและแสวงหาคำตอบ การประเมินสถานการณ์และนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน การวิเคราะห์ความน่าเชื่อถือของข้อมูลข่าวสารได้อย่างสมเหตุสมผล รวมถึงการคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ที่เป็นระบบและรู้จักขั้นตอนการตัดสินใจและแก้ไขปัญหาที่ถูกต้อง

3. การจัดการอารมณ์และความเครียด

3.1 ความหมายการจัดการอารมณ์และความเครียด

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2554, หน้า 4) กล่าวว่า การจัดการกับอารมณ์และความเครียด หมายถึง ความเข้าใจและรู้เท่าทันภาวะอารมณ์ของบุคคลรู้สาเหตุของความเครียด รู้วิธีการควบคุมอารมณ์และความเครียด รู้วิธีผ่อนคลาย หลีกเลียงและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่ก่อให้เกิดอารมณ์ไม่พึงประสงค์ไปในทางที่ดี

นัฐมล สาดบางเคียน (2556, หน้า 15) กล่าวว่า การจัดการอารมณ์และความเครียด หมายถึง ความเข้าใจและรู้ทันภาวะอารมณ์ของบุคคล รู้สาเหตุของความเครียด รู้วิธีการควบคุมอารมณ์และความเครียด รู้วิธีผ่อนคลายสามารถหลีกเลียงและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่ก่อให้เกิดอารมณ์ไม่พึงประสงค์ไปในทางที่ดีได้

ผกาวัลย์ ทองบุ (2556, หน้า 6) กล่าวว่า การจัดการกับอารมณ์และความเครียด หมายถึง ความสามารถในการควบคุมอารมณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสม สามารถผ่อนคลายอารมณ์ และความเครียดโดยใช้วิธีที่เหมาะสมกับสถานการณ์ มีเทคนิคในการคลายเครียด สร้างแนวคิดหรือกิจกรรมใหม่ ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต

รัชนี นกเทศ (2557, หน้า 9) กล่าวว่า การจัดการกับอารมณ์และความเครียด หมายถึง ความเข้าใจและรู้เท่าทันภาวะอารมณ์ของบุคคล รู้สาเหตุของความเครียด รู้วิธีผ่อนคลาย หลีกเลียง และปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่จะก่อให้เกิดอารมณ์ไม่พึงประสงค์ในทางที่ดี

องอาจ เทียมกลาง (2559, หน้า 21) กล่าวว่า การจัดการกับอารมณ์และความเครียด หมายถึง ความเข้าใจและรู้เท่าทัน ภาวะอารมณ์ของบุคคล รู้สาเหตุของความเครียด รู้วิธีการควบคุมอารมณ์และความเครียด รู้วิธีผ่อนคลาย หลีกเลียงและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่จะก่อให้เกิดอารมณ์ไม่พึงประสงค์ไปในทางที่ดี

อรอนงค์ แสนคำ (2560, หน้า 40) กล่าวว่า การจัดการอารมณ์และความเครียด หมายถึง ความสามารถในการเข้าใจและรู้เท่าทันภาวะ อารมณ์ของตนเอง ควบคุมอารมณ์และสาเหตุของความเครียดผ่อนคลาย หลีกเลียง และปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่จะก่อให้เกิดอารมณ์ไม่พึงประสงค์ให้แสดงออกในทางที่เหมาะสม

จากการศึกษาเอกสารแนวคิดของนักวิชาการ สรุปได้ว่า การจัดการอารมณ์และความเครียด หมายถึง ความสามารถในการเข้าใจ รู้เท่าทันอารมณ์ของตนเอง รู้สาเหตุของความเครียด รู้วิธีควบคุมอารมณ์และความเครียดของตนเอง ตลอดจนรู้วิธีการผ่อนคลาย หลีกเลียง และปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่อาจก่อให้เกิดอารมณ์ที่ไม่พึงประสงค์ให้เป็นไปในทางที่ดีได้

3.2 คุณลักษณะของคนที่สามารถจัดการอารมณ์และความเครียด

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2554, หน้า 4) ได้กำหนดลักษณะพฤติกรรมที่คาดหวัง และตัวชี้วัดการจัดการอารมณ์และความเครียด สรุปดังตาราง 6

ตาราง 6 ลักษณะพฤติกรรมที่คาดหวัง และพฤติกรรมบ่งชี้การจัดการอารมณ์และความเครียด

ลักษณะพฤติกรรมจัดการอารมณ์และความเครียด	พฤติกรรมบ่งชี้
1. รู้เท่าทันอารมณ์ตนเอง	1.1 จำแนกอารมณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับตนเองได้ 1.2 แสดงอารมณ์ความรู้สึกของตนเองได้เหมาะสมกับสถานการณ์ต่าง ๆ
2. ควบคุมอารมณ์ของตนเองได้	2. ควบคุมอารมณ์ความรู้สึกของตนเองในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้
3. จัดการกับอารมณ์ตนเองได้อย่างเหมาะสม	3. จัดการกับอารมณ์ตนเองที่เกิดขึ้นอย่างฉับพลันที่อาจก่อให้เกิด ปัญหาด้วยวิธีการที่เหมาะสมและสร้างสรรค์
4. มีวิธีผ่อนคลายอารมณ์และความเครียด ให้กับตนเอง	4. ผ่อนคลายอารมณ์และความเครียดด้วยวิธีการที่เหมาะสมและ สร้างสรรค์
5. สร้างแรงจูงใจให้ตนเอง	5. กำหนดแนวทางหรือวิธีการสร้างกำลังใจให้กับตนเอง
6. ยืดข้อขัดแย้งในกลุ่มเพื่อนด้วยสันติวิธี	6. เสนอทางออกของข้อขัดแย้งในกลุ่มเพื่อนด้วยเหตุผลและข้อเท็จจริงที่ถูกต้องและใช้วิธีเชิงบวก
7. รู้จักสร้างความสุขให้กับตนเอง	7.1 วิเคราะห์และเลือกวิธีการ/กิจกรรม ที่ทำให้ตนเองมีความสุขได้อย่างเหมาะสม 7.2 มีอารมณ์ขัน

มูลนิธิโร้ททูเพลย์ประเทศไทย (2555, หน้า 35) ได้สรุปพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของการจัดการอารมณ์และความเครียดได้แก่ 1) การบอกความรู้สึก 2) ความสามารถในการเห็นอกเห็นใจผู้อื่น 3) การเข้าใจสถานการณ์ต่าง ๆ 4) การปฏิเสธการข่มขู่

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2559, หน้า 12)
ได้กำหนดพฤติกรรมที่พึงประสงค์การจัดการอารมณ์และความเครียด สรุปดังตาราง 7
ตาราง 7 พฤติกรรมที่พึงประสงค์การจัดการอารมณ์และความเครียด

ระดับชั้น	การจัดการอารมณ์และความเครียด
ป.1	รู้เท่าทันอารมณ์ของตนเองจำแนกอารมณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับตนเองได้อย่างเหมาะสม
ป.2	ควบคุมอารมณ์ของตนเองได้
ป.3	จัดการกับอารมณ์ตนเองได้อย่างเหมาะสม
ป.4	มีวิธีผ่อนคลายอารมณ์และความเครียด ให้กับตนเอง
ป.5	ยุติข้อขัดแย้งในกลุ่มเพื่อนด้วยสันติวิธี
ป.6	รู้จักสร้างความสุขให้กับตนเอง

จากการศึกษาเอกสารแนวคิดของนักวิชาการ สรุปได้ว่า ลักษณะของคนที่สามารถจัดการอารมณ์และความเครียด ประกอบด้วย การเป็นบุคคลที่รู้เท่าทันอารมณ์ตนเอง สามารถควบคุมอารมณ์ของตนเองและจัดการกับอารมณ์ตนเองได้อย่างเหมาะสม มีวิธีผ่อนคลายอารมณ์และความเครียดให้กับตนเอง มีความสามารถในการเห็นอกเห็นใจผู้อื่น รู้จักสร้างความสุขให้กับตนเองและยุติข้อขัดแย้งในกลุ่มเพื่อนด้วยสันติวิธี

4. การสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น

4.1 ความหมายการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2554, หน้า 5) กล่าวว่า การสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น หมายถึง การเข้าใจมุมมองอารมณ์ความรู้สึกของผู้อื่น ใช้ภาษาพูดและภาษากายเพื่อสื่อสารความรู้สึกนึกคิดของตนเองรับรู้ความรู้สึกนึกคิดและความต้องการของผู้อื่นวางตัวได้ถูกต้องเหมาะสมในสถานการณ์ต่าง ๆ ใช้การสื่อสารที่สร้างสัมพันธภาพที่ดีสร้างความร่วมมือและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

นฐมล สาดบางเคียน (2556, หน้า 16) กล่าวว่า การสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น หมายถึง การเข้าใจมุมมอง อารมณ์ ความรู้สึกของผู้อื่นใช้ภาษาพูดและภาษากายเพื่อเป็นการ สื่อสารความรู้สึกนึกคิดของตนเองรับรู้ความรู้สึกนึกคิดและความต้องการของผู้อื่น สามารถวางตัวได้ถูกต้องเหมาะสมในสถานการณ์ต่าง ๆ ใช้การ

สื่อสารที่สร้างสัมพันธภาพที่ดีในการสร้างความร่วมมือและสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

ผกาวัลย์ ทองบุ (2556, หน้า 25)กล่าวว่า การสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสาร หมายถึง ความสามารถในการใช้คำพูด และภาษาท่าทางเพื่อสื่อสารความรู้สึกนึกคิดของตนเอง และรับรู้ความรู้สึกนึกคิดอีกฝ่าย เพื่อสร้าง ความเข้าใจ ทำให้เกิดการยอมรับซึ่งกันและกัน โดยมีความสามารถโน้มหน้าและจูงใจผู้อื่น มีการสื่อ ความที่ดี สร้างความร่วมมือกับผู้อื่น ร่วมทำงานเป็นทีมและมีความสามารถปรับตัวในสถานการณ์ ต่าง ๆ

รัชณี นกเทศ (2557, หน้า 10) กล่าวว่า การสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น หมายถึง การเข้าใจมุมมอง อารมณ์ ความรู้สึกของผู้อื่น ใช้ภาษาพูดและภาษากาย เพื่อสื่อสารความรู้สึกนึกคิดของตนเอง รับรู้ความรู้สึกนึกคิด และความต้องการของผู้อื่น วางตัวได้ถูกต้องเหมาะสมในสถานการณ์ต่าง ๆ ใช้การสื่อสารที่สร้างสัมพันธภาพที่ดี สร้างความร่วมมือและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

องอาจ เทียมกลาง (2559, หน้า 21) กล่าวว่า การสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น หมายถึง การเข้าใจมุมมอง อารมณ์ ความรู้สึกของผู้อื่นใช้ภาษาพูดและภาษากายเพื่อสื่อสารความรู้สึกนึกคิดของตนเองรับรู้ความรู้สึกนึกคิดและความต้องการของผู้อื่น วางตัวได้ถูกต้องเหมาะสมในสถานการณ์ต่าง ๆ ใช้การสื่อสารที่สร้างสัมพันธภาพที่ดีสร้างความร่วมมือและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

อรอนงค์ แสนคำ (2560, หน้า 42) กล่าวว่า การสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น หมายถึง ความสามารถในการเข้าใจอารมณ์และความรู้สึกของผู้อื่นใช้ภาษาพูดและภาษากายเพื่อสื่อสารความรู้สึกนึกคิดของตนเองรับรู้ความรู้สึก นึกคิดและความต้องการของผู้อื่นวางตัวได้ถูกต้องเหมาะสมในสถานการณ์ต่าง ๆ ใช้การสื่อสารที่สร้างสัมพันธภาพที่ดีสร้างความร่วมมือและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

จากการศึกษาเอกสารแนวคิดของนักวิชาการ สรุปได้ว่า การสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น หมายถึง ความสามารถในการเข้าใจมุมมอง อารมณ์ ความรู้สึกของผู้อื่นโดยการใช้ภาษาพูด ภาษากาย รู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเราเพื่อสื่อสารความต้องการของตนเองและผู้อื่น สามารถวางตัวได้อย่างถูกต้องเหมาะสมในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น รู้จักปฏิเสธ ต่อรองร้องขอความช่วยเหลือในสถานการณ์เสี่ยงรวมถึงการสื่อสารที่สร้างสัมพันธภาพ ความร่วมมือ รู้จักการปฏิบัติตามกฎกติการะเบียบของสังคมและการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างดีและมีความสุข

4.2 คุณลักษณะของคนที่สามารถสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2554, หน้า 5) ได้กำหนด
ลักษณะพฤติกรรมที่คาดหวัง และตัวชี้วัดการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น
สรุปดังตาราง 8

ตาราง 8 ลักษณะพฤติกรรมที่คาดหวัง และพฤติกรรมบ่งชี้การสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับ
ผู้อื่น

ลักษณะพฤติกรรมการสร้าง สัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น	พฤติกรรมบ่งชี้
1. เป็นผู้ฟังที่ดี	1.1 ฟังผู้อื่นอย่างตั้งใจและรับรู้ถึงความรู้สึกและความ ต้องการ ของผู้พูด 1.2 รักษาความลับของเพื่อน
2. ใช้ภาษาและกิริยาที่เหมาะสมใน การ สื่อสาร	2. ใช้ภาษาพูด ภาษากาย ที่ทำให้ผู้อื่นผ่อนคลาย สบายใจ ไม่ก่อให้เกิดความขัดแย้งหรือความรุนแรงได้
3. รู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา	3. แสดงออกหรือสะท้อนความรู้สึกหรือการกระทำของ ตนเองที่แสดงว่าเข้าใจและใส่ใจผู้อื่น
4. รู้จักแสดงความคิด ความรู้สึก ความชื่นชม และการกระทำ ที่ดีงาม ให้ผู้อื่นรับรู้	4.1 ชื่นชมความสำเร็จ ความสามารถ และการกระทำที่ดี ของเพื่อนด้วยคำพูด ภาษากาย หรือสัญลักษณ์ได้ 4.2 กล้ายืนยันความคิด ความรู้สึก และเหตุผลที่ดีให้ผู้อื่น รับรู้ได้
5. รู้จักปฏิเสธ ต่อรอง และร้องขอ ความช่วยเหลือในสถานการณ์เสี่ยง	5.1 หลีกเลี่ยงสถานการณ์ที่เสี่ยงต่อความปลอดภัยของ ตนเอง 5.2 ปฏิเสธในสิ่งที่ควรปฏิเสธได้โดยไม่เสียสัมพันธภาพ หรือเสียหน้าใจ 5.3 ขอความช่วยเหลือเมื่ออยู่ในภาวะวิกฤตได้
6. ให้ความร่วมมือและทำงานร่วมกับ ผู้อื่นได้อย่างสร้างสรรค์	6.1 ทำงานร่วมกับผู้อื่นบนพื้นฐานความเป็นประชาธิปไตย 6.2 ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ราบรื่นและมีความสำเร็จหรือมี ผลงานจากการสร้างสรรค์ร่วมกัน
7. ปฏิบัติตามกฎหมาย กติกา และระเบียบ ของสังคม	7. ปฏิบัติตามกฎหมาย ข้อตกลงของกลุ่ม/ชั้นเรียน/สังคม

มูลนิธิโรทีทิวเพลย์ประเทศไทย (2555, หน้า 73) ได้สรุปพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น ได้แก่ 1) การเคารพผู้อื่น 2) การแสดงความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น 3) การรู้จักวิธีสื่อสารกับผู้อื่น 4) การให้ความร่วมมือกับผู้อื่น 5) การเจรจาต่อรองกับผู้อื่นในสถานการณ์ที่มีปัญหา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2559, หน้า 12) ได้กำหนดพฤติกรรมที่พึงประสงค์การสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น สรุปดังตาราง 9

ตาราง 9 พฤติกรรมที่พึงประสงค์การสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น

ระดับชั้น	การสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น
ป.1	เป็นผู้ฟังที่ดีของผู้อื่นอย่างตั้งใจและรับรู้ถึงความรู้สึกและความต้องการของผู้พูด
ป.2	ใช้ภาษาและกิริยาที่เหมาะสมในการสื่อสาร
ป.3	รู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา
ป.4	รู้จักแสดงความคิด ความรู้สึก ความชื่นชม และการกระทำ ที่ดีงามให้ผู้อื่นรับรู้
ป.5	รู้จักปฏิเสธ ต่อรอง และร้องขอความช่วยเหลือในสถานการณ์เสี่ยง
ป.6	ให้ความร่วมมือและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างสร้างสรรค์ ปฏิบัติตามกฎหมาย กติกา และระเบียบของสังคม

จากการศึกษาเอกสารแนวคิดของนักวิชาการ สรุปได้ว่า ลักษณะของคนที่สามารถสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น ประกอบด้วย การเป็นผู้ฟังที่ดีฟังอย่างตั้งใจและรับรู้ถึงความรู้สึกและความต้องการของผู้พูด การใช้ภาษา กิริยาที่เหมาะสมในการสื่อสารกับผู้อื่น รู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรารวมถึงการแสดงความคิดเห็นและการกระทำที่ดีงามให้ผู้อื่นรับรู้ตลอดจนการรู้จักปฏิเสธ ต่อรอง และร้องขอความช่วยเหลือในสถานการณ์เสี่ยงและให้ความร่วมมือและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างสร้างสรรค์ ปฏิบัติตามกฎหมาย กติกา และระเบียบของสังคม

1.4 แนวทางในการพัฒนาทักษะชีวิต

นักวิชาการและนักการศึกษาได้นำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาทักษะชีวิต ในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2554, หน้า 14-16) สรุปว่า การพัฒนาทักษะชีวิต เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่มุ่งให้ผู้เรียนพัฒนาตนเองในด้านความรู้ ทักษะและเจตคติในการเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น การคิดวิเคราะห์ตัดสินใจและแก้ไข

ปัญหา การจัดการกับอารมณ์และความเครียด และการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น เพื่อการปรับตัว การป้องกันตนเองในสถานการณ์ต่าง ๆ จัดการกับชีวิตตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับเป้าหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่กำหนดให้ทักษะชีวิตเป็นสมรรถนะสำคัญที่ผู้เรียนทุกคนต้องได้รับการพัฒนา โดยสถานศึกษาต้องจัดการศึกษาให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามตัวชี้วัดมาตรฐานการเรียนรู้ทั้ง 8 สาระการเรียนรู้และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามเจตนารมณ์ของหลักสูตร

ทักษะชีวิตในสาระการเรียนรู้จำแนกได้เป็น 2 กลุ่ม คือ

1. ทักษะชีวิตทั่วไป เป็นทักษะพื้นฐานของผู้เรียนในการเผชิญปัญหาปกติในชีวิตประจำวัน เช่น ความขัดแย้งทางความคิด การทะเลาะเบาะแว้ง การสื่อสารที่ไม่มีประสิทธิภาพ การวิพากษ์วิจารณ์ การจำแนกแยกแยะข้อมูลข่าวสาร การตัดสินใจเลือกกระทำสิ่งต่าง ๆ การแก้ปัญหาในการดำรงชีวิตประจำวัน การคิดวางแผนในการดำรงชีวิตประจำวัน ฯลฯ ซึ่งผู้ที่ได้รับการพัฒนาทักษะชีวิตทั่วไป จะเป็นผู้ที่มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดตัดสินใจ และแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม หรือที่เรียกว่า มีความสามารถในการคิด และการสื่อความหมาย

ทักษะชีวิตทั่วไป ถือเป็นทักษะที่เป็นแกนของทักษะต่าง ๆ และเป็นทักษะพื้นฐานของ การเกิดทักษะชีวิตองค์ประกอบอื่น ๆ รวมทั้งความรู้ในเนื้อหาสาระต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง ครูผู้สอนสามารถจัดการเรียนรู้ที่สร้างทักษะชีวิตทั่วไปด้วยกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นสำคัญจากการสอนปกติในชั้นเรียนด้วยกระบวนการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม หรือกระบวนการกลุ่มและเทคนิคเกมการศึกษา ที่ให้ผู้เรียนได้มีการอภิปรายแสดงความรู้สึก นึกคิดอย่างมีประสิทธิภาพ หลังการเสร็จสิ้นจัดกิจกรรมตามจุดประสงค์แต่ละครั้ง ด้วยประเด็นคำถามให้เกิดการสะท้อน (Reflect) การเชื่อมโยง (Connect) การปรับประยุกต์ความคิดและนำไป ใช้ (Apply) หลังจากเสร็จสิ้นกิจกรรมการเรียนรู้ในช่วงเวลาเรียนปกติ เป็นการบูรณาการ หรือ สอนแทรกทักษะชีวิตในกระบวนการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ อิงมาตรฐานและตัวชี้วัด หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 นอกจากนี้ ยังพัฒนาทักษะชีวิตทั่วไปผ่านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เช่น กิจกรรมชมรม กิจกรรมการแสดงความสามารถพิเศษต่าง ๆ การศึกษาแหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกสถานศึกษา

2. ทักษะชีวิตเฉพาะ เป็นทักษะที่จำเป็นสำหรับใช้ในการเผชิญกับ

ปัญหาในชีวิตที่เฉพาะเจาะจง เช่น ปัญหายาเสพติด ปัญหาเอดส์ ปัญหาเพศ การตั้งครรภ์ที่ไม่พร้อม ปัญหาการปรับตัวต่อสภาวะวิกฤต ปัญหาสัมพันธภาพที่ไม่ดีกับเพื่อนและผู้อื่น ผู้ที่มีทักษะชีวิตในการเผชิญปัญหาเฉพาะเจาะจงจะเป็นผู้ที่มีความเข้มแข็งทางใจหรือมีพลังสุขภาพจิตซึ่งจะช่วยให้สามารถเอาชนะปัญหาอุปสรรคไปสู่ความสำเร็จที่ต้องการ สามารถปรับตัวในสถานการณ์วิกฤตและผ่านพ้นเหตุการณ์วิกฤตไปได้โดยไม่เกิดผลกระทบตามมา หรือสามารถฟื้นตัวกลับมาดำเนินชีวิตต่อไปได้อย่างรวดเร็ว

ทักษะชีวิตเฉพาะถือว่าเป็นทักษะขั้นสูงที่มีความสำคัญต่อการจัดการกับชีวิตตนเองของผู้เรียน ได้แก่ ทักษะการรู้จักตนเอง เห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น เช่น การรู้ความแตกต่างระหว่างชายหญิง คุณค่าและศักดิ์ศรีของชายหญิง ทักษะการจัดการกับอารมณ์และความเครียด เช่น การคิดที่ไม่เครียด การคิดเชิงบวก ทักษะการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น เช่น ทักษะการปฏิเสธการชวนไปมีพฤติกรรมเสี่ยง ทักษะการใช้ภาษาที่สร้างความเข้าใจอันดีต่อกัน การพูดสื่อสารที่สร้างมิตร

ทักษะชีวิตเฉพาะสามารถพัฒนาได้ด้วยกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม กระบวนการเรียนรู้จากประสบการณ์และการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นสำคัญ ที่ผู้เรียนได้เรียนรู้และสร้างความรู้ด้วยตนเองร่วมกับกลุ่ม ได้เรียนรู้จากเหตุการณ์ สถานการณ์จริงในชีวิตจากสื่อและแหล่งเรียนรู้ที่มีความหมายกับชีวิตของตนเอง เชื่อมโยงชีวิตและการดำเนินชีวิตของผู้เรียนในปัจจุบันและอนาคต

2.1 ทักษะชีวิตในกิจกรรมระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2.1.1 จัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยหลักสูตรกิจกรรมแนะแนวหรือโฮมรูมเกี่ยวกับกิจกรรมเพศศึกษา กิจกรรมทักษะชีวิต สารเสพติด เอดส์ ความรุนแรง การรู้จักเข้าใจตนเอง และกิจกรรมตามองค์ประกอบทักษะชีวิตในชั่วโมงกิจกรรมแนะแนว การจัดค่ายทักษะชีวิต

2.1.2 สร้างทักษะชีวิตเฉพาะปัญหา เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมด้วยการช่วยเหลือ แนะนำ (Advisory) โดยครูที่ปรึกษาหรือครูประจำชั้นเป็นผู้ให้คำปรึกษาผู้เรียนเป็นรายบุคคลตามสภาพปัญหาและความรุนแรงของปัญหา

2.1.3 การสร้างทักษะชีวิตในเด็กที่อยู่ในสภาวะวิกฤต ด้วยการใช้จิตวิทยาการแนะแนว หรือการให้คำปรึกษา (Counseling) หรืออาจส่งต่อ (Refer) กรณีต้องการบำบัดรักษาจากสถานบริการทางสาธารณสุขหรือหน่วยงานต่าง ๆ เช่น ภาวะวิกฤตชีวิต ติดยาบ้า หรือการมีพฤติกรรมทางจิต

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2554, หน้า 17-18) กล่าวว่าวิธีการพัฒนาทักษะชีวิตด้วยเทคนิคคำถาม R-C-A เป็นการบูรณาการหรือสอนแทรกทักษะชีวิตพื้นฐานในการเรียนการสอนปกติใน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ด้วยการถามเพื่อการสะท้อน (Reflect) การเชื่อมโยง (Connect) การปรับใช้ (Apply) หรือคำถาม R-C-A หลังจากเสร็จสิ้นกิจกรรมการเรียนรู้รายครั้ง รายชั่วโมงหรือรายกิจกรรม

ลักษณะของคำถาม R-C-A

1. เป็นคำถามเพื่อให้ผู้เรียนสะท้อนความรู้สึกหรือมุมมองของตน (R : Reflect) เป็นการถามถึงสิ่งที่ผู้เรียนสังเกตเห็นมองเห็นหรือสัมผัสหรือถามถึงความรู้สึกของผู้เรียนที่เกิดขึ้นในขณะ ร่วมกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ในชั่วโมงนั้น

เช่น - นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไรที่ได้เรียนในเรื่องนี้ - นักเรียนได้สังเกตใหม่ว่า ขณะทำงานร่วมกันกับเพื่อนมีอะไรเกิดขึ้นบ้าง (ใครทำอะไรอย่างไร) - พฤติกรรม/กิริยาอาการในการทำงานของกลุ่มเพื่อให้งานที่รับมอบหมายเสร็จทันเวลา เป็นอย่างไรบ้าง ฯลฯ

2. เป็นคำถามเพื่อให้ผู้เรียนได้คิดเชื่อมโยง (C : Connect) เป็นการถามเพื่อให้เกิด การเชื่อมโยงระหว่างประสบการณ์หรือความรู้ที่มีมาก่อนกับประสบการณ์หรือความคิดที่เกิดจาก การเรียนรู้ใหม่ในชั่วโมงนั้น เช่น - ในการทำงานร่วมกันที่ผ่านมาในชั่วโมงก่อน ๆ นักเรียนเคยมีความรู้สึก เหมือนครั้งนี้หรือไม่และความรู้สึกนั้นเป็นอย่างไร - ในการทำงานร่วมกันในกลุ่มที่ผ่านมา (ในครั้งก่อน) นักเรียนเคยสังเกตบ้าง ไหมว่ามีอะไรเกิดขึ้นขณะช่วยกันทำงาน กิริยาอาการหรือพฤติกรรมของ เพื่อน ๆ กับตัวเราเป็นอย่างไรบ้าง - ความรู้สึกหรือการกระทำของนักเรียนครั้งนี้เหมือนกันกับที่นักเรียนเคยรู้สึกหรือเคยทำมาในครั้งก่อน ๆ อย่างไรบ้าง เพราะอะไร หรือเกิดจากสาเหตุ อะไร ฯลฯ

3. เป็นคำถามเพื่อการปรับใช้ (A : Apply) เป็นการถามถึงสิ่งที่ได้เรียนรู้ใหม่ในปัจจุบันไป ปรับใช้เพื่อเตรียมความพร้อมในการเผชิญกับเหตุการณ์หรือสถานการณ์ต่าง ๆ ในอนาคต เช่น - ในอนาคตหากนักเรียนเกิดความรู้สึกอย่างครั้งนี้อีก นักเรียนจะมี

แนวทาง การปฏิบัติตนอย่างไรบ้าง จึงจะควบคุมหรือผ่อนคลายความรู้สึกนึกคิดที่ทำให้เกิดความกังวลหรือความเครียดให้หมดไปได้ – ในอนาคตหากนักเรียนพบเห็นพฤติกรรมบางอย่างนี้อีกจะมีแนวทางปรับเปลี่ยน พฤติกรรมตนเองและเพื่อน ๆ อย่างไรบ้าง – ในอนาคตหากนักเรียนเจอกับเหตุการณ์เช่นนี้อีก นักเรียนจะมีแนวทาง การปฏิบัติตนอย่างไรหรือแก้ไขเหตุการณ์อย่างไร

มูลนิธิโรทีทูเพลย์ประเทศไทย (2555, หน้า 19) เสนอแนวทางการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนด้วยกีฬาและการเล่นให้แก่เด็กและเยาวชน ดังนี้ 1) กีฬาและการเล่นเพื่อการพัฒนา มีความสำคัญต่อการพัฒนาทางร่างกาย ความจำ และขีดความสามารถในการแสดงออกทางอารมณ์และสังคมที่ทำให้เยาวชนเรียนรู้และนำไปใช้งานในชีวิต 2) ทำให้เด็กและเยาวชนมีช่องทางในการแสดงตนเองและอารมณ์ในแบบที่พวกเขาไม่แสดงในชั้นเรียน 3) ทำให้เด็กและเยาวชนมีโอกาสให้ความร่วมมือ เนื่องจากกิจกรรมทุกกิจกรรมจะต้องมีส่วนเกี่ยวข้องกับคนอื่น เช่น เพื่อนร่วมทีม คู่แข่ง กรรมการ และผู้สอน 4) เด็กและเยาวชนมีศักยภาพในการสนับสนุนความสามารถในการเข้าใจทักษะในการแสดงความรู้สึกนึกคิดของผู้อื่น ความอดทน ความร่วมมือ ทักษะทางสังคม และการทำงานเป็นทีม

ฉวีวรรณ ไตรรัตน์านนท์ (2555, หน้า 44) กล่าวว่า วิธีการพัฒนาทักษะชีวิต คือ การจัดการเรียนการสอนที่ต้องยึดผู้เรียนเป็นตัวตั้งควรจัดตามความสนใจหรือสภาพที่สอดคล้องกับความเป็นจริงในชีวิตของผู้เรียนและเป้าหมายของสถานศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนได้เห็นคุณค่าในสาระความรู้ที่จำเป็นต่อการพัฒนาทักษะชีวิต โดยนำเอาองค์ความรู้มาบูรณาการกับทักษะชีวิต กำหนดวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนมีการประเมินผลและนำผลมาวิเคราะห์ และจัดการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้เรียนจะเป็นผู้สร้างความรู้ด้วยตนเอง ซึ่งการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยโครงการเป็นวิธีการจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับหลักการดังกล่าวที่จะสามารถพัฒนาทักษะชีวิตให้เป็นภูมิคุ้มกันแก่เด็กและเยาวชนในสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงและเตรียมพร้อมสำหรับการดำเนินชีวิตในอนาคตได้

รมณภัทร กตตน์วงศกร (2557, หน้า 88) ได้ศึกษาผลการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบางจาก (โกมล ประเสริฐอุทิศ) สำนักงานเขตภาษีเจริญกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยสรุปได้ว่า แนวทางในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบางจาก (โกมล ประเสริฐอุทิศ) สำนักงานเขตภาษี

เจริญกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย ครูควรให้คำปรึกษาแก่นักเรียน ให้ความเชื่อมั่นกับนักเรียนทุกสถานการณ์ การสร้างกฎข้อตกลงร่วมกันในชั้นเรียนในรายวิชาหรือในการทำงานกลุ่ม จัดบรรยากาศเรียนรู้ที่เป็นมิตรให้นักเรียนรู้สึกผ่อนคลายอบอุ่น จัดกิจกรรมส่งเสริมการพัฒนาสติและอารมณ์ให้หนึ่งสงบ เช่น การสร้างสรรค์ผลงานจากงานศิลปะ การวาดรูป การเล่นดนตรี ฯลฯ และจัดเวทีแสดงความสามารถของนักเรียนอย่างน้อยปีละ 1 ครั้งเพื่อสร้างความมั่นใจในตนเองให้กับนักเรียน

สำนักงานส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน (2557, หน้า 29) กล่าวถึงแนวทางการพัฒนาทักษะชีวิตไว้ว่า เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีหลากหลายวิธีที่จะช่วยให้การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบรรลุตามสิ่งที่มุ่งหวังซึ่งแนวทางมีดังนี้ 1) การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนสร้างความรู้ด้วยตัวเองโดยใช้เทคนิคในการจัดประสบการณ์เพื่อนำเสนอข้อมูลใหม่ เทคนิคการใช้คำถามให้คิดหรือลงมือปฏิบัติเพื่อเชื่อมโยงความรู้ข้อมูลในสมองและเทคนิคการจัดระบบข้อมูลความรู้โดยใช้ผังความคิด 2) การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนทำงานร่วมกับคนอื่นในลักษณะที่ให้ผู้เรียนเรียนรู้ร่วมกัน (Cooperative Learning) ที่แบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่มย่อยๆ กลุ่มละ 4-5 คน โดยสมาชิกในกลุ่มมีระดับความสามารถแตกต่างกัน สมาชิกทุกคนมีบทบาทหน้าที่ร่วมกันในการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย มีเป้าหมายและมีโอกาสได้รับรางวัลของความสำเร็จร่วมกัน 3) การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ผู้สอนควรจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนแสดงความสามารถในลักษณะต่าง ๆ ตามความสามารถเฉพาะที่ผู้เรียนแต่ละคนมี เพื่อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสนำความรู้ที่เรียนรู้มาไปใช้ได้จริงในการดำเนินชีวิตโดยสร้างสถานการณ์ให้ผู้เรียนต้องแก้ปัญหาและนำความรู้ที่เรียนมาประยุกต์ใช้

พัชรินทร์ รุจิชีพ (2558, หน้า 41) กล่าวว่า วิธีการพัฒนาทักษะชีวิตมี 3 ด้าน ได้แก่ 1) การบูรณาการการเรียนการสอนในหลักสูตร 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ 2) กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 3) โครงการพิเศษต่าง ๆ ผู้บริหารโรงเรียนต้องดำเนินงานภายใต้บทบาทหน้าที่ 4 ด้าน ได้แก่ 1) การวางแผน (Plan) 2) การนำแผนไปปฏิบัติ (Do) 3) การประเมิน (Check) 4) การนำผลไปปรับปรุงแก้ไข (Action) โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดให้ผู้บริหารสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ครูผู้สอน ครูประจำชั้น ผู้ปกครอง และชุมชนต้องร่วมมือกันปลูกฝังเสริมสร้างทักษะชีวิตให้เกิดขึ้นแก่ผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2559, หน้า 2) ได้สรุปว่า
วิธีการพัฒนาทักษะชีวิต มีดังนี้

1. กิจกรรมที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมค้นพบความรู้หรือสร้างความรู้ด้วยตนเอง
ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะชีวิตในด้านการคิดวิเคราะห์ การคิดตัดสินใจและแก้ปัญหา
อย่างสร้างสรรค์ เช่น กิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้โอกาสผู้เรียนแสดงความคิดเห็น
วิพากษ์วิจารณ์ข่าวสาร เหตุการณ์ สถานการณ์ หรือประสบการณ์ของผู้เรียนและกิจกรรม
การเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้สืบค้นหรือค้นคว้า คิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ความรู้จากสื่อต่าง ๆ และ
แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ได้สะท้อนตนเองเชื่อมโยงกับชีวิตและการ
ดำเนินชีวิตในอนาคต

2. กิจกรรมที่ผู้เรียนทำร่วมกัน ได้ลงมือกระทำกิจกรรมลักษณะต่าง ๆ
ได้ประยุกต์ใช้ความรู้ เช่น กิจกรรมทัศนศึกษา กิจกรรมค่าย กิจกรรมวันสำคัญ กิจกรรม
ชมรม/ชุมนุม กิจกรรมโครงงาน/โครงการ กิจกรรมจิตอาสา กิจกรรมเหล่านี้เป็นกิจกรรมที่
จะทำให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาทักษะชีวิต ดังนี้

2.1 ได้สร้างสัมพันธภาพและใช้ทักษะการสื่อสาร ได้ฝึกการจัดการกับ
อารมณ์และความเครียดของตนเอง

2.2 ได้รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ทำให้เข้าใจผู้อื่น นำไปสู่การ
ยอมรับความคิดเห็นผู้อื่น รู้จักไตร่ตรองทำความเข้าใจและตรวจสอบตนเองทำให้เข้าใจ
ตนเองและเห็นใจผู้อื่น

2.3 ได้รับการยอมรับจากกลุ่ม ได้แสดงออกด้านความคิด การพูด
และการทำงานมีความสำเร็จทำให้ได้รับคำชมเกิดเป็นความภาคภูมิใจและเห็นคุณค่า
ตนเองนำไปสู่ความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม

สำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2559, หน้า 7) ได้กล่าวว่า ทักษะชีวิตเป็น
ความสามารถที่เกิดในตัวผู้เรียนได้ด้วยวิธีการสำคัญ 2 วิธี ได้แก่ 1) เกิดขึ้นเองตาม
ธรรมชาติ เป็นการเรียนรู้ที่ขึ้นอยู่กับประสบการณ์และการมีแบบอย่างที่ดี แต่การเรียนรู้
ตามธรรมชาติจะไม่มีทิศทางและเวลาที่แน่นอน บางครั้งกว่าจะเรียนรู้ก็อาจสายเกินไป
2) การสร้างและพัฒนาโดยกระบวนการเรียนการสอน เป็นการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้
เรียนรู้ร่วมกันในกลุ่มผ่านกิจกรรมรูปแบบต่าง ๆ ได้ลงมือปฏิบัติ ได้ร่วมคิดอภิปรายแสดง
ความคิดเห็น ได้แลกเปลี่ยนความคิดและประสบการณ์ซึ่งกันและกัน ได้สะท้อนความรู้สึก
นึกคิด มุมมอง เชื่อมโยงสู่วิถีชีวิตของตนเองเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่และปรับใช้กับชีวิต

โตมฤทธิ์ เอื้อกิ่งเพชร (2563, หน้า 36) ได้สรุปว่า แนวทางการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน ได้แก่ 1) ควบบูรณาการการจัดการเรียนรู้แบบโครงการร่วมกับวิธีการจัดการเรียนรู้แบบต่าง ๆ 2) ส่งเสริมการจัดการห้องเรียนและการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ 3) ฝึกให้นักเรียนรู้จักจัดการกับอารมณ์และจิตใจของตนด้วยเทคนิคที่หลากหลายทั้งในและนอกชั้นเรียนโดยใช้กระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน โดยครูจะทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยง (Coaching) และ 4) สร้างสิ่งแวดล้อมการเรียนรู้ที่เหมาะสมสอดคล้องกันทั้งที่บ้านและโรงเรียน

อาทิตมณี แยมเกษร (2564, หน้า 33-34) กล่าวว่า การสร้างทักษะชีวิต เป็นความสามารถที่เกิดในตัวผู้เรียน ซึ่งเกิดขึ้นเองตามธรรมชาติและเกิดจากการสร้างและพัฒนา โดยกระบวนการเรียนการสอน โดยการสร้างทักษะชีวิตให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนอยู่บนพื้นฐานของแนวคิด 3 ประการ คือ การส่งเสริม การป้องกัน และการแก้ไขหรือรักษาและฟื้นฟู ดังนั้นการสร้างทักษะชีวิตสำหรับเด็กวัยเรียนควรเสริมสร้างพัฒนาทักษะชีวิตพื้นฐานที่สำคัญ 2 ด้าน 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ทักษะชีวิตด้านเจตคติ มี 2 องค์ประกอบ คือ ความภูมิใจในตนเอง ความตระหนักรู้ในตนเองหรือการมีวินัยและความรับผิดชอบ 2) ทักษะชีวิตด้านทักษะ มี 2 องค์ประกอบ คือ การสร้างสัมพันธภาพ และการสื่อสารหรือทักษะทางสังคม

จากการศึกษาแนวคิดของนักวิชาการ สรุปได้ว่า แนวทางพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน หมายถึง แนวทางการจัดการเรียนการสอนหรือกิจกรรมที่ผู้บริหารและครูผู้สอนสามารถนำมาปรับใช้เพื่อให้นักเรียนมีทักษะชีวิตเพิ่มขึ้น โดยการนำพฤติกรรมบ่งชี้ที่มีความสำคัญ 3 ลำดับแรกในทักษะชีวิตด้านที่มีค่า $PNI_{modified}$ สูงกว่า $PNI_{modified}$ รวมมาร่างเป็นแนวทางพัฒนา จากนั้นนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คนพิจารณา

แนวคิดเกี่ยวกับความต้องการจำเป็น

แนวคิดเกี่ยวกับความต้องการจำเป็น (Needs) มีพัฒนาการมายาวนานกว่า 70 ปี นับตั้งแต่ Bode ได้เขียนบทความที่ชื่อว่า “The Concepts of Needs” และได้รับการตีพิมพ์ในหนังสือเรื่อง “Progressive Education at the Crossroads” ในปี ค.ศ. 1938 ซึ่งถือได้ว่าแนวคิดเรื่องความต้องการจำเป็นเกิดขึ้นเป็นครั้งแรกในโลก จากที่เคยเป็นแค่ “ความต้องการจำเป็นตามความรู้สึก (Felt Needs)” ปัจจุบันการประเมินความต้องการจำเป็นมีกระบวนการที่เป็นระบบและมีระเบียบวิธีที่หลากหลายจนเรียกได้ว่าเป็นการวิจัยเชิงประเมินประเภทหนึ่ง (สุบิน ยุทธรัช, 2554, หน้า 32-33) นักวิชาการและนักการศึกษาได้นำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับการประเมินความต้องการจำเป็น ในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1. ความหมายของความต้องการจำเป็น

นักวิชาการและนักการศึกษาได้ให้ความหมายของความต้องการจำเป็นไว้ดังนี้

Witkin (1984, อ้างอิงใน บัญชาพิพัฒน์ โสตา, 2555, หน้า 39)

กล่าวว่าความต้องการจำเป็น หมายถึง “ความแตกต่างหรือช่องว่าง (Gap) ระหว่างสิ่งที่เป็นอยู่ สภาพที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน (What is) กับสิ่งที่ควรจะเป็นสภาพที่พึงปรารถนา (What should be) การนิยามความต้องการ จำเป็นตามโมเดลความแตกต่าง เป็นนิยามที่ยอมรับกันมาก เนื่องจากระบุ “ความต้องการจำเป็น โดยเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างสภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่ควรจะเป็น ทำให้การวิเคราะห์ ลักษณะของความต้องการเป็นนั้นต่อไปว่า “ช่องว่าง” ดังกล่าวมีมากน้อยเพียงใดและ มีความสำคัญมากน้อยเพียงใด ถ้าสภาวะของความแตกต่างไม่มากพอจนก่อให้เกิดปัญหา ก็สามารถชะลอก่อนได้ แต่หากเป็นสภาวะที่รอไม่ได้ เป็นเรื่องสำคัญและเร่งด่วนก็ต้องนำสภาวะ ของความแตกต่างดังกล่าวนั้นมาวิเคราะห์สาเหตุเพื่อหาทางแก้ไขต่อไป

Mcklip (1987, อ้างอิงใน ก่องเกียรติ รัศมีธรรม, 2555, หน้า 14)

ให้ความหมายของความต้องการจำเป็นว่า หมายถึง การตัดสินคุณค่าของกลุ่มบุคคลใดบุคคลหนึ่งเกี่ยวกับปัญหาที่พบและพยายามหาหนทางในการแก้ไขปัญหา ความหมายดังกล่าวจะเกี่ยวข้องกับ 4 ลักษณะ คือ

1. ความต้องการจำเป็น เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับคุณค่าซึ่งแตกต่างกันไปในแต่ละบุคคล

2. ความต้องการจำเป็น เป็นเรื่องเฉพาะของคนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง

3. ความต้องการจำเป็น เป็นเรื่องที่อยู่ในรูปของปัญหาเมื่อผลผลิตไม่เพียงพอ

4. ความต้องการจำเป็น เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจหรือการพิจารณาหาหนทางในการแก้ปัญหา

สุวิมล ว่องวาณิช (2558, หน้า 33-41) ได้จัดประเภทความหมายความต้องการจำเป็น ในมุมมองทางจิตวิทยาและมุมมองทางการประเมินได้ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ทางจิตวิทยา เจ้าของทฤษฎีความต้องการจำเป็น (Needs) ที่เป็นที่รู้จักกันทั่วไป คือ อับราฮัม มาสโลว์ (Abraham Maslow, 1960 อ้างอิงใน สุวิมล ว่องวาณิช , 2558, หน้า 33) พบว่า ความต้องการจำเป็นมีหลายระดับตั้งแต่ระดับพื้นฐานจนถึงระดับสูง และไม่ว่าจะเป็นมนุษย์หรือสัตว์จำเป็นต้องได้รับการตอบสนองของความจำเป็นพื้นฐานก่อน Maslow ได้เสนอลำดับขั้นในรูปพีระมิตความต้องการจำเป็นในช่วง ค.ศ. 1960 เรียกว่า Maslow's Hierarchy of Needs Pyramid ภาพประกอบ 2

ภาพประกอบ 2 แสดงพีระมิตความต้องการ
(Maslow's hierarchy of needs)

Erich From (1980, อ้างอิงใน วันชาติ แก้วพาน, 2557, หน้า 23) ได้กล่าวถึงความต้องการพื้นฐาน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตสอดคล้องกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน สนองตอบต่ออิทธิพลของสังคมนั้น ๆ ที่ตนเองใช้ชีวิตอยู่ มีการพัฒนาตนเองและพัฒนาเครื่องมือ อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่จำเป็นเพื่ออำนวยความสะดวกและนำไปสู่ความเข้าใจกัน พึ่งพาอาศัยกัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกันและสามารถใช้ชีวิตอย่างสงบสุข โดยความต้องการพื้นฐาน 5 ประการ ประกอบด้วย

1) ความต้องการมีสัมพันธภาพ (Need for Relatedness) เนื่องจากมนุษย์มีอาจใช้ชีวิตอยู่ในสังคมได้เพียงลำพัง ดังนั้น มนุษย์จึงจำเป็นต้องสร้างสัมพันธภาพอันดีกับบุคคลอื่นเพื่อเป็นการพึ่งพิงทางร่างกายและจิตใจ

2) ความต้องการเป็นผู้สร้างสรรค์ (Need for Transcendence) พลังแห่งความสุข พลังแห่งความรักทั้งที่มีผลต่อตนเองหรือผู้อื่นสามารถส่งเสริมให้บุคคลสร้างสรรค์สิ่งที่ดีงามซึ่งเป็นประโยชน์ต่อสังคมได้ ทั้งนี้พลังที่กล่าวมาหากแปรเปลี่ยนเป็นพลังงานแห่งความทุกข์ ย่อมนำมาสู่ผลกระทบที่รุนแรงไม่น้อยต่อบุคคลและผู้อื่นได้เช่นกัน

3) ความต้องการมีสังกัด (Need for Rootedness) มนุษย์มีความต้องการเป็นที่ยอมรับและเป็นส่วนหนึ่งของสังคม ในทุกระดับที่ตนเองมีความสัมพันธ์ด้วย โดยอาศัยสัมพันธภาพในด้านดี ของตนเองเป็นองค์ประกอบที่สำคัญ

4) ความต้องการอัตลักษณ์แห่งตน (Need for Identity) ความต้องการรู้จักตนเอง เข้าใจตนเอง และรู้ถึงศักยภาพขีดความสามารถของตนเอง

5) ความต้องการมีหลักยึดเหนี่ยว (Need for Frame of Orientation) มนุษย์มีความต้องการการพึ่งพิงทางจิตใจ เพื่อเป็นสิ่งยึดเหนี่ยวทางความคิด และช่วยความต้องการของตนเองอย่างมีเหตุผล ทั้งนี้ หากมีความต้องการที่แรงกล้า ความคิดเชิงเหตุผลอาจมีน้อยหรือไม่มีเลยได้

2. ทิศทางการประเมิน นักประเมินทางการศึกษาหรือทางสังคมให้นิยามและความหมายของคำว่า "ความต้องการจำเป็น" ไว้หลากหลาย แต่ที่ปรากฏชัดเจนสามารถจำแนกได้เป็น 2 กลุ่ม กลุ่มแรก ความต้องการจำเป็นคือความแตกต่างหรือความขาดแคลน (Discrepancy) และกลุ่มที่สอง ความต้องการจำเป็นคือประโยชน์ที่ได้รับ (Benefit) จากการตอบสนองต่อความขาดแคลนนั่น

กลุ่มที่ 1 ความต้องการจำเป็นคือความแตกต่างหรือความขาดแคลน คือ การนิยามความต้องการจำเป็นในยุคที่ให้ความสำคัญกับการศึกษาผลต่างของสภาพที่เกิดขึ้นจริงกับสภาพที่ประสงค์จำให้เกิด แม้จะมีการนิยามความต้องการจำเป็นตามความแตกต่าง แต่นักวิชาการก็ยังมีมุมมองที่จำแนกได้เป็นสองกลุ่ม กลุ่มแรก นิยามความต้องการจำเป็นตามมิติของความแตกต่างระหว่างสภาพที่เป็นอยู่และสภาพที่ควรจะเป็น กลุ่มที่สอง นิยามความต้องการจำเป็นตามมิติของความแตกต่างระหว่างสภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่ควรจะเป็นเช่นกัน แต่เพิ่มมิติของสภาวะความเสียหายที่เกิดขึ้นตามมาหากความขาดแคลนที่เกิดขึ้นไม่ได้รับการตอบสนอง

กลุ่มที่ 2 ความต้องการจำเป็นคือประโยชน์ที่ได้รับ การนิยามของความต้องการจำเป็นที่ยอมรับกันส่วนใหญ่คือ นิยามความแตกต่าง (Discrepancy Definition) ซึ่งไม่ค่อยเหมาะสม ปัญหาการนิยามนี้อยู่ที่ระดับที่พึงประสงค์ซึ่งจะมักเป็นอุดมคติเกินไป ไม่สามารถปฏิบัติได้ และความคิดเห็นของแต่ละคนในการกำหนดระดับที่ควรจะเป็นก็แตกต่างกัน และยกตัวอย่างประกอบการอธิบายว่า หากถามว่า "หลักสูตรในอุดมคติ" มีลักษณะเช่นใด ก็จะมีคำตอบมากมาย และเห็นว่าความต้องการจำเป็นไม่จำเป็นต้องกำหนดในรูปของความแตกต่าง หลายสิ่งที่เป็นสิ่งที่จำเป็นและมีอยู่ในสภาพจริงโดยไม่ต้องกำหนดสภาพที่ควรจะเป็น เช่น อากาศ อาหาร และ นิยามที่เห็นว่าเหมาะสมกว่า คือ นิยามเชิงวินิจฉัย (Diagnostic Needs) ซึ่งเป็นการกำหนดความต้องการจำเป็นสำหรับอะไรก็ตามที่ทำให้เกิดความพอใจ (Satisfaction) และระดับความพอใจนี้ขึ้นอยู่กับบริบท (Context Dependent) ความต้องการจำเป็นของคนกลุ่มหนึ่งอาจไม่ใช่สิ่งจำเป็นของคนอีกกลุ่มหนึ่งก็ได้ แต่ต้องมาหาวิธีเลือกความต้องการจำเป็นที่สำคัญที่สุด

สรุปได้ว่า ความต้องการจำเป็น หมายถึง สิ่งที่จำเป็นที่ต้องได้รับการตอบสนองหรือก่อให้เกิดประโยชน์เมื่อได้รับการตอบสนอง โดยเกิดจากการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างสภาพความเป็นจริงกับสภาพที่ควรจะเป็นว่าเกิดช่องว่างมากน้อยเพียงใดและมีความสำคัญมากน้อยเพียงใด หากสภาวะของความแตกต่างไม่มากพอจนก่อให้เกิดปัญหาก็สามารถชะลอก่อนได้ แต่หากเป็นสภาวะที่รอไม่ได้ เป็นเรื่องสำคัญและเร่งด่วนก็ต้องนำสภาวะของความแตกต่างดังกล่าวนั้นมาวิเคราะห์หาสาเหตุเพื่อดำเนินการแก้ไขต่อไป

2. ความหมายของการประเมินความต้องการจำเป็น

นักวิชาการและนักการศึกษาได้ให้ความหมายของการประเมินความต้องการจำเป็นไว้ ดังนี้

McCaslin and Tibeziinda (2014, p. 22) ให้ความหมายของการประเมินความต้องการจำเป็นว่า เป็นกระบวนการที่เป็นระบบสำหรับการจัดลำดับและการตัดสินใจที่สัมพันธ์กับการวางแผนการพัฒนาและการปฏิบัติการในโครงการ การประเมินความต้องการจำเป็นเป็นการกำหนดช่องว่างระหว่างสิ่งที่เป็นอยู่กับสิ่งที่จะเป็นของผลลัพธ์ของโครงการและการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการนั้น โดยเน้นการตัดสินใจจากการจัดลำดับความสำคัญบนพื้นฐานของข้อมูลที่ได้รับจากบุคคลที่น่าจะได้รับผลกระทบของโครงการ

Cuiccio and Husby-Slater (2018, p. 1) กล่าวว่า การประเมินความต้องการจำเป็น หมายถึง การตรวจสอบความแตกต่างอย่างเป็นระบบระหว่างสถานะปัจจุบันและสถานะที่ต้องการขององค์กร เพื่อหาข้อมูลมาประกอบการตัดสินใจที่สามารถนำมาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง และเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน

นันทกา วารินิน (2557, หน้า 112) สรุปว่า การประเมินความต้องการจำเป็น หมายถึง กระบวนการเบื้องต้นที่กำหนดช่องว่างระหว่างการสังเกตการณ์ และผลลัพธ์ของความต้องการซึ่งมีจุดมุ่งหมายที่จะหาความแตกต่างระหว่างสภาพปัจจุบันและความต้องการในอนาคต

ทรงสิริ วชิรานนท์ และอรุณี อรุณเรือง (2559, หน้า 8) สรุปไว้ว่า การประเมินความต้องการจำเป็น หมายถึง กระบวนการที่เป็นระบบในการค้นหาความต้องการจำเป็นเพื่อให้ได้ข้อมูลในการตัดสินใจเลือกหรือหาวิธีแก้ไขปัญหามาได้ตรงสภาพหรือความต้องการที่แท้จริง

ดาวเรือง เชียงหลิว (2559, หน้า 28)สรุปไว้ว่า การประเมินความต้องการจำเป็นหมายถึง กระบวนการ ประเมินเพื่อทำให้ทราบถึงสภาพปัญหาอย่างแท้จริงแล้วนำมาซึ่งการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง หลักสูตร หรือโครงการต่าง ๆ และการพัฒนา นักศึกษาในด้านทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมใน ศตวรรษที่ 21 หรือแบบประเมินที่เป็นมาตรฐาน

สรุปได้ว่า การประเมินความต้องการจำเป็น หมายถึง กระบวนการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่ควรจะเป็นเพื่อนำมากำหนดความแตกต่างระหว่างสภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่ควรจะเป็นแล้วนำมาจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น ตลอดจนเสนอแนวทางในการพัฒนา

3. ประเภทของการประเมินความต้องการจำเป็น

นักวิชาการและนักการศึกษาได้แบ่งประเภทของการประเมินความต้องการจำเป็นไว้ ดังนี้

สุวิมล ว่องวานิช (2550, อ้างถึงใน บัญชาพิพัฒน์ โสดา, 2555, หน้า 40-41) กล่าวว่า การจัดประเภทของความต้องการจำเป็นมีเกณฑ์ที่ใช้ในการจัดประเภท ได้แก่ ช่วงระยะเวลาในการดำเนินการขององค์กร วิธีการที่ใช้ในการประเมินความต้องการจำเป็น องค์กร ผู้รับหรือผู้ให้บริการ การสนองตอบความต้องการจำเป็น ลักษณะของข้อมูล แนวคิดเชิงเหตุและผล สิ่งที่ถูกประเมิน ลักษณะของข้อมูล ที่มาของข้อมูล ผลลัพธ์ของการดำเนินงาน สาธารณชน บริบทของความต้องการจำเป็น ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. การจัดประเภทตามช่วงระยะเวลาในการดำเนินงานขององค์กร
ความต้องการจำเป็นสามารถจำแนกตามช่วงระยะเวลาในการดำเนินงานขององค์กรได้เป็น 2 ประเภท ได้แก่ ประเภทเตรียมการ (preparatory type) ซึ่งดำเนินการเมื่อจะวางแผนงานหรือผลผลิต และประเภทย้อนหลัง (retrospective type) ดำเนินการเมื่อมีการนำแผนไปปฏิบัติและเกิดผลแล้ว

2. การจัดประเภทตามวิธีการประเมิน จำแนกความต้องการจำเป็นตามวิธีการประเมินออกเป็น 4 ประเภท ได้แก่ 1) ความต้องการจำเป็นปทัสถาน (normative needs) เป็นความต้องการจำเป็นที่เปรียบเทียบกับสภาพที่เป็นอยู่จริงกับมาตรฐาน (Standard) 2) ความต้องการจำเป็นตามการรับรู้ (perceived needs) เป็นความต้องการจำเป็นที่กำหนดหรือนิยามโดยในทัศนะของผู้ถูกประเมิน 3) ความต้องการจำเป็นที่แสดงออก (expressed needs) เป็นความต้องการจำเป็นที่แสดงด้วยจำนวนของกลุ่มที่ต้องการได้รับการอย่างแท้จริงและ 4) ความต้องการจำเป็นเชิงสัมพัทธ์ (relative needs) เป็นความต้องการจำเป็นตามที่วัดจากความแตกต่างของบริการที่ปรากฏอยู่ในพื้นที่ที่ต่างกัน เน้นที่ความแตกต่างระหว่างกลุ่มหรือพื้นที่ ไม่ใช่ความแตกต่างจากมาตรฐานที่ควรจะเป็น

3. การจัดประเภทตามแนวคิดความขาดแคลน คือการจำแนกความต้องการจำเป็นตามแนวคิดเชิงเหตุและผลแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ ความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับผลงานหรือความสามารถในการปฏิบัติงาน (performance needs) และ ความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับสิ่งทดลอง (treatment needs) เป็นการค้นหาความจริงเกี่ยวกับการทำงานที่ปกติหรือผิดปกติของกลไกหรือระบบต่าง ๆ ไม่ใช่การสำรวจความคิดเห็นว่ากลุ่มเป้าหมายต้องการอะไร เพราะผู้ถูกประเมินจริง ๆ ก็อาจไม่ทราบว่าความต้องการจำเป็นของตนเองที่แท้จริงคืออะไร

4. การจัดประเภทตามผลลัพธ์ของการดำเนินงาน สามารถจำแนกระดับของการประเมินความต้องการจำเป็นออกเป็น 3 ระดับ แต่ละระดับมีการกำหนดประเภทของความต้องการจำเป็นที่ต้องกำหนดดังต่อไปนี้

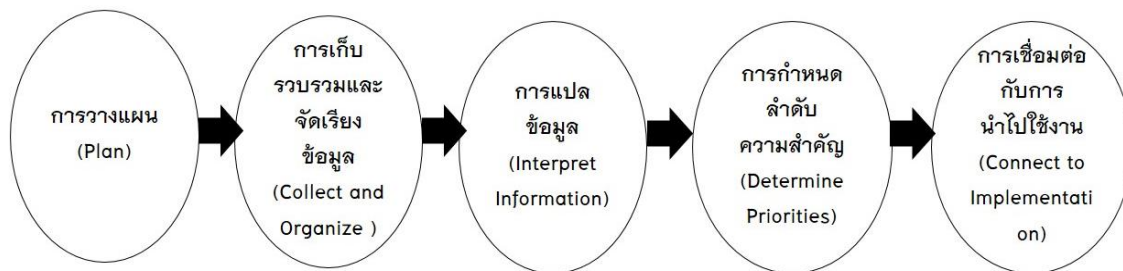
4.1 ระดับกลาง (Middle) เป็นการประเมินความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับปัจจัยป้อน (Inputs) และกระบวนการหรือวิธีการ (Processes) และผลผลิตที่เกิดขึ้นโดยทันที (Immediate products)

4.2 ระดับรวบยอด (Comprehensive) เป็นการประเมินความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับผลิตผล (Output) หรือบริการ (Services) เป็นความต้องการจำเป็นระดับองค์กร ซึ่งได้ให้บริการกับลูกค้าขององค์กร โดยรวมความต้องการเป็นระดับกลางไว้ด้วย

4.3 ระดับกลยุทธ์ (Strategic) เป็นการประเมินความต้องการจำเป็นระดับองค์กรรวม (Holistic level) โดยรวมความต้องการจำเป็นที่เกี่ยวข้องกับผลิตผล (Output) ซึ่งเป็นความต้องการจำเป็นระดับรวบยอดและผลลัพธ์ (Outcomes) ซึ่งองค์กรได้ให้บริการที่ส่งผลต่อสังคม

4. หลักการและขั้นตอนของการประเมินความต้องการจำเป็น

Cuiccio and Husby-Slater (2018, pp. 8-14) กล่าวไว้ว่า ขั้นตอนการประเมินความต้องการจำเป็นที่ประสบความสำเร็จในโรงเรียนหรือในเขตพื้นที่ มี 5 ขั้นตอน แสดงดังภาพประกอบ 3

ภาพประกอบ 3 ขั้นตอนการประเมินความต้องการ

(Cuiccio and Husby-Slater, 2018, p. 8)

โดยมีรายละเอียดของแต่ละขั้นตอน ดังนี้

1. การวางแผนการประเมินความต้องการจำเป็น (Plan the Needs Assessment) ขั้นตอนแรกในการประเมินความต้องการจำเป็นเกี่ยวข้องกับการกำหนดผลลัพธ์ที่ต้องการและการสร้างแผนเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย โดยมีกิจกรรมที่สำคัญ ดังนี้
 - 1.1 กำหนดวัตถุประสงค์และผลลัพธ์ที่ตั้งใจไว้ของกระบวนการประเมินความต้องการจำเป็นภายใต้บริบทของท้องถิ่น
 - 1.2 กำหนดคำถามที่นำไปสู่การประเมินความต้องการที่จะตอบสนอง (ถ้าการประเมินความต้องการจำเป็นไม่ใช่ส่วนหนึ่งของโครงการใหญ่ที่ได้ระบุคำถามหรือความกังวลหลักแล้ว)
 - 1.3 กำหนดสิ่งที่จะทำระยะเวลา และความรับผิดชอบสำหรับกิจกรรมที่เกี่ยวข้องทั้งหมด
 - 1.4 ระบุผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องวางแผนการมีส่วนร่วมและเชิญให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้าร่วมในกระบวนการวางแผน
 - 1.5 อธิบายเนื้อหา สิ่งที่ต้องการจะประเมิน ขั้นตอน วิธีการในการประเมินเพื่อให้โรงเรียนหรือเขตพื้นที่นำผลลัพธ์ที่ได้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์
2. การเก็บรวบรวมและจัดเรียงข้อมูล (Collect and Organize Data) องค์ประกอบพื้นฐานของกระบวนการประเมินความต้องการใด ๆ ก็คือข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ แต่ข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้บางครั้งไม่ได้นำมาใช้ในการตัดสินใจเสมอไป บ่อยครั้งที่ต้องจัดเรียงข้อมูลให้อ่านง่ายและมีประโยชน์สำหรับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่จะมีส่วนร่วมในการ

แปลความหมายของข้อมูลเพื่อหาข้อสรุปและระบุความต้องการในการปรับปรุง โดยข้อมูล จะถูกรวบรวมในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งเชิงคุณภาพหรือเชิงปริมาณ

3. การแปลข้อมูล (Interpret Information) ในขั้นตอนนี้ ผู้ที่ศึกษาจะ ตรวจสอบข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพื่อสร้างข้อมูลที่มีความหมายโดยรวมกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย หลาย ๆ คน เพื่อให้แน่ใจว่าความต้องการที่ระบุได้รับการแปลความหมายภายในบริบทของ ท้องถิ่นและรวมไปถึงการร่วมมือกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เข้าร่วมในการรวบรวมข้อมูลและ รับผิดชอบในการดำเนินการขั้นตอนต่อไป ซึ่งผลจากการประเมินความต้องการช่วยให้ มั่นใจได้ว่าข้อมูลที่ได้มาจะตรงกับสภาพที่เป็นจริงสำหรับการนำไปใช้ในท้องถิ่น การ ดำเนินการในอนาคต เพื่อสนับสนุนกระบวนการนี้ข้อมูลควรจัดระเบียบและนำเสนอใน รูปแบบที่แยกย่อยได้ เพื่อให้ง่ายต่อการตรวจสอบ การแปลความหมายของข้อมูลช่วยให้ ผู้เข้าร่วมกำหนดเป้าหมายความต้องการที่แท้จริงได้อย่างชัดเจนภายใต้ข้อมูลที่ได้มา

4. การกำหนดลำดับความสำคัญ (Determine Priorities) ในระหว่าง การ ประเมินความต้องการมีแนวโน้มว่าจะมีความต้องการหลายประเด็นเกิดขึ้น อย่างไรก็ตาม สิ่งสำคัญคือต้องจำกัดรายการความต้องการนี้ให้แคบลงเป็นชุดลำดับความสำคัญที่สำคัญ สำหรับการดำเนินการ นอกจากนี้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่จะต้องรับผิดชอบในการดำเนินงานที่ เกิดจากการประเมินความต้องการจะต้องมั่นใจว่าลำดับความสำคัญที่ระบุเป็นของจริง และเฉพาะเจาะจงกับกรอบการประเมินความต้องการและบริบทในท้องถิ่น

5. การเชื่อมต่อการนำไปใช้งาน (Connect to Implementation) ขั้นตอน สุดท้ายของการประเมินความต้องการคือการใช้ผลลัพธ์ของการประเมินความต้องการและ เปลี่ยนผลลัพธ์เป็นสิ่งที่ดำเนินการได้ ผู้ที่ศึกษาจะสืบทอดไปในการดำเนินการที่จัดลำดับ ความสำคัญเพื่อทำความเข้าใจสาเหตุที่แท้จริงหรือเพิ่มเติมแบ่งลำดับความสำคัญเพื่อให้ สามารถเชื่อมต่อการกับเป้าหมายที่เกี่ยวข้องและรวมเข้ากับการปรับปรุงหรือแผนปฏิบัติการ ลำดับความสำคัญที่กำหนดขึ้นผ่านกระบวนการระบุความต้องการและตีความสาเหตุของ การขับเคลื่อน การเลือกกลยุทธ์หรือการแทรกแซงที่เหมาะสม วิธีการดำเนินการและ วิธีการปรับปรุงจะได้รับการประเมินและวัดผลไปพร้อมกัน การเชื่อมต่อการนำไปใช้งาน มีความสำคัญต่อการตระหนักถึงการเปลี่ยนแปลงอันเป็นผลมาจากกระบวนการประเมิน ความต้องการ

สุวิมล ว่องวานิช (2548 อ้างถึงใน กัลย์วิสาข์ ธารารว, 2558, หน้า 40-41) สรุปไว้ว่า การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นจะอยู่บนพื้นฐานหลักการ 2 ประการ คือ

- 1) หลักความแตกต่าง (Discrepancy) หมายความว่า ในกระบวนการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น ผู้วิจัยอาจออกแบบให้มีการเปรียบเทียบข้อมูลเกี่ยวกับสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็น อย่างไรก็ตามความแตกต่างไม่ใช่จะบอกความต้องการจำเป็นเสมอไป ขึ้นอยู่กับการกำหนดระดับความสำคัญของเป้าหมายที่พึงประสงค์ หากกำหนดไว้สูงมาก ความแตกต่างนั้นอาจไม่ใช่ความต้องการจำเป็น เพราะฉะนั้นต้องมีการกำหนดเป้าหมายให้อยู่ในระดับต่ำที่สุดที่จะขาดแคลนไม่ได้มิฉะนั้นจะเกิดผลเสียหาย
- 2) หลักความสำคัญ (Importance) หมายความว่า สิ่งที่เป็นความต้องการจำเป็นต้องมีความสำคัญมากต้องได้รับการตอบสนอง และความจำเป็นนั้นต้องมีลำดับความสำคัญ (Needs Prioritization) ไม่ว่าผู้วิจัยจะดำเนินการในกิจกรรมการระบุความต้องการจำเป็น (Needs Identification) กิจกรรมการวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็น (Needs Analysis) หรือ กิจกรรมการกำหนดวิธีแก้ไขตามความต้องการจำเป็นที่เกิดขึ้น (Needs Solution) จะต้องมี การจัดลำดับความสำคัญของผลการประเมินความต้องการจำเป็นในทุกกิจกรรมต้อง จัดลำดับความต้องการจำเป็นที่สำคัญที่สุด

เมื่ออิงหลักการทั้ง 2 หลักการดังกล่าว กระบวนการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นโดยทั่วไปจึงควรประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้

- 1) การศึกษาสิ่งที่มุ่งหวัง (what should be)
- 2) การศึกษาสภาพที่เป็นอยู่จริงในปัจจุบัน (what is)
- 3) การวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างข้อมูลที่ได้จาก ข้อ 1 และข้อ 2 และจัดลำดับความสำคัญของผลที่เกิดขึ้นเพื่อกำหนดความต้องการจำเป็น
- 4) การวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดความแตกต่างในข้อ 3 และจัดลำดับความสำคัญของสาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็น
- 5) การศึกษาและกำหนดแนวทางเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดจากสาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นที่วิเคราะห์ได้จากข้อ 4

นอกจากนี้ผู้วิจัยต้องใช้หลักการทั้งสองหลักที่กล่าวมาข้างต้น ยังจะต้องคำนึงถึงประเด็นสำคัญที่ส่งผลต่อการกำหนดขั้นตอนการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น ได้แก่ การกำหนดขอบเขตของการวิจัย ระดับของความต้องการจำเป็น ประเภทของความ

ต้องการจำเป็นและการกำหนดแนวคิดที่ใช้ในการแปลความหมายเกี่ยวกับผลการวิจัย ประเมินความต้องการจำเป็นที่ได้รับ

การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นแบบสมบูรณ ประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่ การระบุความต้องการจำเป็น (Needs Identification) เพื่อสำรวจความต้องการจำเป็นที่เกิดขึ้นทั้งหมดในองค์กร การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น (Needs Analysis) เพื่อวิเคราะห์สาเหตุที่นำไปสู่การเกิดความต้องการจำเป็นนั้น ๆ และการกำหนดแนวทางการแก้ไข (Needs Solution) เพื่อขจัดปัญหาที่เกิดจากความต้องการจำเป็นให้หมดไป โดยมีการประเมินขั้นสรุปสุดท้ายว่าทางเลือกใดที่สมควรนำไปปฏิบัติมากที่สุด ผลการวิจัยในทุกขั้นตอนจะให้ข้อมูลที่รองรับการตัดสินใจของผู้บริหาร ดังนั้นวิธีการที่ใช้ในการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น (สุวิมล ร่องวานิช, 2550, อ้างถึงใน ดาวเรือง เชียงหลิว, 2559, หน้า 38-40) จำแนกได้ ดังนี้

1. การสำรวจระบุความต้องการจำเป็นที่ดำเนินการ ส่วนใหญ่ใช้วิธีการสำรวจ เรียกว่า การสำรวจความต้องการจำเป็น (Needs Survey) วิธีการที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ การใช้แบบสอบถาม การสัมภาษณ์ การสังเกต ทั้งสามวิธีนี้ นักวิจัยมีความคุ้นเคยกันดี เนื่องจากการวิจัยพื้นฐานสามารถดำเนินการได้ไม่ยาก หลังจากกำหนดประเด็นวิจัยว่าจะประเมินความต้องการจำเป็นเพื่อจุดมุ่งหมายใดและระบุประเภทของความต้องการจำเป็นได้แล้ว นักวิจัยทำการออกแบบกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง วิธีการรวบรวมข้อมูล การสร้างเครื่องมือ การวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอข้อมูล ขั้นตอนสำคัญของการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นสำหรับการวิจัยสำรวจ คือ การนิยามความต้องการจำเป็นว่าจะใช้นิยามความแตกต่าง (Discrepancy Definition) หรือนิยามแก้ปัญหา (Solution Definition) ซึ่งจะส่งผลต่อการสร้างเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล นอกจากนี้ยังต้องให้ความสำคัญกับการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นด้วย (Needs Prioritization)

2. การใช้แบบสอบถาม วิธีการที่ใช้ในการจัดเก็บข้อมูลเพื่อประเมินความต้องการจำเป็นโดยใช้แบบสอบถามสามารถทำได้ทางไปรษณีย์ การสอบถามทางโทรศัพท์ การเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามถือว่าเป็นการประเมินความต้องการจำเป็นที่เน้นการศึกษาจากกลุ่มเป้าหมายขนาดใหญ่และกว้าง และลักษณะของข้อมูลที่ได้เป็นการแสดงความรู้สึกหรือความคิดเห็นตามการรับรู้ของผู้ตอบ ความต้องการจำเป็นที่กำหนดด้วยวิธีการสำรวจด้วยแบบสอบถามเป็นความต้องการจำเป็นระดับกลุ่มบุคคลหรือระดับ

องค์กรไม่ใช่ระดับบุคคล จุดมุ่งหมายของการสำรวจสามารถนำไปใช้กับการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นแบบสมบูรณ์ แต่ผลการประเมินความต้องการจำเป็นที่ได้รับจะนำไปใช้กับการพัฒนาการปฏิบัติงานขององค์กรมากกว่าการพัฒนารายบุคคล เครื่องมือที่ใช้ในการระบุความต้องการจำเป็นด้วยแบบสอบถามส่วนใหญ่กำหนดรูปแบบการตอบเป็นมาตรฐานค่าซึ่งมีทั้งการตอบสนองเดี่ยว (Single Response Format) และรูปแบบการตอบสนองคู่ (Dual Response Format) โดยให้กลุ่มตัวอย่างให้ข้อมูลทั้งสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่พึงประสงค์ที่จะให้เป็น

3. การสัมภาษณ์ วิธีการสำรวจด้วยการสัมภาษณ์นับเป็นส่วนหนึ่งที่คนส่วนใหญ่นิยมใช้เช่นเดียวกับแบบสอบถาม เพราะกระบวนการเก็บข้อมูลดำเนินการได้ง่ายไม่ซับซ้อนแต่จะใช้เวลาในการเก็บข้อมูลเนื่องจากต้องใช้เวลาในการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลเป็นรายบุคคล วิธีการสัมภาษณ์สามารถใช้ในการประเมินความต้องการจำเป็นแบบสมบูรณ์ แต่ทั้งนี้ต้องมีการเลือกบุคคลที่ให้สัมภาษณ์ให้เป็นผู้ที่เข้าใจสภาพบริบทขององค์กรหรือสถานการณ์ที่ต้องการประเมินความต้องการจำเป็น นอกจากนี้ นักวิจัยต้องมั่นใจในคุณภาพของผู้สัมภาษณ์ การมีทักษะความสามารถในการซักถามความจริงจากผู้ทรงคุณวุฒิที่ให้สัมภาษณ์

4. การสังเกต การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นโดยใช้วิธีการสังเกตจะมีปริมาณการนำไปใช้น้อยกว่าการใช้แบบสอบถามและการสัมภาษณ์ เนื่องจากสิ้นเปลืองเวลาในการเก็บข้อมูลที่กำหนดช่วงเวลาที่นานพอสมควรจนกว่าจะได้ข้อมูลความต้องการที่แท้จริง ใช้เวลานานที่เก็บข้อมูลมากกว่า บันทึกข้อมูลยากและมีการซับซ้อนในการบันทึกข้อมูลยากกว่า ส่วนใหญ่จึงใช้การสัมภาษณ์ในการเก็บข้อมูลเสริมหรือเป็นข้อมูลประกอบจากแหล่งอื่น นอกจากนี้วิธีการสังเกตมักจะทำให้ได้กลุ่มเป้าหมายที่มีขนาดเล็กหากกลุ่มผู้เป็นเป้าหมายของการประเมินความต้องการจำเป็นมีระดับกว้าง วิธีการสังเกตก็จะไม่ค่อยเหมาะสม ข้อมูลที่ได้จากการสังเกตจะนำไปใช้ในการประเมินความต้องการจำเป็นที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อระบุความต้องการจำเป็น (Needs Identification) ส่วนการใช้วิธีการสังเกตเพื่อวิเคราะห์หาสาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นอาจมีข้อจำกัดขึ้นอยู่กับบางประเด็นปัญหาหรือบางสถานการณ์และยังเป็นการประเมินความต้องการจำเป็นเพื่อกำหนดทางเลือกในการแก้ไขปัญหา การเก็บข้อมูลด้วยการสังเกตไม่ใช่วิธีการที่จะให้ข้อมูลประเภทนี้ได้ดี

ทรงสิริ วชิรานนท์ และอรุณี อรุณเรือง (2559, หน้า 19) สรุปขั้นตอนของการประเมินความต้องการจำเป็น 6 ขั้นตอน ประกอบด้วย 1) การกำหนดจุดประสงค์ของการประเมินความต้องการจำเป็น 2) การกำหนดขอบเขตของการประเมินความต้องการจำเป็น 3) การกำหนดวิธีการของการประเมินความต้องการจำเป็น 4) การจัดเรียงลำดับความต้องการจำเป็น 5) การรายงานผลการประเมินความต้องการจำเป็น และ 6) การใช้ผลของการประเมินความต้องการจำเป็น

ในการทำวิจัยเรื่อง การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ผู้วิจัยใช้ 6 ขั้นตอน ประกอบด้วย 1) การกำหนดจุดประสงค์ของการประเมินความต้องการจำเป็น 2) การกำหนดขอบเขตของการประเมินความต้องการจำเป็น 3) การกำหนดวิธีการของการประเมินความต้องการจำเป็น 4) การจัดเรียงลำดับความต้องการจำเป็น 5) การรายงานผลการประเมินความต้องการจำเป็น และ 6) การใช้ผลของการประเมินความต้องการจำเป็น

5. การจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น

การจัดลำดับความสำคัญ (Priority Setting) ของความต้องการจำเป็น เป็นขั้นตอนสุดท้ายของการระบุความต้องการจำเป็น ซึ่งจะทำให้การประเมินความต้องการจำเป็นมีความสมบูรณ์ สามารถนำไปใช้ในการวิเคราะห์หาสาเหตุและวิธีการแก้ไขต่อไป การจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นเป็นการศึกษาวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นแต่ละประเด็น จากนั้นนำความต้องการจำเป็นมาเรียงลำดับ (Sort) ตั้งแต่ความสำคัญมากไปหาน้อย วัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น คือ การระบุความต้องการจำเป็นที่มีความสำคัญมากที่สุดและมีความเร่งด่วนที่ต้องได้รับการพัฒนา ก่อนภายใต้เงื่อนไขทรัพยากรที่มีจำกัด เทคนิคจัดลำดับสำหรับข้อมูลของการตอบสนองแบบคู่ วิธีที่ใช้หลักประเมินความแตกต่างพบว่าเป็นที่นิยมกันมาก เป็นวิธีที่มีรากฐานมาจากการประเมินความต้องการจำเป็นที่ใช้โมเดลความแตกต่าง มีดังนี้ (สุวิมล วองวาณิช, 2550 อ้างถึงใน ดาวเรือง เชียงหลิว, 2559, หน้า 40-42)

1. วิธี Mean Difference Method (MDF) กำหนดโดยหาค่าเฉลี่ยของผลต่างของ I และค่าเฉลี่ยของ D บางคนเรียกวิธีนี้ว่า Rank Order of Difference Scores

$$MDF = I - D$$

ข้อดีของการใช้วิธีการจัดลำดับความสำคัญตามผลต่างของค่าเฉลี่ย คือเป็นวิธีที่สามารถวิเคราะห์ได้ง่าย ไม่ต้องใช้สถิติวิเคราะห์ขั้นสูง สามารถวิเคราะห์ด้วยมือ และเป็นที่ยอมรับง่าย ข้อเสียของวิธีนี้ คือ บางครั้งความต้องการจำเป็นหลายข้อมีคะแนนความแตกต่าง (difference score) เท่ากัน ทำให้มีการตีความว่าเป็นความต้องการจำเป็นที่มีความสำคัญเท่ากันโดยมิได้ให้ความสนใจกับระดับสภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่ควรจะเป็นว่ามากหรือน้อย

2. วิธี Priority Needs Index (PNI) เป็นวิธีการจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นซึ่งพัฒนาขึ้นมาโดยใช้ค่าสถิติในรูปแบบดัชนีที่สามารถบอกค่าต่ำสุดและสูงสุดได้ Lane et al. (1983) ได้สร้างดัชนีชื่อว่า Priority Needs Index (PNI) ซึ่งดัดแปลงวิธีการจัดเรียงตำแหน่งความต้องการจำเป็นจากความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของสภาพที่คาดหวังกับที่เป็นอยู่จริง (Mean Difference) โดยการถ่วงน้ำหนักของผลต่างของค่าเฉลี่ยระหว่าง I และ D

$$PNI = (I - D)XI$$

3. วิธี Priority Needs Index (PNI) แบบปรับปรุง เป็นสูตรที่ปรับปรุงจากสูตร PNI ดั้งเดิม โดยนงลักษณ์ วิรัชชัย และสุวิมล ว่องวาณิช เป็นวิธีการที่หาค่าผลต่างของ (I-D) แล้วหารด้วยค่า D เพื่อควบคุมขนาดของความต้องการจำเป็นให้อยู่ในพิสัยที่ไม่มีช่วงกว้างมากเกินไป และให้ความหมายเชิงเปรียบเทียบเมื่อใช้ระดับของสภาพที่เป็นอยู่เป็นฐานในการคำนวณค่าอัตราการพัฒนาเข้าสู่สภาพที่คาดหวังของกลุ่ม

$$PNI_{\text{modified}} = \frac{I - D}{D}$$

PNI แทน ค่าดัชนีการจัดเรียงอันดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น

I แทน คะแนนเฉลี่ยตามที่คาดหวัง

D แทน คะแนนเฉลี่ยตามสภาพปัจจุบัน

4. การวิเคราะห์เมทริกซ์ (matrix analysis) เป็นวิธีการวิเคราะห์ที่เน้นการเสนอผลการดำเนินงานของหน่วยงานในส่วนที่เป็นจุดแข็งและจุดอ่อนที่ควรได้รับการพัฒนาโดยการแบ่งตารางออกเป็น 4 ช่องแสดงความสัมพันธ์ระหว่างสภาพที่มุ่งหวัง

(หรือเรียกว่าเกณฑ์ที่ควรจะเป็น) และสภาพที่เกิดขึ้นจริง จุดที่ใช้ในการแบ่งอาจเป็น ค่าเฉลี่ยของคะแนนสูง-ต่ำ ที่กำหนดหรือเกณฑ์ที่ผู้ประเมินเห็นว่าเหมาะสมที่จะเป็นจุดตัด (Cut-off Score)

ในการทำวิจัยเรื่อง การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ผู้วิจัยวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษา โดยใช้ดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง หรือ Modified Priority Need Index : PNI modified ซึ่งปรับปรุงโดยนางลักษณ์ วิรัชชัย และ สุวิมล ว่องวาณิช (2550 อ้างถึงใน ดาวเรือง เชียงหลิว, 2559, หน้า 81) เป็นวิธีหาความแตกต่างระหว่างสภาพที่ควรจะเป็นและสภาพที่เป็นจริง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ

ฉวีวรรณ ไตรรัตน์านนท์ (2555, หน้า 102) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะชีวิตในกิจกรรมแนะแนวชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยโครงการ ผลการวิจัย พบว่า 1) ผลการเรียนรู้ทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ก่อนเรียนและหลังเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยคะแนนเฉลี่ยของการทดสอบหลังจัดกิจกรรมเรื่องทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้านทักษะการแก้ปัญหา มีค่าเฉลี่ยสูงสุดและด้านที่มีค่าเฉลี่ยรองลงมาคือ ทักษะชีวิตด้านการตัดสินใจและทักษะชีวิตด้านการสื่อสาร

รมณภัทร กตตน์วงศกร (2557, หน้า 88) การศึกษาผลการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบางจาก (โกมล ประเสริฐอุทิศ) สำนักงานเขตภาษีเจริญกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบางจาก (โกมล ประเสริฐอุทิศ) สำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร โดยรวมมีความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตอยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการตระหนักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น ด้านการคิดวิเคราะห์ตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ด้านการจัดการกับอารมณ์ และความเครียดและด้านการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น มีความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตอยู่ในระดับดีทุกด้าน 2) แนวทางในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน ประกอบด้วย ครูควรให้คำปรึกษาแก่

นักเรียนให้ความเชื่อมั่นกับนักเรียนในทุกสถานการณ์ที่โอกาสอำนวย ควรสร้างกฎ ข้อตกลงร่วมกันในชั้นเรียนในรายวิชาหรือในการทำงานกลุ่ม ควรจัดบรรยากาศเรียนรู้ ที่เป็นมิตรให้นักเรียนรู้สึกผ่อนคลายอบอุ่น ควรจัดกิจกรรมส่งเสริมการพัฒนาศิลปะและ อารมณ์ให้เบาสบาย เช่น การสร้างสรรค์ผลงานจากงานศิลปะ การวาดรูป การเล่นดนตรี ฯลฯ และควรจัดเวทีแสดงความสามารถของนักเรียนอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง เพื่อสร้างความมั่นใจ ในตนเองให้กับนักเรียน

องอาจ เทียมกลาง (2559, บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาทักษะ ชีวิตเพื่อแก้ไขพฤติกรรมนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มหาสารคาม เขต 3 มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันด้านทักษะชีวิตของนักเรียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 3 2) สร้างและพัฒนา ทักษะชีวิตเพื่อแก้ไขพฤติกรรมนักเรียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มหาสารคาม เขต 3 โดยใช้ชุดกิจกรรมทักษะชีวิต 3) การทดลองใช้ชุดกิจกรรมทักษะชีวิต เพื่อแก้ไขพฤติกรรมนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 3 ผลการวิจัย พบว่า 1) สภาพปัจจุบันด้านทักษะชีวิตของนักเรียน ในโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 3 โดยรวมและรายด้านมีการปฏิบัติ อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน ได้แก่ ด้านการตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น ด้านการคิดวิเคราะห์ตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ด้านการสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดี กับผู้อื่น และด้านการจัดการกับอารมณ์และความเครียด 2) การพัฒนาทักษะชีวิตเพื่อ แก้ไขพฤติกรรมนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 3 โดยใช้ชุดกิจกรรมทักษะชีวิต พบว่า ชุดกิจกรรมการพัฒนาทักษะชีวิตเพื่อแก้ไขพฤติกรรม นักเรียน มีระดับความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า เป็นชุดกิจกรรมที่ฝึกให้ผู้เรียนมีทักษะชีวิตดีขึ้น เป็นชุดกิจกรรมที่ให้ประโยชน์ และเป็นชุดกิจกรรมที่เหมาะสมกับผู้เรียน 3) การทดลองใช้ชุดกิจกรรมทักษะชีวิตเพื่อแก้ไข พฤติกรรมนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 3 พบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน

อรอนงค์ แสนคำ (2560, หน้า 190-191) ได้ทำการวิจัยเรื่อง รูปแบบ ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียนในโรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัยพบว่า

1) รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย 1) อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน 2) การอบรมเลี้ยงดู 3) บรรยากาศในชั้นเรียน 4) อุดมโนทัศน์ของนักเรียน และ 5) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ทักษะชีวิตนักเรียน ประกอบด้วย 4 ตัวแปร คือ การตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเอง การคิด การตัดสินใจและแก้ปัญหา การจัดการอารมณ์และความเครียด และการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น

จรรยาภรณ์ ภูอุดม (2562, บทคัดย่อ) ทำวิจัยเรื่อง การศึกษาผลกิจกรรมนันทนาการแบบมีส่วนร่วมกับการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดหนองสองห้อง (สายชนูปถัมภ์) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สร้างโปรแกรมกิจกรรมนันทนาการแบบมีส่วนร่วมกับการพัฒนาทักษะชีวิต และ 2) ศึกษาผลของกิจกรรมนันทนาการแบบมีส่วนร่วมกับการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดหนองสองห้อง (สายชนูปถัมภ์) กลุ่มเป้าหมายเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดหนองสองห้อง (สายชนูปถัมภ์) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร จำนวน 25 คน ผู้ให้ข้อมูลสำคัญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิด้านทักษะชีวิต จำนวน 2 คน ผู้ปกครองของนักเรียน 2 คน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดหนองสองห้อง (สายชนูปถัมภ์) จำนวน 1 คน ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 1 คน ครูผู้สอนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 1 คน และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 3 คน รวม 10 คน เครื่องมือที่ใช้ในโปรแกรมนันทนาการแบบมีส่วนร่วมกับการพัฒนาทักษะชีวิตนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร เป็นแบบประเมินตนเองด้านความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต จำนวน 40 ข้อ ผลการวิจัยพบว่า โปรแกรมนันทนาการแบบมีส่วนร่วม เป็นการนำนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่กำหนดองค์ประกอบทักษะชีวิตสำคัญที่จะเพิ่มภูมิคุ้มกันให้กับเด็กในสภาพสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงและเตรียมความพร้อมสำหรับการปรับตัวของผู้เรียน เรียงลำดับความสำคัญสร้างสรรค์กิจกรรมเนื้อหาและเวลาเพื่อให้เหมาะสมใน 4 องค์ประกอบ ดังนี้

- 1) ด้านการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น
- 2) ด้านการตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น
- 3) ด้านการจัดการอารมณ์และความเครียด และ
- 4) ด้านการคิดวิเคราะห์ตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์

สวาสดี วารินภฏ (2562, บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่อง ทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษาตอนปลาย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 1 มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) วิเคราะห์องค์ประกอบของทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษาตอนปลาย 2) ตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างโมเดลโครงสร้างองค์ประกอบทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษาตอนปลาย กับข้อมูลเชิงประจักษ์ ผลการวิจัยพบว่า 1) ทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษาตอนปลาย ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบหลัก 28 ตัวแปรสังเกตได้ ซึ่งองค์ประกอบหลักประกอบด้วย 1) องค์ประกอบด้านตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเอง และผู้อื่น 2) องค์ประกอบด้านคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ 3) องค์ประกอบด้านการจัดการอารมณ์ และความเครียด และ 4) องค์ประกอบด้านสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น

โตมฤทธิ์ เอื้อกิ่งเพชร (2563, บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นเพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนระดับประถมศึกษา โรงเรียนวิถีธรรมแห่งมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร มีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาความคาดหวังเกี่ยวกับทักษะชีวิตของนักเรียนระดับประถมศึกษา โรงเรียนวิถีธรรมแห่งมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร 2) เปรียบเทียบความคาดหวังเกี่ยวกับทักษะชีวิตของนักเรียนระหว่างผู้ตอบแบบสอบถามที่มีสถานภาพต่างกัน 3) ศึกษาสภาพปัจจุบันเกี่ยวกับทักษะชีวิตของนักเรียน 4) เปรียบเทียบสภาพปัจจุบันเกี่ยวกับทักษะชีวิตของนักเรียนระหว่างผู้ตอบแบบสอบถามที่มีสถานภาพต่างกัน 5) ประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน และ 6) ศึกษาแนวทางการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน โดยทักษะชีวิตแบ่งเป็น 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น 2) ด้านการคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ 3) ด้านการจัดการอารมณ์และความเครียด และ 4) ด้านการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น ผลการวิจัยพบว่า 1) ความคาดหวังเกี่ยวกับทักษะชีวิตของนักเรียนตามความคิดเห็นของผู้ตอบทั้ง 3 กลุ่ม คือ กลุ่มนักเรียน กลุ่มผู้ปกครอง กลุ่มครูและคณะกรรมการสถานศึกษา พบว่าทั้งในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) ความคาดหวังเกี่ยวกับทักษะชีวิตของนักเรียนในภาพรวม ตามความคิดเห็นของผู้ตอบทั้ง 3 กลุ่ม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเอง และผู้อื่น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อีก 2 ด้านไม่แตกต่างกัน

3) สภาพปัจจุบันเกี่ยวกับทักษะชีวิตของนักเรียนตามความคิดเห็นของทั้งกลุ่มนักเรียน และกลุ่มผู้ปกครอง พบว่า ทั้งในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และ 4) สภาพปัจจุบันเกี่ยวกับทักษะชีวิตของนักเรียนในภาพรวมตามความคิดเห็นของกลุ่มนักเรียน และกลุ่มผู้ปกครองไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ และแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านการจัดการอารมณ์และความเครียด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อีก 2 ด้านไม่แตกต่างกัน 5) คำนีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนมีค่าเป็นบวกทั้งในภาพรวมและรายด้าน แสดงว่าทักษะชีวิตของนักเรียนจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาให้เป็นไปตามสภาพที่คาดหวัง โดยเรียงลำดับความสำคัญจากมากไปน้อย ดังนี้

- 1) ด้านการจัดการอารมณ์และความเครียด
- 2) ด้านการคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์
- 3) ด้านการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น
- 4) ด้านการตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น
- 6) แนวทางการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนประกอบด้วย
 - 1) บูรณาการการจัดการเรียนรู้แบบโครงการร่วมกับวิธีการจัดการเรียนรู้แบบต่าง ๆ
 - 2) เสริมการจัดการห้องเรียนและการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ
 - 3) ฝึกให้นักเรียนรู้จักจัดการกับอารมณ์และจิตใจของตนด้วยเทคนิคที่หลากหลายทั้งในและนอกชั้นเรียน โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน โดยครูจะทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยง (Coaching) และ
 - 4) สร้างสิ่งแวดล้อมการเรียนรู้ที่เหมาะสมสอดคล้องกันทั้งที่บ้านและโรงเรียน

2. งานวิจัยต่างประเทศ

Sharon, Sue, & Juliana (2003, p. 74) ได้ศึกษาการสร้างทักษะชีวิต โดยการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมโดยความร่วมมือและการทดลองหลังเรียน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนเกรด 6 เข้าร่วมโปรแกรมการพัฒนาทักษะชีวิตหลังเลิกเรียน โดยการใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมและการทดลอง ผลจากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีพัฒนาการทักษะชีวิตทางสังคมเพิ่มขึ้นและประสบความสำเร็จในการเรียนเพิ่มขึ้น

Botvin (2003, p. 17) ได้ศึกษาการใช้โปรแกรมทักษะชีวิตเพื่อป้องกันการสูบบุหรี่และการดื่มสุรา สำหรับนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา กลุ่มตัวอย่างเป็นระดับประถมศึกษาปีที่ 3-6 จำนวน 1,090 คน จาก 20 โรงเรียน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย โดยแบ่งเป็น กลุ่มทดลอง 9 โรงเรียนจำนวน 426 คน และกลุ่มควบคุม 11 โรงเรียนจำนวน 664 คน ผลการศึกษา พบว่า 1) ในระดับบุคคล หลังการทดลองพบว่า นักเรียนมีการสูบบุหรี่น้อยลงกว่าปีที่แล้ว มีทัศนคติที่ต่อต้านบุหรี่มากขึ้น มีความรู้เกี่ยวกับประโยชน์

และโทษของบุหรีและมีทักษะการสร้างมนุษยสัมพันธ์เพิ่มมากขึ้น มีความมุ่งหมายที่จะสูบบุหรีและดื่มสุราให้น้อยลง 2) การประเมินผลในระดับโรงเรียน หลังการทดลองพบว่านักเรียนสูบบุหรีน้อยลง 61% และดื่มสุราน้อยลง 25% และมีความตระหนักรู้ในตนเองมากขึ้น

Julia (2015, pp. 47–48) ทำวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบทักษะชีวิตนักเรียนกลุ่มหลังเลิกเรียนแบบดั้งเดิม และกลุ่มทำกิจกรรมหลังเลิกเรียนกับองค์กร 4-H ด้วยกิจกรรมแบบมีส่วนร่วม กลุ่มตัวอย่าง คือ เยาวชนอายุ 10–14 ปี รวม 89 คน เครื่องมือวิจัย คือ แบบสอบถามก่อนทำกิจกรรม แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์หลังทำกิจกรรม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และค่าความเชื่อมั่น โดยมีวัตถุประสงค์ คือ การเปรียบเทียบทักษะชีวิตนักเรียนที่ประกอบด้วย ทักษะการคิด ทักษะการตัดสินใจ ทักษะการสื่อสาร การวางแผนเป้าหมายของชีวิต และทักษะการแก้ไขปัญหาของกลุ่มหลังเลิกเรียนแบบดั้งเดิม และกลุ่มทำกิจกรรมหลังเลิกเรียนกับองค์กร 4-H ผลการวิจัยพบว่า ทั้ง 2 กลุ่มมีพัฒนาการทักษะชีวิตที่เหมือนกัน

Sabrina (2018, p. 27) ทำวิจัยเรื่อง ความเข้าใจด้านการสอนทักษะชีวิตในห้องเรียนระดับประถมศึกษาของครูชาวฟินแลนด์และครูชาวสิงคโปร์ กลุ่มตัวอย่าง เป็น ครู 6 คน ครูฟินแลนด์และครูสิงคโปร์ อย่างละ 3 คน เครื่องมือวิจัยคือ แบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ การวิเคราะห์เนื้อหาโดยมีวัตถุประสงค์ คือ 1) รูปแบบการเรียนการสอนเรื่องทักษะชีวิตในห้องเรียนและในโรงเรียน 2) ความเข้าใจของครูที่มีต่อการเรียนการสอนเรื่องทักษะชีวิต 3) สิ่งสนับสนุนและท้าทายครูเพื่อใช้ประกอบการสอนในห้องเรียนและในโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า สิ่งส่งผลต่อการเรียนการสอนทักษะชีวิต นอกจากการออกแบบหลักสูตรที่ต้องคำนึงถึงทักษะชีวิตแล้ว สิ่งที่มีผลมากที่สุด คือ ความสามารถส่วนตัวของครูแต่ละคนรวมทั้งความใส่ใจของผู้ปกครองแต่ละครอบครัว ผลวิจัยยังแสดงให้เห็นว่าความเข้าใจเกี่ยวกับการสอนทักษะชีวิตในแต่ละประเทศมีความแตกต่างกันโดยเป็นผลมาจากความแตกต่างด้านทักษะการสอนของครู และความแตกต่างจากอิทธิพลของวัฒนธรรมแต่ละท้องถิ่น

ข้อสรุปทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษาจากงานวิจัยทั้งหมดข้างต้นพบว่าการมีทักษะชีวิตที่ดีจะนำมาซึ่งความสามารถของพฤติกรรมและการปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสมรวมถึงการพร้อมรับกับการเปลี่ยนแปลงทั้งปัจจุบันและอนาคต ทักษะชีวิตมีความเชื่อมโยงกับการจัดการตนเอง กล่าวคือ การมีทักษะชีวิตที่ดีย่อมส่งผลให้พฤติกรรม

การแสดงออกในทางที่เหมาะสมไม่ก่อให้เกิดปัญหา กับสังคมส่วนรวม อีกนัยหนึ่งคือ การมีทักษะชีวิตที่ดีจะก่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการจัดการตนเองในด้านพฤติกรรมและการแสดงออกต่อสังคมรวมถึงมีพัฒนาการทักษะชีวิตทางสังคมเพิ่มขึ้นและประสบความสำเร็จในการเรียนเพิ่มขึ้น

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาองค์ประกอบด้านทักษะชีวิต สภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็น การประเมินความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษา และแนวทางในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 แบ่งการดำเนินการวิจัยออกเป็น 4 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบด้านทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

ระยะที่ 2 การศึกษาสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็นของทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

ระยะที่ 3 การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 เป็นการนำผลการศึกษาในระยะที่ 2 มาจัดลำดับความต้องการจำเป็น

ระยะที่ 4 การศึกษาแนวทางการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

**ระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบด้านทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษา
ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร
เขต 3**

การศึกษาองค์ประกอบด้านทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 แบ่งออกเป็น 2 ชั้น คือ

**ชั้นที่ 1.1 การศึกษาองค์ประกอบด้านทักษะชีวิตของนักเรียน
ประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร
เขต 3 จากเอกสารและงานวิจัย**

การศึกษาแนวคิด เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะชีวิตของนักเรียน
ประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3
เริ่มต้นจากการศึกษา และสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหา 3 ส่วน
ได้แก่

1. ทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษาจากนักวิชาการ จำนวน 10 แหล่ง
เพื่อนำมาสังเคราะห์องค์ประกอบทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษา โดยใช้ค่าความถี่
ตั้งแต่ 5 ขึ้นไป หรือร้อยละ 50 เป็นเกณฑ์ในการคัดเลือก

2. แนวคิดเกี่ยวกับความต้องการจำเป็น

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากนั้นนำผลการการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมากำหนด
เป็นกรอบแนวคิด และยืนยันองค์ประกอบของทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษาใน
โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

**ชั้นที่ 1.2 การยืนยันองค์ประกอบทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษา
ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 โดย
ผู้ทรงคุณวุฒิ**

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโท
หรือมีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ มีประสบการณ์ในการบริหารไม่น้อยกว่า 5 ปี
จำนวน 2 คน

1.2 ครูผู้สอน มีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าชำนาญการพิเศษ มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโท มีประสบการณ์ในการทำงานไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 2 คน

1.3 ศึกษานิเทศก์ มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโท หรือมีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ มีประสบการณ์ในการทำงานไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 1 คน

โดยใช้การเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เพื่อพิจารณาตรวจสอบและยืนยันความเหมาะสมขององค์ประกอบทักษะชีวิตนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ซึ่งแต่ละองค์ประกอบ ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป ถือว่าเป็นองค์ประกอบที่มีความเหมาะสม

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามองค์ประกอบทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษา ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบที่สร้างขึ้นจากการวิเคราะห์ตัวแปร และองค์ประกอบตามกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ประสบการณ์ในการทำงาน ระดับการศึกษา และตำแหน่งปฏิบัติงานปัจจุบัน

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมขององค์ประกอบทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษา ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ได้แก่ 1) การตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น 2) การคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ 3) การจัดการกับอารมณ์และความเครียด 4) การสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษา ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 มีลักษณะคำถามแบบปลายเปิด

2.2 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

2.2.1 ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสังเคราะห์เอกสาร แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษา มาเขียนข้อคำถามตามโครงสร้างของตัวแปรที่กำหนด

2.2.2 นำผลที่ได้จากข้อ 2.2.1 มากำหนดเป็นประเด็นต่าง ๆ ที่ต้องการทราบในการสร้างแบบสอบถาม

2.2.3 สร้างแบบสอบถามฉบับร่าง และนำร่างแบบสอบถามให้ประธานกรรมการและกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสมของการใช้ภาษาและความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม

2.2.4 ผู้วิจัยปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของประธานกรรมการและกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามองค์ประกอบทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษา ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ดังนี้

3.1 ขออนุญาตจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร เพื่อขออนุญาตในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.2 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปส่งด้วยตนเอง โดยมีการนัดหมายล่วงหน้า เพื่อชี้แจงแนะนำเบื้องต้น กำหนดนัดหมาย และสถานที่ที่ผู้วิจัยจะไปสอบถาม พร้อมทั้งจัดส่งเอกสารโครงร่างและแบบสอบถามล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 7 วัน

3.3 ดำเนินการเก็บข้อมูลตามที่ได้นัดหมายไว้

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และให้ความหมายของค่าเฉลี่ยเป็นรายข้อ ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมายค่าเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2554, หน้า 65) ดังนี้

4.51-5.00 หมายถึง องค์ประกอบ มีความเหมาะสม "มากที่สุด"

3.51-4.50 หมายถึง องค์ประกอบ มีความเหมาะสม "มาก"

2.51-3.50 หมายถึง องค์ประกอบ มีความเหมาะสม "ปานกลาง"

1.51-2.50 หมายถึง องค์ประกอบ มีความเหมาะสม "น้อย"

1.00-1.50 หมายถึง องค์ประกอบ มีความเหมาะสม "น้อยที่สุด"

ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป ถือว่าเป็นองค์ประกอบที่มีความเหมาะสม

ระยะที่ 2 การศึกษาสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็นเกี่ยวกับทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

1. ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ในปีการศึกษา 2565 จำนวน 1,970 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3, 2565, หน้า 5)

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ Krejcie and Morgan (1970, อ้างถึงใน วาโร เฟ็งสวัสดิ์, 2551, หน้า 191) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 320 คน แต่ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยกำหนดกลุ่มตัวอย่างไว้จำนวน 326 คน เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างครอบคลุมโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ผู้วิจัยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Random Sampling) ดำเนินตามขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ใช้ขนาดโรงเรียนเป็นชั้น (Strata) ประกอบด้วย โรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่ โดยมีโรงเรียนในแต่ละขนาด ดังนี้

โรงเรียนขนาดเล็ก 82 โรงเรียน

โรงเรียนขนาดกลาง 95 โรงเรียน

โรงเรียนขนาดใหญ่ 5 โรงเรียน

จากนั้น ใช้โรงเรียนเป็นหน่วยการสุ่ม สุ่มอย่างง่ายโดยการจับสลากแบบใส่คืน ใช้เกณฑ์ร้อยละ 50 ตามขนาดของโรงเรียน ดังนั้นจะได้โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 92 โรงเรียน ดังนี้

โรงเรียนขนาดเล็ก 41 โรงเรียน

โรงเรียนขนาดกลาง 48 โรงเรียน

โรงเรียนขนาดใหญ่ 3 โรงเรียน

ชั้นที่ 2 ผู้บริหารโรงเรียน ผู้วิจัยศึกษาทุกโรงเรียนในชั้นที่ 1 โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ซึ่งจะได้ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 92 คน

ชั้นที่ 3 ครูผู้สอน ผู้วิจัยใช้การสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยการจับสลากแบบใส่คืน ใช้เกณฑ์ร้อยละ 18 ของครูผู้สอนในโรงเรียนแต่ละขนาดในชั้นที่ 1 ซึ่งจะได้จำนวนครู ดังนี้

3.1 โรงเรียนขนาดเล็ก 61 คน

3.2 โรงเรียนขนาดกลาง 141 คน

3.3 โรงเรียนขนาดใหญ่ 32 คน

ได้จำนวนครูผู้สอน รวม 234 คน รวมกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ทั้งสิ้น จำนวน 326 คน ดังตาราง 10

ตาราง 10 จำนวนของประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ที่	รายชื่อโรงเรียน	ประชากร			กลุ่มตัวอย่าง		
		ผู้บริหาร	ครู	รวม	ผู้บริหาร	ครู	รวม
	โรงเรียนขนาดเล็ก						
1	บ้านนาหวาย	1	10	11	1	2	3
2	บ้านดอนแดงคำอ้อ	1	9	10	1	2	3
3	บ้านโพนสว่าง	1	9	10	1	2	3
4	บ้านหนองตากวย	1	11	12	1	2	3
5	บ้านนาจากรกล้วยน้อย	1	7	8	1	1	2
6	บ้านโคกถาวร	1	9	10	1	2	3
7	บ้านกุดจิก	1	8	9	1	1	2
8	บ้านขุนภูมิ	1	7	8	1	1	2
9	บ้านโนนแพง	1	6	7	1	1	2
10	บ้านโนนเจริญศิลป์	1	9	10	1	2	3
11	บ้านนายอ	1	8	9	1	1	2

ตาราง 10 (ต่อ)

ที่	รายชื่อโรงเรียน	ประชากร			กลุ่มตัวอย่าง		
		ผู้บริหาร	ครู	รวม	ผู้บริหาร	ครู	รวม
12	บ้านโพนแพง	1	12	13	1	2	3
13	บ้านโคกกองหนองแวง	1	9	10	1	2	3
14	บ้านกุดจอกน้อย	1	7	8	1	1	2
15	บ้านนาโพธิ์	1	7	8	1	1	2
16	บ้านคำปลาพานาหวี	1	11	12	1	2	3
17	บ้านหนองแสงคำ	1	9	10	1	2	3
18	บ้านดอนทอย	1	10	11	1	2	3
19	บ้านคูสะคาม	1	5	6	1	1	2
20	บ้านผาคักดีเจริญทรัพย์	1	6	7	1	1	2
21	บ้านดอนยานาง	1	11	12	1	2	3
22	บ้านโพธิ์ชัยแหลมทอง	1	3	4	1	1	2
23	บ้านนาขาววิทยา	1	5	6	1	1	2
24	บ้านดอนแดง	1	12	13	1	2	3
25	บ้านห้วยแสง	1	8	9	1	1	2
26	บ้านโนนไทย	1	4	5	1	1	2
27	บ้านโพนกอ	1	4	5	1	1	2
28	บ้านคำเจริญ	1	9	10	1	2	3
29	บ้านนาบัว	1	11	12	1	2	3
30	บ้านนายม	1	5	6	1	1	2
31	บ้านดงมะกุ่ม	1	5	6	1	1	2
32	บ้านดอนม่วยหนองแฝก	1	6	7	1	1	2
33	บ้านท่าช้างเจริญไพศาล	1	10	11	1	2	3
34	บ้านโคกกองคูสะคาม	1	3	4	1	1	2
35	บ้านคอนศรีปะสะแบง	1	8	9	1	1	2
36	บ้านดงเหนือ	1	7	8	1	1	2

ตาราง 10 (ต่อ)

ที่	รายชื่อโรงเรียน	ประชากร			กลุ่มตัวอย่าง		
		ผู้บริหาร	ครู	รวม	ผู้บริหาร	ครู	รวม
37	บ้านหนองขุนนาคำ	1	6	7	1	1	2
38	บ้านแสนสุขสามัคคี	1	10	11	1	2	3
39	บ้านนาคอย	1	10	11	1	2	3
40	บ้านโคกสะอาด	1	10	11	1	2	3
41	บ้านท่าเยี่ยมโนนคอม	1	8	9	1	2	3
	รวม	41	324	365	41	61	102
	โรงเรียนขนาดกลาง						
1	บ้านศรีวิชัย	1	20	21	1	4	5
2	บ้านนาจารย์	1	16	17	1	3	4
3	บ้านถ้ำเต่า	1	14	15	1	3	4
4	ชุมชนบ้านมาย	1	16	17	1	3	4
5	บ้านวังหว้า	1	12	13	1	2	3
6	บ้านกุดเรือ	1	13	14	1	3	4
7	ชุมชนโพนงาม	1	19	20	1	3	4
8	บ้านหนองแสงดงอีปาง	1	17	18	1	3	4
9	บ้านแพดพิทยารัตน์	1	12	13	1	2	3
10	บ้านกุดจาน	1	19	20	1	3	4
11	บ้านแพ่งใหญ่	1	15	16	1	3	4
12	บ้านเหล่าฮีเหล็กสมบูรณ์	1	16	17	1	3	4
13	บ้านตาดโตน	1	14	15	1	3	4
14	บ้านหนองแอกดอนสวรรค์	1	14	15	1	3	4
15	บ้านนากะทาด	1	16	17	1	3	4
16	บ้านพอกนอย	1	17	18	1	3	4
17	บ้านโนนอุดม	1	12	13	1	2	3
18	บ้านสงเปือย	1	17	18	1	3	4

ตาราง 10 (ต่อ)

ที่	รายชื่อโรงเรียน	ประชากร			กลุ่มตัวอย่าง		
		ผู้บริหาร	ครู	รวม	ผู้บริหาร	ครู	รวม
19	บ้านปลาหลาย	1	18	19	1	3	4
20	บ้านหนองม่วง	1	17	18	1	3	4
21	บ้านวังเยี่ยม	1	15	16	1	3	4
22	บ้านกอ	1	10	11	1	2	3
23	บ้านทุ่งโพธิ์	1	18	19	1	3	4
24	บ้านเค็ดศรีคันทไชย	1	13	14	1	2	3
25	บ้านหนองฮ้าง	1	13	14	1	2	3
26	บ้านห้วยหิน	1	17	18	1	3	4
27	บ้านนาซอ	1	16	17	1	3	4
28	บ้านนาดอกไม้	1	17	18	1	3	4
29	บ้านขัวกาย	1	20	21	1	4	5
30	บ้านห้วยหินลาด	1	19	20	1	3	4
31	บ้านจำปาตง	1	15	16	1	3	4
32	บ้านห้วยทราย	1	18	19	1	3	4
33	บ้านดอนแดงเมนใหญ่	1	16	17	1	3	4
34	บ้านวาใหญ่	1	20	21	1	4	5
35	บ้านบะนกทา	1	20	21	1	4	5
36	บ้านหนองปลาหมัดบัวงาม	1	14	15	1	3	4
37	บ้านนาอวนน้อย	1	17	18	1	3	4
38	บ้านหนองลาด	1	18	19	1	3	4
39	บ้านท่าควาย	1	17	18	1	3	4
40	บ้านหนองบัวลิ้ม	1	18	19	1	3	4
41	บ้านเหล่าผักไล่	1	17	18	1	3	4
42	บ้านดงสาร	1	17	18	1	3	4
43	ชุมชนโพธิ์ตาก	1	17	18	1	3	4

ตาราง 10 (ต่อ)

ที่	รายชื่อโรงเรียน	ประชากร			กลุ่มตัวอย่าง		
		ผู้บริหาร	ครู	รวม	ผู้บริหาร	ครู	รวม
44	บ้านอินแปลง	1	16	17	1	3	4
45	บ้านหนองแวง	1	13	14	1	2	3
46	บ้านดงห้วยเปลือย	1	17	18	1	3	4
47	บ้านโนนสะอาดนาเหมือด	1	17	18	1	3	4
48	บ้านหนองนาหารสมสนุก	1	18	19	1	3	4
	รวม	48	777	825	48	141	189
	โรงเรียนขนาดใหญ่						
1	บ้านกุดเรือคำ	2	38	41	1	7	8
2	อนุบาลวานรนิวาส	4	87	91	1	16	17
3	อนุบาลบ้านม่วง	2	50	52	1	9	10
	รวม	8	175	184	3	32	35
	รวมทั้งหมด	97	1276	1374	92	234	326

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็นของทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ที่สร้างขึ้นจากการวิเคราะห์ตัวแปร และองค์ประกอบตามกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ประสบการณ์ในการทำงาน ระดับการศึกษา และตำแหน่งปฏิบัติงานปัจจุบัน

ตอนที่ 2 สภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็นของทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ได้แก่ 1) การตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น 2) การคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ 3) การจัดการกับอารมณ์และความเครียด 4) การสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ซึ่งได้กำหนดค่าคะแนนของคะแนนช่วงน้ำหนักเป็น 5 ระดับ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2554, หน้า 65)

5 หมายถึง สภาพที่เป็นจริง/สภาพที่ควรจะเป็นอยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง สภาพที่เป็นจริง/สภาพที่ควรจะเป็นอยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง สภาพที่เป็นจริง/สภาพที่ควรจะเป็นอยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง สภาพที่เป็นจริง/สภาพที่ควรจะเป็นอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง สภาพที่เป็นจริง/สภาพที่ควรจะเป็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

2.2 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพของแบบสอบถามตามลำดับดังนี้

2.2.1 ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสังเคราะห์เอกสาร แนวคิด

และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาสรุปเพื่อสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็นของทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

2.2.2 ผู้วิจัยนำร่างข้อคำถามเกี่ยวกับสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็นของทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 เสนอประธานกรรมการและกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาความเหมาะสม ความถูกต้องของการใช้ภาษา ความสอดคล้องและครอบคลุมเนื้อหาของการวิจัย แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำและข้อเสนอนะของประธานกรรมการและกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

2.2.3 ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอนะของประธานกรรมการและกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ แล้วนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 5 คน เพื่อประเมินความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ความเหมาะสมของภาษา ประกอบด้วย

- 1) คณาจารย์ในระดับอุดมศึกษา มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาเอก มีประสบการณ์ในการทำงานไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 1 คน
 - 2) ศึกษานิเทศก์ ที่ปฏิบัติหน้าที่ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา ในจังหวัดสกลนคร มีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าชำนาญการพิเศษ หรือมีวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาโท มีประสบการณ์ในการทำงานไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 1 คน
 - 4) ผู้อำนวยการสถานศึกษา ที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดสกลนคร มีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าชำนาญการพิเศษ หรือมีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโท หรือมีประสบการณ์ในการทำงานไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 2 คน
 - 5) ครูผู้สอน ที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดสกลนคร มีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าชำนาญการพิเศษ มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโท มีประสบการณ์ในการทำงานไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 1 คน
- นำผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ด้วยค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามเป็นรายข้อ ถ้าค่าดัชนีความสอดคล้องที่วัดได้มากกว่าหรือเท่ากับ 0.50 แสดงว่ามีความสอดคล้องนำไปใช้ได้ ซึ่งแบบสอบถามมีค่า IOC มากกว่า 0.50 ทุกข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.60 – 1.00
- 2.2.4 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับกลุ่มที่มีลักษณะคล้ายกับกลุ่มตัวอย่าง โดยนำไปทดลองใช้กับผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 จำนวน 10 โรงเรียน โรงเรียนละ 4 คน รวมทั้งสิ้น 40 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 10 คน ครูผู้สอนจำนวน 30 คน แล้วนำมาวิเคราะห์คุณภาพ ดังนี้
- 1) ค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) แบบสอบถามสภาพที่เป็นจริง และสภาพที่ควรจะเป็นของทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ด้วยวิธี Item Total Correlation โดยเลือกข้อที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ค่าอำนาจจำแนกด้านสภาพที่เป็นอยู่จริง และค่าอำนาจจำแนกด้านสภาพที่ควรจะเป็นตั้งแต่ 0.236 ขึ้นไป (วาโร พึ่งสวัสดิ์, 2551, หน้า 258) ซึ่งแบบสอบถามสภาพที่เป็นจริงมีค่าอำนาจจำแนก ตั้งแต่ 0.27 ถึง 0.94 แบบสอบถามสภาพที่ควรจะเป็นมีค่าอำนาจจำแนก ตั้งแต่ 0.45 ถึง 0.88

2) ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) แบบสอบถามสภาพที่เป็นจริง และสภาพที่ควรจะเป็นของทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient: α) ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามตั้งแต่ 0.70 ขึ้นไป (วาโร พึงสวัสดิ์, 2551, หน้า 258) ซึ่งแบบสอบถามสภาพที่เป็นจริงมีค่าความเชื่อมั่น 0.99 แบบสอบถามสภาพที่ควรจะเป็นมีค่าความเชื่อมั่น 0.98

2.2.5 นำผลการวิเคราะห์มาประกอบการพิจารณาดำเนินการแก้ไขเพื่อให้ได้เครื่องมือในการวิจัยที่มีความสมบูรณ์ แล้วนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง และจัดทำเป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็นของทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ดังนี้

3.1 ขออนุญาตจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร เพื่อขออนุญาตในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.2 จัดส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ลงทะเบียนไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างและขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมส่งคืนพร้อมแนบซองเปล่าติดดวงตราไปรษณียากร เพื่อส่งคืนผู้วิจัย และได้รับแบบสอบถามกลับคืน จำนวน 326 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

3.3 รวบรวมแบบสอบถามที่ได้รับคืนให้ได้จำนวนตามที่ต้องการ คือ 326 ฉบับ และนำมาตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนของการตอบแบบสอบถามเพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูล

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็นของทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 โดยการแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามได้แก่ เพศ ประสบการณ์ในการทำงาน ระดับการศึกษา และตำแหน่งปฏิบัติงานปัจจุบัน โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา เพื่อแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 วิเคราะห์สภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็นของทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows หาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยวิเคราะห์ภาพรวม ซึ่งมีเกณฑ์ในการแปลความหมายค่าเฉลี่ย (บุญชม ศรีสะอาด, 2554, หน้า 65) ดังนี้

มากที่สุด	4.51 – 5.00 หมายถึง สภาพที่เป็นจริง/สภาพที่ควรจะเป็นอยู่ในระดับมากที่สุด
	3.51 – 4.50 หมายถึง สภาพที่เป็นจริง/สภาพที่ควรจะเป็นอยู่ในระดับมาก
ปานกลาง	2.51 – 3.50 หมายถึง สภาพที่เป็นจริง/สภาพที่ควรจะเป็นอยู่ในระดับปานกลาง
	1.51 – 2.50 หมายถึง สภาพที่เป็นจริง/สภาพที่ควรจะเป็นอยู่ในระดับน้อย
น้อยที่สุด	1.00 – 1.50 หมายถึง สภาพที่เป็นจริง/สภาพที่ควรจะเป็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 สถิติพื้นฐานประกอบด้วย ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

5.2 สถิติเพื่อการหาคุณภาพเครื่องมือประกอบด้วย ค่า IOC (Index of item Objective Congruence) ค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) ด้วยวิธี Item Total Correlation ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient: α)

5.3 สถิติที่ใช้ทดสอบความต้องการจำเป็น คือ $PNI_{modified}$

ระยะที่ 3 การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทักษะชีวิตของ นักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

ผู้วิจัยวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน
ประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3
โดยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาคำนวณค่าดัชนีความสำคัญของความต้องการ
จำเป็นโดยใช้การคำนวณหาค่าดัชนี Modified Priority Needs Index (สุวิมล ว่องวานิช,
2548, หน้า 279) ด้วยสูตร

$$PNI_{\text{modified}} = (I-D)/D$$

เมื่อ PNI_{modified} หมายถึง ดัชนีการจัดเรียงลำดับของความต้องการ
จำเป็น

I หมายถึง สภาพที่ควรจะเป็นของทักษะชีวิตของนักเรียน
ประถมศึกษา ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

D หมายถึง สภาพที่เป็นจริงของทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษา
ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

โดยการเรียงลำดับที่ตามค่าความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อยและ
จัดลำดับความต้องการจำเป็น โดยนำผลการจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนา
ทักษะชีวิตของนักเรียนด้านที่มีค่า PNI_{modified} สูงกว่าค่า PNI รวม จากนั้นพิจารณา
พฤติกรรมบ่งชี้ที่มีค่า PNI_{modified} สูงสุด 3 ลำดับมาวางเป็นแนวทางการพัฒนาทักษะชีวิต
ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
สกลนคร เขต 3

ระยะที่ 4 การศึกษาแนวทางการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน ประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สกลนคร เขต 3

การศึกษาแนวทางการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 แบ่งออกเป็น 2 ชั้น คือ

ชั้นที่ 4.1 การยก'ร่างแนวทางการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน ประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

ขั้นตอนนี้เป็นการนำผลการวิเคราะห์ที่ได้จากการจัดลำดับความต้องการ
จำเป็นด้านที่มีค่า $PNI_{modified}$ สูงกว่าค่า PNI รวม และนำพฤติกรรมบ่งชี้ในด้านที่มีค่า
 $PNI_{modified}$ สูงกว่าค่า PNI รวม 3 ลำดับแรกมา'ร่างเป็นแนวทางการพัฒนาทักษะชีวิตของ
นักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร
เขต 3 นำเสนอขอ'รชานกรรมการและกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความ
เหมาะสมของแนวทางการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษาอีกครั้ง

ชั้นที่ 4.2 การพัฒนาแนวทางการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน ประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 โดยการสัมภาษณ์

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

การพัฒนาแนวทางการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษาใน
โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 โดยผู้ทรงคุณวุฒิ
จำนวน 5 คน ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ประกอบด้วย

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโท
หรือมีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ มีประสบการณ์ในการบริหารไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน
2 คน

1.2 ครูผู้สอน มีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าชำนาญการพิเศษ มีวุฒิการศึกษา
ไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโท มีประสบการณ์ในการทำงานไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 2 คน

1.3 ศึกษานิเทศก์ มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโท หรือมี
วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ มีประสบการณ์ในการทำงานไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 1 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 มีลักษณะเป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้าง (Semi-structured interview) ที่สร้างขึ้นจากการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ให้สัมภาษณ์ ได้แก่ เพศ อายุราชการ ระดับการศึกษา และขนาดโรงเรียน ลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 มีลักษณะเป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้างแนวทางการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 แบบเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 มีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด

2.2 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

2.2.1 ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการจัดลำดับความต้องการจำเป็นมาสร้างแบบสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

2.2.2 นำผลที่ได้จากข้อ 2.2.1 มากำหนดเป็นประเด็นต่าง ๆ ที่ต้องการทราบในการสร้างแบบสัมภาษณ์

2.2.3 สร้างแบบสัมภาษณ์ฉบับร่าง และนำร่างแบบสัมภาษณ์ให้ประธานกรรมการและกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสมของการใช้ภาษาและความสมบูรณ์ของแบบสัมภาษณ์

2.2.4 ผู้วิจัยปรับปรุงแบบสอบถามสัมภาษณ์ตามข้อเสนอแนะของประธานกรรมการและกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และจัดพิมพ์แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้าง

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยแบบสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ดังนี้

3.1 ขออนุญาตจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร เพื่อขออนุญาตในการเก็บรวบรวมข้อมูล

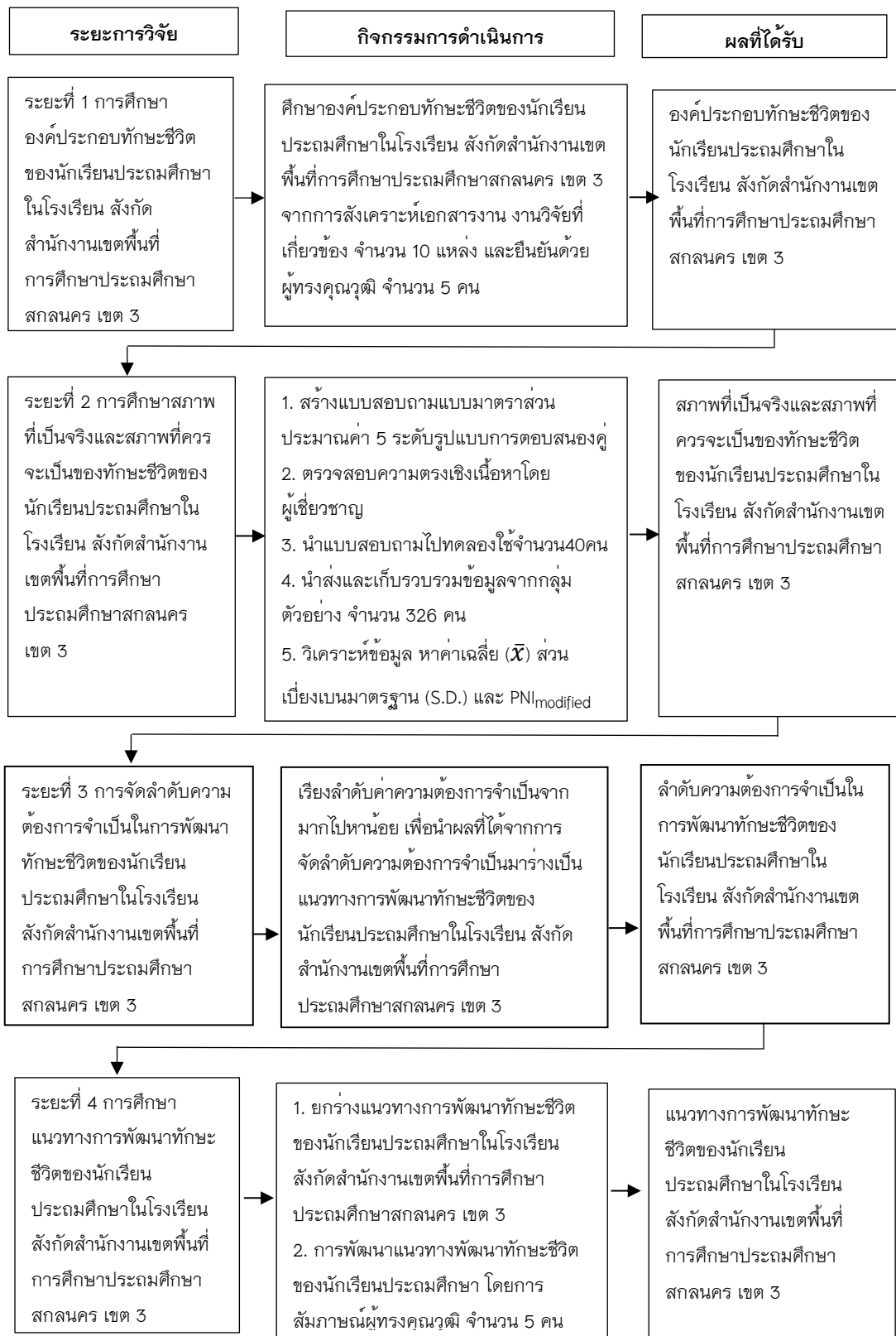
3.2 ผู้วิจัยนำเครื่องมือได้แก่ แบบสัมภาษณ์ไปสัมภาษณ์ด้วยตนเอง โดยมีการนัดหมายล่วงหน้า เพื่อชี้แจงเบื้องต้น กำหนดนัดหมาย และสถานที่ก่อนที่ผู้วิจัยจะไปสัมภาษณ์ พร้อมทั้งจัดส่งเอกสารโครงร่างและแบบสัมภาษณ์ล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 7 วัน

3.3 ดำเนินการเก็บข้อมูลตามที่ได้นัดหมายไว้ จากการสัมภาษณ์ด้วยการจดบันทึกและบันทึกเทป โดยผู้วิจัยจะต้องได้รับอนุญาตจากผู้ให้ข้อมูลในการบันทึกเทป และชี้แจงว่าจะทำลายเทปนั้นทิ้ง เมื่อได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลเสร็จสิ้นแล้ว

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำผลการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์ด้วยการหาความถี่ ร้อยละและวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

สรุประยะการดำเนินการวิจัยเรื่องการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษา ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ได้ ดังภาพประกอบ 4

ภาพประกอบ 4 แสดงระยะการวิจัย, กิจกรรมการดำเนินการ และผลที่ได้รับ

ตาราง 11 แผนการดำเนินการวิจัย

ระยะของการวิจัย	วิธีการดำเนินการ	เครื่องมือ	ผู้ให้ข้อมูล/ กลุ่มตัวอย่าง	การวิเคราะห์ข้อมูล	ผลที่ได้รับ	ระยะเวลา
ระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา สกลนคร เขต 3	ศึกษาองค์ประกอบทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษาจากการศึกษาเอกสารงานวิจัยและแบบสอบถามผู้ทรงคุณวุฒิ	- เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง - แบบสอบถาม	- ผู้บริหารสถานศึกษา - ครูผู้สอน - ศึกษานิเทศก์	- วิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	องค์ประกอบทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา สกลนคร เขต 3	พฤษภาคม 2565 – มิถุนายน 2565
ระยะที่ 2 การศึกษาสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็นของทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา สกลนคร เขต 3	- นำข้อมูลในขั้นตอนที่ 1 จัดทำแบบสอบถามสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็นของทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา สกลนคร เขต 3	- ผลการวิเคราะห์ข้อมูลขั้นตอนที่ 1 - แบบสอบถาม	- ผู้บริหารสถานศึกษา - ครูผู้สอน	- วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D)	- สภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็นของทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษา	กรกฎาคม – กันยายน 2565

ตาราง 11 (ต่อ)

ระยะของการวิจัย	วิธีการดำเนินการ	เครื่องมือ	ผู้ให้ข้อมูล/ กลุ่มตัวอย่าง	การวิเคราะห์ข้อมูล	ผลที่ได้รับ	ระยะเวลา
ระยะที่ 3 การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน ประถมศึกษา ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา สกลนคร เขต 3	-เรียงลำดับที่ตามค่าความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อยและจัดลำดับความต้งการจำเป็นเพื่อนำผลที่ได้จากการจัดลำดับความต้งการจำเป็นมากำหนดเป็นแนวทางการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน ประถมศึกษา ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา สกลนคร เขต 3	- แบบสอบถาม		- การคำนวณหาค่าดัชนี Modified Priority Needs Index (PNI _{Modified})	- รวบรวมเรียงลำดับต้งการจำเป็นจากมากไปหาน้อยและจัดลำดับความต้งการจำเป็นเพื่อนำผลที่ได้จากการจัดลำดับความต้งการจำเป็นมากำหนดเป็นแนวทางการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน ประถมศึกษา ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา สกลนคร เขต 3	ตุลาคม 2565

ตาราง 11 (ต่อ)

ระยะของการวิจัย	วิธีการดำเนินการ	เครื่องมือ	ผู้ให้ข้อมูล/ กลุ่มตัวอย่าง	การวิเคราะห์ข้อมูล	ผลที่ได้รับ	ระยะเวลา
ระยะที่ 4 การศึกษาแนวทางการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา สกลนคร เขต 3	- ยกร่างแนวทางการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา สกลนคร เขต 3 - การพัฒนาแนวทางการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา สกลนคร เขต 3	- เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบบสัมภาษณ์	- ผู้บริหารสถานศึกษา - ครูผู้สอน - คณาจารย์/นักวิชาการ - ศึกษานิเทศก์	- วิเคราะห์ความถี่ ร้อยละและวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)	- ร่างแนวทางการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา สกลนคร เขต 3 - แนวทางการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา สกลนคร เขต 3	กุมภาพันธ์ 2566

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 มีความมุ่งหมาย 4 ประการ คือ 1) เพื่อศึกษาองค์ประกอบทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 2) เพื่อศึกษาสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็นของทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 3) เพื่อประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 และ 4) เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาองค์ประกอบทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็นของทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

ตอนที่ 3 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นและจัดลำดับความสำคัญในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

ตอนที่ 4 ผลการศึกษาแนวทางในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
PNI_{modified}	แทน	ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (Modified Priority Needs Index)
I	แทน	สภาพที่ควรจะเป็นของทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3
D	แทน	สภาพที่เป็นจริงของทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาองค์ประกอบทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

องค์ประกอบทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ในครั้งนี้ได้จากการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนการยืนยันของผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า องค์ประกอบทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 มี 4 องค์ประกอบหลัก ดังนี้ 1) การตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น 2) การคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ 3) การจัดการอารมณ์และความเครียด 4) การสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น โดยมีรายละเอียด ดังตาราง 12

ตาราง 12 ผลการยืนยันองค์ประกอบทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

ที่	ทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษา	ความเหมาะสม		
		\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. การตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น				
1.1	การรู้ความชอบ ความถนัด และความสามารถของตนเอง	4.40	0.89	มาก
1.2	การค้นพบจุดเด่น จุดด้อยของตนเอง	4.00	1.00	มาก
1.3	การยอมรับความแตกต่างระหว่างตนเองและผู้อื่น	4.60	0.55	มากที่สุด
1.4	การมองตนเองและผู้อื่นในแง่บวก	4.80	0.45	มากที่สุด
1.5	การเคารพสิทธิของตนเองและผู้อื่น	4.60	0.55	มากที่สุด
1.6	การรักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น	4.60	0.55	มากที่สุด
1.7	การมีความภาคภูมิใจในตนเอง และผู้อื่น	4.40	0.55	มาก
1.8	การมีความเชื่อมั่นในตนเองและผู้อื่น	4.20	0.84	มาก
รวมค่าเฉลี่ย		4.45	0.25	มาก
2. การคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์				
2.1	การรู้จักสังเกต ตั้งคำถาม และแสวงหาคำตอบ	4.60	0.55	มากที่สุด
2.2	การวิเคราะห์ความน่าเชื่อถือของข้อมูลข่าวสารได้สมเหตุสมผล	4.00	1.00	มาก
2.3	การประเมินสถานการณ์และนำไปประยุกต์ใช้ ในชีวิตประจำวันได้	4.20	0.84	มาก
2.3	การประเมินสถานการณ์และนำไปประยุกต์ใช้ ในชีวิตประจำวันได้	4.20	0.84	มาก
2.4	การ มีจินตนาการและมีความสามารถในการ คิดเชื่อมโยง	4.40	0.89	มาก
2.5	การรู้จักวิพากษ์วิจารณ์บนพื้นฐานของข้อมูล สารสนเทศที่ถูกต้อง	4.20	0.84	มาก
2.6	การรู้จักวิธีการและขั้นตอนการตัดสินใจและ แก้ไขปัญหาที่ถูกต้อง	4.60	0.55	มากที่สุด
รวมค่าเฉลี่ย		4.33	0.24	มาก

ตาราง 12 (ต่อ)

ที่	ทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษา	ความเหมาะสม		
		\bar{X}	S.D.	แปลผล
3. การจัดการอารมณ์และความเครียด				
3.1	การรู้เท่าทันอารมณ์ตนเอง	4.20	1.10	มาก
3.2	การควบคุมอารมณ์ของตนเองได้	4.20	1.10	มาก
3.3	การจัดการกับอารมณ์ตนเองได้อย่างเหมาะสม	4.60	0.55	มากที่สุด
3.4	การรู้จักวิธีผ่อนคลายอารมณ์และความเครียด ให้กับตนเอง	4.60	0.55	มากที่สุด
3.5	การสร้างแรงจูงใจให้ตนเอง	4.60	0.55	มากที่สุด
3.6	การยุติข้อขัดแย้งในกลุ่มเพื่อนด้วยสันติวิธี	4.20	0.84	มาก
3.7	การรู้จักสร้างความสุขให้กับตนเอง	4.60	0.55	มากที่สุด
รวมค่าเฉลี่ย		4.43	0.21	มาก
4. การสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น				
4.1	การเป็นผู้ฟังที่ดี	4.60	0.55	มากที่สุด
4.2	การใช้ภาษาและกิริยาที่เหมาะสมในการสื่อสาร	4.60	0.55	มากที่สุด
4.3	การรู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา	4.60	0.55	มากที่สุด
4.4	การรู้จักแสดงความคิด ความรู้สึก ความชื่นชม และการกระทำที่ดีงามให้ผู้อื่นรับรู้	4.40	0.55	มาก
4.5	การรู้จักปฏิเสธ ตอรอง และร้องขอความช่วยเหลือในสถานการณ์เสี่ยง	4.60	0.55	มากที่สุด
รวมค่าเฉลี่ย		4.56	0.09	มากที่สุด
รวมค่าเฉลี่ยทั้งหมด		4.45	0.07	มาก

จากตาราง 12 ผลการยืนยันองค์ประกอบทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษา
 ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 โดย
 ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน พบว่า

1. ทั้ง 4 องค์ประกอบมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก (\bar{X} =4.45, S.D.=0.07) โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น (\bar{X} =4.56, S.D.=0.09) ด้านการตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น (\bar{X} =4.45, S.D.=0.25) ด้านการจัดการอารมณ์และความเครียด (\bar{X} =4.43, S.D.=0.21) ด้านการคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ (\bar{X} =4.33, S.D.=0.24)

2. ผลการยืนยันองค์ประกอบรายด้าน พบว่า

2.1 การสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น ประกอบด้วย 5 พฤติกรรมบ่งชี้ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ดังนี้ 1) การเป็นผู้ฟังที่ดี (\bar{X} =4.60, S.D.=0.55) 2) การใช้ภาษา และกิริยาที่เหมาะสมในการสื่อสาร (\bar{X} =4.60, S.D.=0.55) 3) การรู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา (\bar{X} =4.60, S.D.=0.55) 4) การรู้จักปฏิเสธต่อรองและร้องขอความช่วยเหลือในสถานการณ์เสี่ยง (\bar{X} =4.60, S.D.=0.55) 5) การรู้จักแสดงความคิดเห็นความรู้สึกความชื่นชม และการกระทำที่ตีงามให้ผู้อื่นรับรู้ (\bar{X} =4.40, S.D.=0.55)

2.2 การตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น ประกอบด้วย 8 พฤติกรรมบ่งชี้ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ดังนี้ 1) การมองตนเองและผู้อื่นในแง่บวก (\bar{X} =4.80, S.D.=0.45) 2) การยอมรับความแตกต่างระหว่างตนเองและผู้อื่น (\bar{X} = 4.60, S.D.=0.55) 3) การเคารพสิทธิของตนเองและผู้อื่น (\bar{X} =4.60, S.D.=0.55) 4) การรักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น (\bar{X} =4.60, S.D.=0.55) 5) การรู้ความชอบความถนัดและความสามารถของตนเอง (\bar{X} =4.40, S.D.=0.89) 6) การมีความภาคภูมิใจในตนเองและผู้อื่น (\bar{X} =4.40, S.D.=0.55) 7) การมีความเชื่อมั่นในตนเองและผู้อื่น (\bar{X} = 4.20, S.D.=0.84) 8) การค้นพบจุดเด่นจุดด้อยของตนเอง (\bar{X} =n4.00, S.D.=1.00)

2.3 การจัดการอารมณ์และความเครียด ประกอบด้วย 7 พฤติกรรมบ่งชี้ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ดังนี้ 1) การจัดการกับอารมณ์ตนเองได้อย่างเหมาะสม (\bar{X} =4.60, S.D.=0.55) 2) การรู้จักวิธีผ่อนคลายอารมณ์และความเครียดให้กับตนเอง (\bar{X} =4.60, S.D.=0.55) 3) การสร้างแรงจูงใจให้ตนเอง (\bar{X} =4.60, S.D.=0.55) 4) การรู้จักสร้างความสุขให้กับตนเอง (\bar{X} =4.60, S.D.=0.55) 5) การยุติข้อขัดแย้งในกลุ่มเพื่อนด้วยวิธีสันติ (\bar{X} =4.20, S.D.=0.84) 6) การควบคุมอารมณ์ของตนเองได้ (\bar{X} =4.20, S.D.=1.10) 7) การรู้เท่าทันอารมณ์ตนเอง (\bar{X} =4.20, S.D.=1.10)

2.4 การคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจและแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์

ประกอบด้วย 6 พฤติกรรมบ่งชี้ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ดังนี้ 1) การรู้จักสังเกต ตั้งคำถาม และแสวงหาคำตอบ ($\bar{X} = 4.60$, S.D.=0.55) 2) การรู้จักวิธีการและขั้นตอนการตัดสินใจ และแก้ไขปัญหาที่ถูกต้อง ($\bar{X} = 4.60$, S.D.=0.55) 3) การมีจินตนาการและมีความสามารถในการคิดเชื่อมโยง ($\bar{X} = 4.40$, S.D.=0.89) 4) การรู้จักวิพากษ์วิจารณ์บนพื้นฐานของข้อมูลสารสนเทศที่ถูกต้อง ($\bar{X} = 4.20$, S.D.=0.84) 5) การประเมินสถานการณ์และนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ ($\bar{X} = 4.20$, S.D.=0.84) 6) การวิเคราะห์ความน่าเชื่อถือของข้อมูลข่าวสารได้สมเหตุสมผล ($\bar{X} = 4.00$, S.D.=1.00)

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็นของทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

ผลการศึกษาสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็นของทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 โดยมีรายละเอียด ดังตาราง 13-14

ตาราง 13 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม	ความถี่	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	158	48.47
หญิง	168	51.54
รวม	326	100
2. อายุ		
20-30 ปี	120	36.81
31-40 ปี	88	27
41-50 ปี	62	19.02
51-60 ปี	56	17.17
รวม	326	100

ตาราง 13 (ต่อ)

ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม	ความถี่	ร้อยละ
3. ตำแหน่ง		
ผู้บริหารสถานศึกษา	92	28.22
ครูผู้สอน	234	71.78
รวม	326	100
4. วุฒิการศึกษา		
ปริญญาตรี	188	57.67
ปริญญาโท	136	41.72
ปริญญาเอก	2	0.61
รวม	326	100
5. ประสบการณ์การทำงาน		
น้อยกว่า 5 ปี	64	19.64
6-10 ปี	83	25.45
11-15 ปี	62	19.02
16-20 ปี	81	24.84
20 ปีขึ้นไป	36	11.05
รวม	326	100

จากตาราง 13 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 326 คน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 168 คน คิดเป็นร้อยละ 51.54 อายุ 20-30 ปี จำนวน 120 คน คิดเป็นร้อยละ 36.81 ตำแหน่งครูผู้สอน จำนวน 234 คน คิดเป็นร้อยละ 71.78 วุฒิการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 188 คน คิดเป็นร้อยละ 57.67 และประสบการณ์การทำงาน 6-10 ปี จำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 25.45

ตาราง 14 ผลการศึกษาสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็นของทักษะชีวิตของนักเรียน
ประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
สกลนคร เขต 3

ทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษา	สภาพที่เป็นจริง (D)			สภาพที่ควรจะเป็น (I)		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ด้านการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น						
1.1 นักเรียนสามารถฟังผู้อื่นอย่างตั้งใจ รับรู้ถึง ความรู้สึกและความต้องการของผู้พูด	3.46	0.77	ปาน กลาง	4.76	0.52	มาก ที่สุด
1.2 นักเรียนสามารถใช้ภาษาพูด ภาษากายที่ ทำให้ผู้อื่นผ่อนคลาย สบายใจ ไม่ก่อให้เกิด ความขัดแย้งหรือความรุนแรงได้	3.43	0.82	ปาน กลาง	4.75	0.47	มาก ที่สุด
1.3 นักเรียนสามารถแสดงออกหรือสะท้อน ความรู้สึกที่แสดงว่าเข้าใจและใส่ใจผู้อื่น	3.30	0.84	ปาน กลาง	4.68	0.47	มาก ที่สุด
1.4 นักเรียนชื่นชมความสำเร็จ ความสามารถ และการกระทำที่ดีของเพื่อนด้วยคำพูด ภาษา กายหรือสัญลักษณ์	3.48	0.78	ปาน กลาง	4.67	0.47	มาก ที่สุด
1.5 นักเรียนกล้ายืนยันทักษะ ความคิด ความรู้สึกและ เหตุผลที่ดีให้ผู้อื่นรับรู้ได้	3.51	0.79	มาก	4.53	0.50	มาก ที่สุด
1.6 นักเรียนสามารถหลีกเลี่ยงสถานการณ์ที่ เสี่ยงต่อความไม่ปลอดภัยของตนเอง	3.65	0.85	มาก	4.61	0.49	มาก ที่สุด
1.7 นักเรียนสามารถปฏิเสธสิ่งที่ไม่ควรปฏิเสธได้ โดยไม่เสียสัมพันธภาพหรือเสียหน้าใจ	3.36	0.86	ปาน กลาง	4.70	0.46	มาก ที่สุด
1.8 นักเรียนสามารถขอความช่วยเหลือเมื่ออยู่ใน ภาวะวิกฤติได้	3.41	0.88	ปาน กลาง	4.83	0.37	มาก ที่สุด
1.9 นักเรียนสามารถวางตัวในสถานการณ์ ต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม	3.06	1.00	ปาน กลาง	4.63	0.53	มาก ที่สุด
1.10 นักเรียนสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นบน พื้นฐานความเป็นประชาธิปไตย	3.40	0.76	ปาน กลาง	4.66	0.56	มาก ที่สุด
1.11 นักเรียนสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ อย่างราบรื่นและมีความสำเร็จหรือมีผลงาน จากการสร้างสรรค์ร่วมกันและมีความสุข	3.42	0.75	ปาน กลาง	4.77	0.47	มาก ที่สุด

ตาราง 14 (ต่อ)

ทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษา	สภาพที่เป็นจริง (D)			สภาพที่ควรจะเป็น (I)		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ด้านการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น						
1.12 นักเรียนสามารถปฏิบัติตามกฎ ข้อตกลงของกลุ่ม/ชั้นเรียน/สังคมได้	3.49	0.86	ปานกลาง	4.79	0.46	มากที่สุด
1.13 นักเรียนสามารถต่อรองเพื่อขอความช่วยเหลือในสถานการณ์ที่คับขันได้	3.42	0.89	ปานกลาง	4.61	0.56	มากที่สุด
1.14 นักเรียนสามารถรักษาและเก็บความลับของเพื่อนได้	3.04	0.99	ปานกลาง	4.58	0.61	มากที่สุด
รวมค่าเฉลี่ย	3.39	0.86	ปานกลาง	4.68	0.51	มากที่สุด
2. ด้านการตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น						
2.1 นักเรียนสามารถบอกสิ่งที่ตนเองชื่นชอบและภาคภูมิใจได้	3.38	0.76	ปานกลาง	4.58	0.54	มากที่สุด
2.2 นักเรียนสามารถบอกจุดเด่น จุดด้อยของตนเองได้	3.43	0.82	ปานกลาง	4.61	0.49	มากที่สุด
2.3 นักเรียนสามารถเข้าใจถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล	3.21	0.82	ปานกลาง	4.72	0.49	มากที่สุด
2.4 นักเรียนเห็นคุณค่าเห็นความสำคัญของตนเองและผู้อื่น	3.50	0.76	มาก	4.79	0.46	มากที่สุด
2.5 นักเรียนมีความภาคภูมิใจในตนเองและผู้อื่น	3.43	0.79	ปานกลาง	4.67	0.52	มากที่สุด
2.6 นักเรียนเลือกทำกิจกรรมตามความสนใจของตนเองร่วมกับผู้อื่นได้	3.63	0.91	มาก	4.54	0.54	มากที่สุด
2.7 นักเรียนสามารถยอมรับความแตกต่างทางกาย ทางความคิด ความรู้สึกและพฤติกรรมของตนเองและผู้อื่น	3.32	0.86	ปานกลาง	4.50	0.54	มาก
2.8 นักเรียนแสดงความชื่นชมในความสำเร็จของตนเองและผู้อื่น	3.32	0.89	ปานกลาง	4.56	0.54	มากที่สุด
2.9 นักเรียนมีความเชื่อมั่นในตนเองและผู้อื่น	3.05	0.98	ปานกลาง	4.52	0.54	มากที่สุด

ตาราง 14 (ต่อ)

ทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษา	สภาพที่เป็นจริง (D)			สภาพที่ควรจะเป็น (I)		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
2. ด้านการตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น						
2.10 นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อสังคม	3.37	0.75	ปานกลาง	4.54	0.50	มากที่สุด
2.11 นักเรียนมีความสามารถในการบอกเล่าบรรยายความดีหรือความภาคภูมิใจของเพื่อนให้ผู้อื่นรับรู้	3.40	0.68	ปานกลาง	4.50	0.50	มาก
2.12 นักเรียนมีความกล้าแสดงออกทางความคิดและทางความรู้สึก	3.49	0.84	ปานกลาง	4.65	0.48	มากที่สุด
2.13 นักเรียนสามารถยอมรับในความคิดความรู้สึกและการกระทำดีของผู้อื่นได้	3.31	0.88	ปานกลาง	4.67	0.47	มากที่สุด
2.14 นักเรียนปฏิบัติตนเป็นประโยชน์ต่อครอบครัวและสังคม	3.02	0.98	ปานกลาง	4.55	0.50	มากที่สุด
2.15 นักเรียนแสดงออกถึงความรู้สึกรักตนเองและผู้อื่น	3.50	0.76	มาก	4.51	0.54	มากที่สุด
รวมค่าเฉลี่ย	3.36	0.85	ปานกลาง	4.59	0.52	มากที่สุด
3. ด้านการจัดการอารมณ์และความเครียด						
3.1 นักเรียนสามารถจำแนกอารมณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับตนเองได้	3.30	0.89	ปานกลาง	4.64	0.52	มากที่สุด
3.2 นักเรียนมีความสามารถรู้เท่าทันอารมณ์ของตนเอง	3.33	0.92	ปานกลาง	4.77	0.42	มากที่สุด
3.3 นักเรียนสามารถแสดงอารมณ์ความรู้สึกของตนเองได้เหมาะสมกับสถานการณ์ต่าง ๆ	3.32	0.79	ปานกลาง	4.72	0.45	มากที่สุด
3.4 นักเรียนมีความสามารถในการรู้เท่าทันสาเหตุที่ทำให้เกิดความเครียด	3.50	0.92	มาก	4.62	0.52	มากที่สุด
3.5 นักเรียนสามารถควบคุมอารมณ์ความรู้สึกของตนเองในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้	3.34	0.87	ปานกลาง	4.62	0.53	มากที่สุด

ตาราง 14 (ต่อ)

ทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษา	สภาพที่เป็นจริง (D)			สภาพที่ควรจะเป็น (I)		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
3. ด้านการจัดการอารมณ์และความเครียด						
3.6 นักเรียนสามารถจัดการกับอารมณ์ของตนเองที่เกิดขึ้นอย่างฉับพลันที่อาจก่อให้เกิดปัญหาด้วยวิธีการที่เหมาะสมและสร้างสรรค์	3.31	0.90	ปานกลาง	4.71	0.57	มากที่สุด
3.7 นักเรียนสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่อาจก่อให้เกิดอารมณ์ที่ไม่พึงประสงค์ไปในทางที่ดีได้	3.31	1.11	ปานกลาง	4.64	0.48	มากที่สุด
3.8 นักเรียนมีวิธีการผ่อนคลายอารมณ์ ความเครียดและหลีกเลี่ยงจากความเครียดด้วยวิธีที่เหมาะสมและสร้างสรรค์	3.25	0.69	ปานกลาง	4.64	0.52	มากที่สุด
3.9 นักเรียนมีวิธีการสร้างกำลังใจให้กับตนเอง	3.29	0.64	ปานกลาง	4.81	0.39	มากที่สุด
3.10 นักเรียนมีความสามารถในการหาทางออกเมื่อมีข้อขัดแย้งในกลุ่มเพื่อน	3.71	0.98	มาก	4.68	0.47	มากที่สุด
3.11 นักเรียนมีความสามารถวิเคราะห์และเลือกวิธีการหรือกิจกรรมที่ทำให้ตนเองมีความสุขได้อย่างเหมาะสม	3.26	0.89	ปานกลาง	4.81	0.39	มากที่สุด
3.12 นักเรียนมีอารมณ์ขัน	3.37	1.08	ปานกลาง	4.81	0.44	มากที่สุด
3.13 เมื่ออยู่ในสถานการณ์หรือภาวะเครียด นักเรียนสามารถหลีกเลี่ยงจากสถานการณ์ที่อาจก่อให้เกิดอารมณ์ได้	3.38	0.77	ปานกลาง	4.66	0.52	มากที่สุด
รวมค่าเฉลี่ย	3.36	0.90	ปานกลาง	4.70	0.49	มากที่สุด
4. ด้านการคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์						
4.1 นักเรียนสามารถตั้งคำถามที่นำไปสู่คำตอบในการแก้ไขปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ	3.26	0.75	ปานกลาง	4.74	0.49	มากที่สุด
4.2 นักเรียนมีทักษะในการสังเกต และมีแนวทางในการหาคำตอบ	3.19	0.78	ปานกลาง	4.63	0.52	มากที่สุด

ตาราง 14 (ต่อ)

ทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษา	สภาพที่เป็นจริง (D)			สภาพที่ควรจะเป็น (I)		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
4. ด้านการคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์						
4.3 นักเรียนสามารถวิเคราะห์ จำแนก แยกแยะ ข้อมูลข่าวสารและสถานการณ์ต่าง ๆ รอบตัวด้วยเหตุผลที่เชื่อถือได้	3.23	0.88	ปานกลาง	4.67	0.52	มากที่สุด
4.4 นักเรียนสามารถคาดคะเนความเสี่ยงจากสถานการณ์ที่เผชิญในชีวิตประจำวันอย่างมีเหตุผล	3.38	0.77	ปานกลาง	4.83	0.37	มากที่สุด
4.5 นักเรียนสามารถสร้างผลงานและแสดงผลงานที่เกิดขึ้นจากการคิดเชื่อมโยงและจินตนาการ	3.31	0.79	ปานกลาง	4.64	0.52	มากที่สุด
4.6 นักเรียนสามารถวิพากษ์ วิचारณ์ ตามหลักการเหตุผลและใช้ข้อมูลสารสนเทศที่ถูกต้อง	3.51	0.93	มาก	4.66	0.51	มากที่สุด
4.7 นักเรียนสามารถเลือกวิธีการและขั้นตอนการตัดสินใจแก้ไขปัญหาได้อย่างเหมาะสม	3.22	0.83	ปานกลาง	4.71	0.45	มากที่สุด
4.8 นักเรียนสามารถประเมินสถานการณ์ของปัญหาได้	3.33	0.96	ปานกลาง	4.55	0.54	มากที่สุด
4.9 นักเรียนสามารถหาแนวทางการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับเรื่องราวต่าง ๆ ในชีวิตได้	3.42	1.20	ปานกลาง	4.66	0.56	มากที่สุด
4.10 นักเรียนสามารถแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับเรื่องราวต่าง ๆ ในชีวิตได้	3.26	0.72	ปานกลาง	4.47	0.62	มาก
4.11 นักเรียนสามารถวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาได้ถูกต้องเหมาะสม	3.24	0.68	ปานกลาง	4.53	0.54	มากที่สุด
4.12 นักเรียนสามารถคิดเชื่อมโยงในการแก้ไขปัญหาได้อย่างถูกต้อง	3.30	0.90	ปานกลาง	4.56	0.50	มากที่สุด
รวมค่าเฉลี่ย	3.30	0.86	ปานกลาง	4.64	0.52	มากที่สุด
รวมค่าเฉลี่ยทั้งหมด	3.35	0.60	ปานกลาง	4.65	0.35	มากที่สุด

จากตาราง 14 การศึกษาสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็นของทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 พบว่า

1. สภาพที่เป็นจริงของทักษะชีวิตนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.35$, S.D.=0.60) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับปานกลางเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น ($\bar{X}=3.39$, S.D.=0.86) ด้านการตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น ($\bar{X}=3.36$, S.D.=0.85) ด้านการจัดการอารมณ์และความเครียด ($\bar{X}=3.36$, S.D.=0.90) ด้านการคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ($\bar{X}=3.30$, S.D.=0.86)

2. สภาพที่ควรจะเป็นของทักษะชีวิตนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.65$, S.D.=0.35) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุดเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการจัดการอารมณ์และความเครียด ($\bar{X}=4.70$, S.D.=0.49) ด้านการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น ($\bar{X}=4.68$, S.D.=0.51) ด้านการคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ($\bar{X}=4.64$, S.D.=0.52) ด้านการตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น ($\bar{X}=4.59$, S.D.=0.52)

ตอนที่ 3 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นและจัดลำดับความสำคัญในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

ผลการประเมินความต้องการจำเป็นและจัดลำดับความสำคัญในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 มีรายละเอียด ดังตาราง 15-19

ตาราง 15 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นและจัดลำดับความสำคัญในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 โดยภาพรวม

ทักษะชีวิตของนักเรียน ประถมศึกษา	ค่าเฉลี่ยสภาพ ที่เป็นจริง (D)	ค่าเฉลี่ย สภาพที่ควร จะเป็น (I)	PNI	ลำดับ ความสำคัญ
1. ด้านการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับ ผู้อื่น	3.39	4.68	0.38	3
2. ด้านการตระหนักรู้และเห็นคุณค่า ในตนเองและผู้อื่น	3.36	4.59	0.37	4
3. ด้านการจัดการอารมณ์และ ความเครียด	3.36	4.70	0.40	2
4. ด้านการคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจและ แก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์	3.30	4.64	0.41	1
รวมค่าเฉลี่ยทั้งหมด	3.35	4.65	0.39	

จากตาราง 15 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นและจัดลำดับความสำคัญในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 พบว่า ในภาพรวมองค์ประกอบทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษาทั้ง 4 ด้านมีค่าดัชนีความต้องการจำเป็น เฉลี่ยรวมเท่ากับ 0.39 ($PNI_{\text{modified}} = 0.39$) เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบเรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจและแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์ $PNI_{\text{modified}} = 0.41$ ด้านการจัดการอารมณ์และความเครียด $PNI_{\text{modified}} = 0.40$ ด้านการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น $PNI_{\text{modified}} = 0.38$ ด้านการตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น $PNI_{\text{modified}} = 0.37$

ตาราง 16 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นและจัดลำดับความสำคัญในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ด้านการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น

ทักษะชีวิตของนักเรียน ประถมศึกษา	ค่าเฉลี่ยสภาพ ที่เป็นจริง (D)	ค่าเฉลี่ย สภาพที่ควร จะเป็น (I)	PNI	ลำดับ ความสำคัญ
1. ด้านการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น				
1.1 นักเรียนสามารถฟังผู้อื่นอย่างตั้งใจ รับรู้ถึงความรู้สึกและความต้องการของผู้พูด	3.46	4.76	0.38	7
1.2 นักเรียนสามารถใช้ภาษาพูด ภาษากายที่ทำให้ผู้อื่นผ่อนคลาย สบายใจ ไม่ก่อให้เกิดความขัดแย้ง หรือความรุนแรงได้	3.43	4.75	0.38	7
1.3 นักเรียนสามารถแสดงออกหรือสะท้อนความรู้สึกที่แสดงว่าเข้าใจ และใส่ใจผู้อื่น	3.30	4.68	0.42	3
1.4 นักเรียนชื่นชมความสำเร็จ ความสามารถและการกระทำที่ดีของเพื่อนด้วยคำพูด ภาษากายหรือสัญลักษณ์	3.48	4.67	0.34	12
1.5 นักเรียนกล้ายืนยันความคิด ความรู้สึกและเหตุผลที่ดีให้ผู้อื่นรับรู้ได้	3.51	4.53	0.29	13

ตาราง 16 (ต่อ)

ทักษะชีวิตของนักเรียน ประถมศึกษา	ค่าเฉลี่ยสภาพ ที่เป็นจริง (D)	ค่าเฉลี่ย สภาพที่ควร จะเป็น (I)	PNI	ลำดับ ความสำคัญ
1. ด้านการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น				
1.6 นักเรียนสามารถหลีกเลี่ยง สถานการณ์ที่เสี่ยงต่อความไม่ ปลอดภัยของตนเอง	3.65	4.61	0.26	14
1.7 นักเรียนสามารถปฏิเสธสิ่งไม่ควร ปฏิเสธได้โดยไม่เสียสัมพันธภาพหรือ เสียหัวใจ	3.36	4.70	0.40	5
1.8 นักเรียนสามารถขอความ ช่วยเหลือเมื่ออยู่ในภาวะวิกฤติได้	3.41	4.83	0.42	3
1.9 นักเรียนสามารถวางตัวใน สถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง และเหมาะสม	3.06	4.63	0.51	1
1.10 นักเรียนสามารถทำงานร่วมกับ ผู้อื่นบนพื้นฐานความเป็น ประชาธิปไตย	3.40	4.66	0.37	9
1.11 นักเรียนสามารถทำงานร่วมกับ ผู้อื่นได้อย่างราบรื่นและมี ความสำเร็จหรือมีผลงานจากการ สร้างสรรค์ร่วมกันและมีความสุข	3.42	4.77	0.39	6
1.12 นักเรียนสามารถปฏิบัติตามกฎ ข้อตกลงของกลุ่ม/ชั้นเรียน/สังคมได้	3.49	4.79	0.37	9
1.13 นักเรียนสามารถต่อรองเพื่อขอ ความช่วยเหลือในสถานการณ์ที่คับ ขันได้	3.42	4.61	0.35	11
1.14 นักเรียนสามารถรักษาและเก็บ ความลับของเพื่อนได้	3.04	4.58	0.51	1
รวมค่าเฉลี่ย	3.39	4.68	0.38	3

จากตาราง 16 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นและจัดลำดับความสำคัญการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ด้านการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น จะเห็นว่าพฤติกรรมบ่งชี้ที่มีค่า PNI_{modified} 3 ลำดับแรก เป็นดังนี้ นักเรียนสามารถรักษาและเก็บความลับของเพื่อนได้ และนักเรียนสามารถวางตัวในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม ได้ $PNI_{\text{modified}} = 0.51$ นักเรียนสามารถแสดงออกหรือสะท้อนความรู้สึกที่แสดงว่าเข้าใจและใส่ใจผู้อื่น และนักเรียนสามารถขอความช่วยเหลือเมื่ออยู่ในภาวะวิกฤติได้ $PNI_{\text{modified}} = 0.42$

ตาราง 17 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นและจัดลำดับความสำคัญในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ด้านการตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น

ทักษะชีวิตของนักเรียน ประถมศึกษา	ค่าเฉลี่ยสภาพ ที่เป็นจริง (D)	ค่าเฉลี่ย สภาพที่ควร จะเป็น (I)	PNI	ลำดับ ความสำคัญ
2. ด้านการตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น				
2.1 นักเรียนสามารถบอกสิ่งที่ตนเอง ชื่นชอบและภาคภูมิใจได้	3.38	4.58	0.36	7
2.2 นักเรียนสามารถบอกจุดเด่น จุด ด้อยของตนเองได้	3.43	4.61	0.34	11
2.3 นักเรียนสามารถเข้าใจถึงความ แตกต่างระหว่างบุคคล	3.21	4.72	0.47	3
2.4 นักเรียนเห็นคุณค่าเห็น ความสำคัญของตนเองและผู้อื่น	3.50	4.79	0.37	5
2.5 นักเรียนมีความภาคภูมิใจใน ตนเองและผู้อื่น	3.43	4.67	0.36	7
2.6 นักเรียนเลือกทำกิจกรรมตาม ความสนใจของตนเองร่วมกับผู้อื่นได้	3.63	4.54	0.25	15

ตาราง 17 (ต่อ)

ทักษะชีวิตของนักเรียน ประถมศึกษา	ค่าเฉลี่ยสภาพ ที่เป็นจริง (D)	ค่าเฉลี่ย สภาพที่ควร จะเป็น (I)	PNI	ลำดับ ความสำคัญ
2. ด้านการตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น				
2.7 นักเรียนสามารถยอมรับความ แตกต่างทางกาย ทางความคิด ความรู้สึกและพฤติกรรมของตนเอง และผู้อื่น	3.32	4.50	0.36	7
2.8 นักเรียนแสดงความชื่นชมใน ความสำเร็จของตนเองและผู้อื่น	3.32	4.56	0.37	5
2.9 นักเรียนมีความเชื่อมั่นในตนเอง และผู้อื่น	3.05	4.52	0.48	2
2.10 นักเรียนมีความรับผิดชอบตอ สังคม	3.37	4.54	0.35	10
2.11 นักเรียนมีความสามารถในการ บอก เล่า บรรยายความดีหรือความ ภาคภูมิใจของเพื่อนให้ผู้อื่นรับรู้	3.40	4.50	0.32	13
2.12 นักเรียนมีความกล้าแสดงออก ทางความคิดและทางความรู้สึก	3.49	4.65	0.33	12
2.13 นักเรียนสามารถยอมรับใน ความคิดความรู้สึกและการกระทำดี ของผู้อื่นได้	3.31	4.67	0.41	4
2.14 นักเรียนปฏิบัติตนเป็นประโยชน์ ต่อครอบครัวและสังคม	3.02	4.55	0.51	1
2.15 นักเรียนแสดงออกถึงความรู้สึก รักตนเองและผู้อื่น	3.50	4.51	0.29	14
รวมค่าเฉลี่ย	3.36	4.59	0.37	4

จากตาราง 17 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นและจัดลำดับความสำคัญในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ด้านการตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเอง และผู้อื่น โดยพิจารณาพฤติกรรมบ่งชี้ที่มีค่า $PNI_{modified}$ 3 ลำดับแรก ดังนี้ นักเรียนปฏิบัติตนเป็นประโยชน์ต่อครอบครัวและสังคม $PNI_{modified} = 0.51$ นักเรียนมีความเชื่อมั่นในตนเองและผู้อื่น $PNI_{modified} = 0.48$ และนักเรียนสามารถเข้าใจถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล $PNI_{modified} = 0.47$

ตาราง 18 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นและจัดลำดับความสำคัญในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ด้านการจัดการอารมณ์และความเครียด

ทักษะชีวิตของนักเรียน ประถมศึกษา	ค่าเฉลี่ยสภาพ ที่เป็นจริง (D)	ค่าเฉลี่ย สภาพที่ควร จะเป็น (I)	PNI	ลำดับ ความสำคัญ
3. ด้านการจัดการอารมณ์และความเครียด				
3.1 นักเรียนสามารถจำแนกอารมณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับตนเองได้	3.30	4.64	0.41	8
3.2 นักเรียนมีความสามารถรู้เท่าทันอารมณ์ของตนเอง	3.33	4.77	0.43	3
3.3 นักเรียนสามารถแสดงอารมณ์ความรู้สึกของตนเองได้เหมาะสมกับสถานการณ์ต่าง ๆ	3.32	4.72	0.42	6
3.4 นักเรียนมีความสามารถในการรู้เท่าทันสาเหตุที่ทำให้เกิดความเครียด	3.50	4.62	0.32	12
3.5 นักเรียนสามารถควบคุมอารมณ์ความรู้สึกของตนเองในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้	3.34	4.62	0.38	10

ตาราง 18 ต่อ

ทักษะชีวิตของนักเรียน ประถมศึกษา	ค่าเฉลี่ยสภาพ ที่เป็นจริง (D)	ค่าเฉลี่ย สภาพที่ควร จะเป็น (I)	PNI	ลำดับ ความสำคัญ
3. ด้านการจัดการอารมณ์และความเครียด				
3.6 นักเรียนสามารถจัดการกับ อารมณ์ของตนเองที่เกิดขึ้นอย่างฉับพลัน ที่อาจก่อให้เกิดปัญหาด้วยวิธีการที่ เหมาะสมและสร้างสรรค์	3.31	4.71	0.42	6
3.7 นักเรียนสามารถปรับเปลี่ยน พฤติกรรมที่อาจก่อให้เกิดอารมณ์ที่ ไม่พึงประสงค์ไปในทางที่ดีได้	3.31	4.64	0.40	9
3.8 นักเรียนมีวิธีการผ่อนคลาย อารมณ์ความเครียดและหลีกเลี่ยง จากความเครียดด้วยวิธีที่เหมาะสม และสร้างสรรค์	3.25	4.64	0.43	3
3.9 นักเรียนมีวิธีการสร้างกำลังใจ ให้กับตนเอง	3.29	4.81	0.46	2
3.10 นักเรียนมีความสามารถในการ หาทางออกเมื่อมีข้อขัดแย้งในกลุ่ม เพื่อน	3.71	4.68	0.26	13
3.11 นักเรียนมีความสามารถ วิเคราะห์และเลือกวิธีการหรือ กิจกรรมที่ทำให้ตนเองมีความสุขได้ อย่างเหมาะสม	3.26	4.81	0.48	1
3.12 นักเรียนมีอารมณ์ขัน	3.37	4.81	0.43	3
3.13 เมื่ออยู่ในสถานการณ์หรือภาวะ เครียด นักเรียนสามารถหลีกเลี่ยง จากสถานการณ์ที่อาจก่อให้เกิด อารมณ์ได้	3.38	4.66	0.38	10
รวมค่าเฉลี่ย	3.36	4.70	0.40	2

จากตาราง 18 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นและจัดลำดับความสำคัญในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ด้านการจัดการอารมณ์และความเครียด โดยพิจารณาพฤติกรรมบ่งชี้ที่มีค่า PNI_{modified} 3 ลำดับแรก ดังนี้ นักเรียนมีความสามารถวิเคราะห์และเลือกวิธีการหรือกิจกรรมที่ทำให้ตนเองมีความสุขได้อย่างเหมาะสม ค่า $PNI_{\text{modified}} = 0.48$ นักเรียนมีวิธีการสร้างกำลังใจให้กับตนเอง $PNI_{\text{modified}} = 0.46$ นักเรียนมีวิธีการผ่อนคลายอารมณ์ความเครียดและหลีกเลี่ยงจากความเครียดด้วยวิธีที่เหมาะสมและสร้างสรรค์ และนักเรียนมีความสามารถรู้เท่าทันอารมณ์ $PNI_{\text{modified}} = 0.43$

ตาราง 19 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นและจัดลำดับความสำคัญในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ด้านการคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์

ทักษะชีวิตของนักเรียน ประถมศึกษา	ค่าเฉลี่ยสภาพ ที่เป็นจริง (D)	ค่าเฉลี่ย สภาพที่ควร จะเป็น (I)	PNI	ลำดับ ความสำคัญ
4. ด้านการคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์				
4.1 นักเรียนสามารถตั้งคำถามที่นำไปสู่คำตอบในการแก้ไขปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ	3.26	4.74	0.45	2
4.2 นักเรียนมีทักษะในการสังเกตและมีแนวทางในการหาคำตอบ	3.19	4.63	0.32	12
4.3 นักเรียนสามารถวิเคราะห์จำแนก แยกแยะ ข้อมูลข่าวสารและสถานการณ์ต่าง ๆ รอบตัวด้วยเหตุผลที่เชื่อถือได้	3.23	4.67	0.45	2
4.4 นักเรียนสามารถคาดคะเนความเสี่ยงจากสถานการณ์ที่เผชิญในชีวิตประจำวันอย่างมีเหตุผล	3.38	4.83	0.43	4

ตาราง 19 (ต่อ)

ทักษะชีวิตของนักเรียน ประถมศึกษา	ค่าเฉลี่ยสภาพ ที่เป็นจริง (D)	ค่าเฉลี่ย สภาพที่ควร จะเป็น (I)	PNI	ลำดับ ความสำคัญ
4. ด้านการคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์				
4.5 นักเรียนสามารถสร้างผลงาน และแสดงผลงานที่เกิดขึ้นจากการคิด เชื่อมโยงและจินตนาการ	3.31	4.64	0.40	5
4.6 นักเรียนสามารถวิพากษ์ วิचारณ์ ตามหลักการเหตุผลและใช้ข้อมูล สารสนเทศที่ถูกต้อง	3.51	4.66	0.33	11
4.7 นักเรียนสามารถเลือกวิธีการ และขั้นตอนการตัดสินใจแก้ไขปัญหา ได้อย่างเหมาะสม	3.22	4.71	0.46	1
4.8 นักเรียนสามารถประเมิน สถานการณ์ของปัญหาได้	3.33	4.55	0.37	8
4.9 นักเรียนสามารถหาแนวทางการ แก้ไขปัญหาเกี่ยวกับเรื่องราวต่าง ๆ ในชีวิตได้	3.42	4.66	0.36	10
4.10 นักเรียนสามารถแก้ไขปัญหา เกี่ยวกับเรื่องราวต่าง ๆ ในชีวิตได้	3.26	4.47	0.37	8
4.11 นักเรียนสามารถวิเคราะห์ สาเหตุของปัญหาได้ถูกต้องเหมาะสม	3.24	4.53	0.40	5
4.12 นักเรียนสามารถคิดเชื่อมโยงใน การแก้ไขปัญหาได้อย่างถูกต้อง	3.30	4.56	0.38	7
รวมค่าเฉลี่ย	3.30	4.64	0.41	1

จากตาราง 19 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นและจัดลำดับความ
สำคัญในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ด้านการคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจและแก้ปัญหา

อย่างสร้างสรรค์ โดยพิจารณาพฤติกรรมบ่งชี้ที่มีค่า $PNI_{modified}$ 3 ลำดับแรก ดังนี้
 นักเรียนสามารถเลือกวิธีการและขั้นตอนการตัดสินใจแก้ไขปัญหาได้อย่างเหมาะสม
 $PNI_{modified} = 0.46$ นักเรียนสามารถตั้งคำถามที่นำไปสู่คำตอบในการแก้ไขปัญหาใน
 สถานการณ์ต่าง ๆ และนักเรียนสามารถวิเคราะห์ จำแนก แยกแยะ ข้อมูลข่าวสารและ
 สถานการณ์ต่าง ๆ รอบตัวด้วยเหตุผลที่เชื่อถือได้ $PNI_{modified} = 0.45$

ตอนที่ 4 ผลการศึกษาแนวทางในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน ประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

การวิเคราะห์แนวทางในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษาใน
 โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ผู้วิจัยนำทักษะ
 ชีวิตของนักเรียนประถมศึกษาด้านที่มีค่า $PNI_{modified}$ สูงกว่าค่า PNI รวมและพฤติกรรม
 บ่งชี้ที่มีค่า PNI สูง 3 ลำดับแรกมากำหนดแนวทางการพัฒนา ผลการวิจัยสรุปได้
 ดังตาราง 20

ตาราง 20 ผลวิเคราะห์ทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขต
 พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ด้านที่ต้องการหาแนวทางพัฒนา

ทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษา	PNI	ลำดับ	ค่า PNI สูง กว่าค่า PNI รวม	สรุปผล
ด้านการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น	0.38	3	×	
ด้านการตระหนักรู้และเห็นคุณค่าใน ตนเองและผู้อื่น	0.37	4	×	
ด้านการจัดการอารมณ์และ ความเครียด	0.40	2	✓	ควรพัฒนา
ด้านการคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจและ แก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์	0.41	1	✓	ควรพัฒนา

หมายเหตุ ✓ ที่มีค่า $PNI_{modified}$ สูงกว่าค่า $PNI_{modified}$ รวม

× ที่มีค่า $PNI_{modified}$ ต่ำกว่าค่า $PNI_{modified}$ รวม

จากตาราง 20 พบว่า ทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ด้านการคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ และแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์ และด้านการจัดการอารมณ์และความเครียด เป็นด้านที่มีค่า $PNI_{modified}$ สูงกว่าค่า $PNI_{modified}$ รวม ดังนั้นจึงควรหาแนวทางในการพัฒนา

การหาแนวทางในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 นั้น ผู้วิจัยได้นำผลการวิเคราะห์ดังกล่าวไปร่างแนวทางที่เหมาะสมในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษาแล้วทำเป็นแบบสัมภาษณ์เสนอต่อประธานกรรมการและกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสมของการใช้ภาษาและความสมบูรณ์ของแบบสัมภาษณ์ หลังจากนั้นนำไปเก็บข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 2 คน ครูผู้สอน จำนวน 2 คน และศึกษานิเทศก์ จำนวน 1 คน การวิเคราะห์ข้อมูลวิเคราะห์ด้วยการหาความถี่ ร้อยละและวิเคราะห์เนื้อหา

แนวทางการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ดังตาราง 21-22

ตาราง 21 ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิต่อแนวทางการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ด้านการคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจและแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์

ด้านที่	ทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษา	เห็นด้วย	ร้อยละ
1	ด้านการคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจและแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์		
	1. ครูผู้สอนควรแนะนำวิธีการและขั้นตอนในการตัดสินใจแก้ไขปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ ให้กับนักเรียนได้อย่างถูกต้อง	5	100
	2. ครูผู้สอนควรเป็นผู้แนะแนวทางในการตั้งคำถามเพื่อนำไปสู่การหาคำตอบของการแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ ให้กับนักเรียนอย่างถูกต้อง	5	100
	3. ครูผู้สอนควรส่งเสริมให้นักเรียนสามารถคิดวิเคราะห์จำแนก แยกแยะข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสถานการณ์รอบตัวอย่างน่าเชื่อถือ	5	100

จากตาราง 21 แสดงว่า ผู้ทรงคุณวุฒิเห็นด้วยกับแนวทางพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษา ด้านการคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจและแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์ นอกจากนี้ยังได้แสดงทัศนะเพิ่มเติมดังนี้

คำสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

“...การเรียนรู้ผ่านการแก้ปัญหาเป็นการจัดการเรียนรู้วิถีหนึ่งที่เป็นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนรู้จักการทำงานร่วมกันเป็นทีมโดยผู้สอนทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยความสะดวก และสนับสนุนการเรียนรู้...”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1, สัมภาษณ์ 13 กุมภาพันธ์ 66)

“..ทักษะด้านคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ และแก้ปัญหา ถือว่าเป็นทักษะที่มีความสำคัญอย่างยิ่งควรพัฒนาอย่างเป็นขั้นตอนและมีระบบให้ผู้เรียนได้ตระหนักถึงความสำคัญ ได้ฝึกคิดวิเคราะห์เอง ตัดสินใจเองและแก้ปัญหาเองเพื่อจะได้เข้าใจถึงปัญหานั้นพร้อมหาแนวทางเลือก และวิธีการแก้ปัญหาที่ดีที่สุดบนความมีเหตุผล และความละเอียดรอบคอบ..”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2, สัมภาษณ์ 13 กุมภาพันธ์ 66)

“..ครูผู้สอนจัดการเรียนรู้ผ่านการทำงานซึ่งเป็นการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมผู้เรียนให้เกิดพัฒนาการในทุกด้านทั้งเนื้อหาสาระทักษะทางสังคมทักษะชีวิต ทักษะวิชาชีพ ทักษะการคิดขั้นสูงด้วยการร่วมมือของโรงเรียนกับแหล่งงานในชุมชนรับผิดชอบการจัดการเรียนการสอนร่วมกัน..”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3, สัมภาษณ์ 13 กุมภาพันธ์ 66)

“..การคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ และแก้ปัญหาเป็นทักษะที่มีความสำคัญซึ่งครูผู้สอนต้องส่งเสริม สนับสนุนและแนะนำแนวทางที่เหมาะสมให้กับนักเรียนเพื่อให้ นักเรียนสามารถเข้าใจและแก้ไขปัญหาได้อย่างถูกต้อง..”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 4, สัมภาษณ์ 26 กุมภาพันธ์ 66)

“..ครูจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญด้วยการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม หรือกระบวนการกลุ่มและเทคนิคเกมการศึกษา ที่ให้ผู้เรียนได้มีการอภิปรายและแสดงความรู้สึกรู้สึกนึกคิดอย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยประเด็นคำถามให้เกิดการสะท้อน การเชื่อมโยง การปรับประยุกต์และการนำไปใช้ และยังสามารถพัฒนาทักษะชีวิตผ่านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เช่นกิจกรรมชมรม กิจกรรมลูกเสือ..”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 5, สัมภาษณ์ 26 กุมภาพันธ์ 66)

ตาราง 22 ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิต่อแนวทางการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน
ประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
สกลนคร เขต 3 ด้านการจัดการอารมณ์และความเครียด

ด้านที่	ทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษา	เห็นด้วย	ร้อยละ
2	ด้านการจัดการอารมณ์และความเครียด		
	1. ครูผู้สอนควรส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การเลือกวิธีหรือกิจกรรมที่ส่งผลให้นักเรียนมีความสุขในการดำเนินชีวิต	5	100
	2. ครูผู้สอนควรส่งเสริมกิจกรรมการสร้างความสนใจในตนเองให้กับนักเรียน	5	100
	3. ครูผู้สอนควรจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนรู้เท่าทันอารมณ์ของตนเอง	5	100
	4. ครูผู้สอนควรแนะนำวิธีการผ่อนคลายความเครียด และหลีกเลี่ยงจากความเครียดด้วยวิธีที่เหมาะสมและสร้างสรรค์	5	100
	5. ครูผู้สอนควรส่งเสริมกิจกรรมที่สร้างอารมณ์ขันให้กับนักเรียน	5	100

จากตาราง 22 แสดงว่า ผู้ทรงคุณวุฒิเห็นด้วยกับแนวทางการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษา ด้านการจัดการอารมณ์และความเครียด นอกจากนี้ยังได้แสดงทัศนะเพิ่มเติม ดังนี้

คำสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

“...ครูผู้สอนใช้การสื่อสารเชิงบวกทั้งภาษาพูด ภาษากายและเป็นที่ปรึกษาอย่างเป็นกัลยาณมิตรกับนักเรียน”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1, สัมภาษณ์ 13 กุมภาพันธ์ 66)

“..แนวทางในการพัฒนาสิ่งแรกๆที่ผู้เรียนต้องรู้คือการประเมินว่าต้นตอของปัญหาที่ทำให้เกิดความเครียดนั้นเกิดจากอะไรเพื่อแนวทางจัดการกับอารมณ์ได้ถูกต้อง รวมถึงการยอมรับในการเปลี่ยนแปลง และฝึกให้เป็นคนมองโลกในแง่ดีอยู่เสมอ..”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2, สัมภาษณ์ 13 กุมภาพันธ์ 66)

“..ครูผู้สอนจัดการเรียนการสอนด้วยหลักจิตตปัญญาศึกษา ซึ่งเป็นกระบวนการศึกษาที่มุ่งเน้นการเรียนรู้ภายในตนเองเป็นหลักทำให้ผู้เรียนได้ตระหนักถึงสิ่งที่เกิดขึ้นภายในตนเองผ่านกิจกรรมที่สนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้ เช่น การนั่งสมาธิ การสวดมนต์ การภาวนา การฝึกปฏิบัติ ความรักและเมตตา”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3, สัมภาษณ์ 13 กุมภาพันธ์ 66)

“..ครูผู้สอนจัดการเรียนรู้โดยใช้เกม เพื่อช่วยให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ เพื่อการเรียนรู้เรื่องต่าง ๆ อย่างสนุกสนานและท้าทายความสามารถ โดยผู้เรียนเป็นผู้เล่นเอง ทำให้ได้รับประสบการณ์ตรงเป็นวิธีการที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมสูง..”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 4, สัมภาษณ์ 26 กุมภาพันธ์ 66)

“..ครูจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม กระบวนการเรียนรู้จากประสบการณ์จริงและการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนได้เรียนรู้และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองร่วมกับกลุ่ม ได้เรียนรู้จากเหตุการณ์สถานการณ์จริงในชีวิต จากสื่อและแหล่งเรียนรู้ที่มีความหมายกับชีวิตของตนเองเชื่อมโยงกับชีวิตและการดำเนินชีวิตของผู้เรียนในปัจจุบันและอนาคตและยังสามารถพัฒนาทักษะชีวิตผ่านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เช่นกิจกรรมแนะแนว กิจกรรมโฮมรูม..”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 5, สัมภาษณ์ 26 กุมภาพันธ์ 66)

ผู้วิจัยได้นำผลการสัมภาษณ์และข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 คนมาสรุปเป็นแนวทางที่เหมาะสมในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ดังนี้

1. แนวทางที่เหมาะสมในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษา
 - ด้านการคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจและแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ประกอบด้วย
 - 1.1 ครูผู้สอนควรแนะนำวิธีการและขั้นตอนในการตัดสินใจแก้ไขปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ ให้กับนักเรียนได้อย่างเหมาะสม
 - 1.2 ครูผู้สอนควรเป็นผู้แนะแนวทางในการตั้งคำถามเพื่อนำไปสู่การหาคำตอบของการแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ ให้กับนักเรียนอย่างเหมาะสม

- 1.3 ครูผู้สอนควรส่งเสริมให้นักเรียนสามารถคิดวิเคราะห์ จำแนก แยกแยะข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสถานการณ์รอบตัวอย่างน่าเชื่อถือ
- 1.4 การจัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการแก้ปัญหาเป็นวิธีที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ซึ่งทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการทำงานร่วมกันเป็นทีมโดยครูผู้สอนทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยความสะดวกและสนับสนุนการเรียนรู้
- 1.5 ครูผู้สอนส่งเสริมให้นักเรียนได้ฝึกคิดวิเคราะห์ตัดสินใจ และแก้ไขปัญหาด้วยตนเองเพื่อจะได้เข้าใจปัญหานั้น พร้อมทั้งแนะนำแนวทางวิธีการแก้ปัญหาที่ดีที่สุดบนพื้นฐานของความคิดและเหตุผลละเอียดรอบคอบ
- 1.6 ครูผู้สอนจัดการเรียนการสอนผ่านกระบวนการทำงาน ส่งเสริมผู้เรียนให้เกิดพัฒนาการในทุกด้านทั้งเนื้อหาสาระ ทักษะทางสังคม ทักษะชีวิต และทักษะการคิดขั้นสูงโดยการร่วมมือกันของโรงเรียนและชุมชน
- 1.7 ครูผู้สอนส่งเสริมและสนับสนุนแนวทางที่เหมาะสมให้กับนักเรียนในการแก้ไขปัญหาอย่างถูกวิธี
- 1.8 ครูจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญด้วยการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม หรือกระบวนการกลุ่มและเทคนิคเกมการศึกษา ที่ให้ผู้เรียนได้มีการอภิปรายและแสดงความรู้สึกรู้สึกนึกคิดอย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยประเด็นคำถามให้เกิดการสะท้อน การเชื่อมโยง การปรับประยุกต์และการนำไปใช้ และยังสามารถพัฒนาทักษะชีวิตผ่านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เช่นกิจกรรมชมรม กิจกรรมลูกเสือ
2. แนวทางที่เหมาะสมในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษา ด้านการจัดการอารมณ์และความเครียด ประกอบด้วย
- 2.1 ครูผู้สอนควรส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การเลือกวิธี หรือกิจกรรมที่ส่งผลให้นักเรียนมีความสุขในการดำเนินชีวิต
- 2.2 ครูผู้สอนควรส่งเสริมกิจกรรมการสร้างกำลังใจในตนเองให้กับนักเรียน
- 2.3 ครูผู้สอนควรจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนรู้เท่าทันอารมณ์ของตนเอง
- 2.4 ครูผู้สอนควรแนะนำวิธีการผ่อนคลายความเครียดและหลีกเลี่ยงจากความเครียดด้วยวิธีที่เหมาะสมและสร้างสรรค์

- 2.5 ครูผู้สอนควรส่งเสริมกิจกรรมที่สร้างอารมณ์ขันให้กับนักเรียน
- 2.6 ครูผู้สอนใช้การสื่อสารเชิงบวกทั้งภาษาพูด ภาษากาย และเป็นที่ปรึกษาอย่างเป็นกัลยาณมิตรกับนักเรียน
- 2.7 ครูผู้สอนประเมินสถานการณ์ที่เป็นต้นเหตุของปัญหาที่ทำให้เกิดความเครียดและหาแนวทางจัดการกับอารมณ์ได้อย่างเหมาะสม
- 2.8 ครูผู้สอนจัดการเรียนการสอนด้วยหลักจิตปัญญา ซึ่งเป็นกระบวนการที่เน้นการเรียนรู้ภายในตนเองและให้ผู้อื่นได้ตระหนักถึงสิ่งที่เกิดขึ้นภายในตนเองผ่านกิจกรรมที่สนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้ เช่น การนั่งสมาธิ การสวดมนต์ การภาวนา
- 2.9 ครูผู้สอนจัดการเรียนรู้โดยใช้เกม เพื่อช่วยให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ เพื่อการเรียนรู้เรื่องต่าง ๆ อย่างสนุกสนานและท้าทายความสามารถ โดยผู้เรียนเป็นผู้เล่นเองทำให้ได้รับประสบการณ์ตรงเป็นวิธีการที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมสูง
- 2.10 ครูจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม กระบวนการเรียนรู้จากประสบการณ์จริงและการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนได้เรียนรู้และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองร่วมกับกลุ่ม ได้เรียนรู้จากเหตุการณ์สถานการณ์จริงในชีวิต จากสื่อและแหล่งเรียนรู้ที่มีความหมายกับชีวิตของตนเองเชื่อมโยงกับชีวิตและการดำเนินชีวิตของผู้เรียนในปัจจุบันและอนาคตและยังสามารถพัฒนาทักษะชีวิตผ่านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เช่น กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมไฮมูม

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และขอเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาองค์ประกอบด้านทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษา สภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็นของทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษา ประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษา และศึกษาแนวทางการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษา ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ในปีการศึกษา 2565 จำนวน 1,970 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3, 2565, หน้า 5)

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ Krejcie and Morgan เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 326 คน ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแบ่งตามระยะดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ใช้แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ เพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิยืนยันองค์ประกอบ

ระยะที่ 2 การศึกษาสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็นของทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ใช้แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ เป็นแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 สภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็นในการพัฒนาทักษะชีวิต
ของนักเรียนประถมศึกษา ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
สกลนคร เขต 3 ตามกรอบแนวคิดในการวิจัย ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบสอบถาม
แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) จำนวน 54 ข้อ

ระยะที่ 3 การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทักษะชีวิตของ
นักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร
เขต 3 เป็นการนำผลการศึกษาในระยะที่ 2 มาจัดลำดับความต้องการจำเป็น

ระยะที่ 4 การศึกษาแนวทางการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษา
ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3
ใช้แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

การดำเนินการวิจัย แบ่ง 4 ระยะ ต่อไปนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบด้านทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษา
ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

ระยะที่ 2 การศึกษาสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็นของทักษะชีวิต
ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
สกลนคร เขต 3

ระยะที่ 3 การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทักษะชีวิตของ
นักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร
เขต 3 เป็นการนำผลการศึกษาในระยะที่ 2 มาจัดลำดับความต้องการจำเป็น

ระยะที่ 4 การศึกษาแนวทางการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษา
ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

การวิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์เนื้อหา ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบน
มาตรฐาน (S.D) และ $PNI_{modified}$

สรุปผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัย ตามลำดับต่อไปนี้

1. ทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 มี 4 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) ด้านการสร้าง
สัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น 2) ด้านการตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น

3) ด้านการจัดการอารมณ์และความเครียด และ 4) ด้านการคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์

2. สภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็นของทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

2.1 สภาพที่เป็นจริงในภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง

2.2 สภาพที่ควรจะเป็นในภาพรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด

3. การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 เรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้

3.1 ด้านการคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์มีค่า $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.41 พฤติกรรมบ่งชี้ 3 ลำดับแรกเป็น ดังนี้ นักเรียนสามารถเลือกวิธีการและขั้นตอนการตัดสินใจแก้ไขปัญหาได้อย่างเหมาะสม นักเรียนสามารถตั้งคำถามที่นำไปสู่คำตอบในการแก้ไขปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ นักเรียนสามารถวิเคราะห์ จำแนก แยกแยะ ข้อมูลข่าวสารและสถานการณ์ต่าง ๆ รอบตัวด้วยเหตุผลที่เชื่อถือได้

3.2 ด้านการจัดการอารมณ์และความเครียดมีค่า $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.40 พฤติกรรมบ่งชี้ 3 ลำดับแรกเป็น ดังนี้ นักเรียนมีความสามารถวิเคราะห์และเลือกวิธีการหรือกิจกรรมที่ทำให้ตนเองมีความสุขได้อย่างเหมาะสม นักเรียนมีวิธีการสร้างกำลังใจให้กับตนเอง นักเรียนมีความสามารถรู้เท่าทันอารมณ์ของตนเอง นักเรียนมีวิธีการผ่อนคลายอารมณ์ความเครียดและหลีกเลี่ยงจากความเครียดด้วยวิธีที่เหมาะสมและสร้างสรรค์ และนักเรียนมีอารมณ์ขัน

3.3 ด้านการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น มีค่า $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.38 ต่ำกว่าค่า $PNI_{modified}$ รวม

3.4 ด้านการตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น มีค่า $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.37 ต่ำกว่าค่า $PNI_{modified}$ รวม

4. แนวทางการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 มีดังนี้

4.1 แนวทางที่เหมาะสมในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษา ด้านการคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ประกอบด้วย

- 4.1.1 ครูผู้สอนควรแนะนำวิธีการและขั้นตอนในการตัดสินใจแก้ไขปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ ให้กับนักเรียนได้อย่างเหมาะสม
- 4.1.2 ครูผู้สอนควรเป็นผู้แนะแนวทางในการตั้งคำถามเพื่อนำไปสู่การหาคำตอบของการแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ ให้กับนักเรียนอย่างเหมาะสม
- 4.1.3 ครูผู้สอนควรส่งเสริมให้นักเรียนสามารถคิดวิเคราะห์ จำแนกแยกแยะข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสถานการณ์รอบตัวอย่างน่าเชื่อถือ
- 4.1.4 การจัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการแก้ปัญหาเป็นวิธีที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ซึ่งทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการทำงานร่วมกันเป็นทีมโดยครูผู้สอนทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยความสะดวกและสนับสนุนการเรียนรู้
- 4.1.5 ครูผู้สอนส่งเสริมให้นักเรียนได้ฝึกคิดวิเคราะห์ตัดสินใจ และแก้ไขปัญหาด้วยตนเองเพื่อจะได้เข้าใจปัญหานั้น พร้อมทั้งแนะนำแนวทางวิธีการแก้ปัญหาที่ดีที่สุดบนพื้นฐานของควมมีเหตุผลละเอียดรอบคอบ
- 4.1.6 ครูผู้สอนจัดการเรียนการสอนผ่านกระบวนการทำงาน ส่งเสริมผู้เรียนให้เกิดพัฒนาการในทุกด้านทั้งเนื้อหาสาระ ทักษะทางสังคม ทักษะชีวิต และทักษะการคิดขั้นสูงโดยการร่วมมือกันของโรงเรียนและชุมชน
- 4.1.7 ครูผู้สอนส่งเสริมและสนับสนุนแนวทางที่เหมาะสมให้กับนักเรียนในการแก้ไขปัญหาอย่างถูกวิธี
- 4.1.8 ครูจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้วยการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม หรือกระบวนการกลุ่มและเทคนิคเกมการศึกษา ที่ให้ผู้เรียนได้มีการอภิปรายและแสดงความรู้สึกนึกคิดอย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยประเด็นคำถามให้เกิดการสะท้อน การเชื่อมโยง การปรับประยุกต์และการนำไปใช้ และยังสามารถพัฒนาทักษะชีวิตผ่านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เช่น กิจกรรมชมรม กิจกรรมลูกเสือ
- 4.2 แนวทางที่เหมาะสมในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน
ประถมศึกษา ด้านการจัดการอารมณ์และความเครียด ประกอบด้วย
- 4.2.1 ครูผู้สอนควรส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การเลือกวิธีหรือกิจกรรมที่ส่งผลให้นักเรียนมีความสุขในการดำเนินชีวิต
- 4.2.2 ครูผู้สอนควรส่งเสริมกิจกรรมการสร้างกำลังใจในตนเองให้กับนักเรียน

- 4.2.3 ครูผู้สอนควรจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนรู้เท่าทันอารมณ์ของตนเอง
- 4.2.4 ครูผู้สอนควรแนะนำวิธีการผ่อนคลายความเครียดและหลีกเลี่ยงจากความเครียดด้วยวิธีที่เหมาะสมและสร้างสรรค์
- 4.2.5 ครูผู้สอนควรส่งเสริมกิจกรรมที่สร้างอารมณ์ขันให้กับนักเรียน
- 4.2.6 ครูผู้สอนใช้การสื่อสารเชิงบวกทั้งภาษาพูด ภาษากาย และเป็นที่ปรึกษาอย่างเป็นกัลยาณมิตรกับนักเรียน
- 4.2.7 ครูผู้สอนประเมินสถานการณ์ที่เป็นต้นเหตุของปัญหาที่ทำให้เกิดความเครียดและหาแนวทางจัดการกับอารมณ์ได้อย่างเหมาะสม
- 4.2.8 ครูผู้สอนจัดการเรียนการสอนด้วยหลักจิตปัญญา ซึ่งเป็นกระบวนการที่เน้นการเรียนรู้ภายในตนเองและให้ผู้เรียนได้ตระหนักถึงสิ่งที่เกิดขึ้นภายในตนเองผ่านกิจกรรมที่สนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้ เช่น การนั่งสมาธิ การสวดมนต์ การภาวนา
- 4.2.9 ครูผู้สอนจัดการเรียนรู้โดยใช้เกม เพื่อช่วยให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ เพื่อการเรียนรู้เรื่องต่าง ๆ อย่างสนุกสนานและท้าทายความสามารถ โดยผู้เรียนเป็นผู้เล่นเองทำให้ได้รับประสบการณ์ตรงเป็นวิธีการที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมสูง
- 4.2.10 ครูจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม กระบวนการเรียนรู้จากประสบการณ์จริงและการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนได้เรียนรู้และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองร่วมกับกลุ่ม ได้เรียนรู้จากเหตุการณ์สถานการณ์จริงในชีวิต จากสื่อและแหล่งเรียนรู้ที่มีความหมายกับชีวิตของตนเองเชื่อมโยงกับชีวิตและการดำเนินชีวิตของผู้เรียนในปัจจุบันและอนาคตและยังสามารถพัฒนาทักษะชีวิตผ่านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เช่น กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมโฮมรูม

อภิปรายผล

ผู้วิจัยขออภิปรายผลการวิจัยเรื่องการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ดังต่อไปนี้

1. ทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 มี 4 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) ด้านการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น 2) ด้านการตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น 3) ด้านการจัดการอารมณ์และความเครียด และ 4) ด้านการคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ซึ่งได้จากการสังเคราะห์เอกสาร และการยืนยันของผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้งนี้เพราะทักษะชีวิต เป็นทักษะที่มีความสำคัญและจำเป็นต่อการพัฒนาตนเองทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญาเป็นอย่างมาก เพื่อให้รู้เท่าทันกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบันรวมถึงรู้คุณค่าในตนเองและเตรียมความพร้อมสำหรับการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงทั้งในปัจจุบันและอนาคตเพื่อสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข องค์ประกอบทั้ง 4 ด้านนับว่าเป็นภูมิคุ้มกันชีวิตให้กับเด็กและเยาวชนในสภาพสังคมปัจจุบันและเตรียมพร้อมสำหรับอนาคต ซึ่งสอดคล้องกับ พัชรินทร์ รุจิชีพ (2559, หน้า 131) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำเภอสว่างแดนดิน เขต 1 และเขต 2 และสอดคล้องกับ อรอนงค์ แสนคำ (2560, หน้า 32-33) ได้ศึกษาวิจัยรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า นักเรียนมีทักษะชีวิต 4 องค์ประกอบ ดังนี้

1) องค์ประกอบด้านการตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่นมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อมนุษย์เนื่องจากเป็นความต้องการขั้นพื้นฐานของจิตใจทำให้มนุษย์สามารถดำรงชีวิตอยู่อย่างมีคุณค่าและสามารถบ่งชี้คุณภาพชีวิตของบุคคลได้ว่าเป็นอย่างไรและยังเป็นสิ่งสำคัญที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมที่มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานและการเห็นคุณค่าในตนเองจะสื่อออกมาทางความรู้สึก ความคิด และพฤติกรรมต่าง ๆ ที่เราแสดงออกต่อผู้อื่น ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ดารารัตน์ ศรีพันธ์ (2559, หน้า 1) ที่ว่าควรส่งเสริมให้ผู้เรียนศึกษาและเลือกทำกิจกรรมที่ตนเองสนใจและ มีความถนัดเพื่อสามารถค้นหาจุดเด่นของตนเองนำไปสู่การพัฒนาตนเองและเป็นที่ยอมรับของสังคมต่อไป นอกจากนี้ยัง

สอดคล้องกับ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2554, หน้า 2) กล่าวว่า การตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น เป็นการรู้ความถนัด ความสามารถ รู้จุดเด่นจุดด้อยของตนเอง เข้าใจความแตกต่างของแต่ละบุคคล รู้จักตนเอง ยอมรับ เห็นคุณค่าและภาคภูมิใจในตนเองและผู้อื่น มีเป้าหมายในชีวิต และมีความรับผิดชอบต่อสังคม

2) ด้านการคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจและแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าการคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจและแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์ เป็นกระบวนการที่ฝึกให้นักเรียนได้ทำความเข้าใจกับปัญหา ฝึกการมองปัญหาโดยใช้เหตุผลไม่ใช้ความรู้สึกและมุ่งแก้ปัญหา ทำให้การดำเนินการแก้ปัญหามีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับการศึกษาของ พรศิริมา บุรณะพันธ์ (2558, หน้า 113) ได้ทำวิจัยเรื่องการพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะชีวิตสำหรับนักเรียนโรงเรียนกีฬา สังกัดสถาบันการพลศึกษา พบว่า การคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ และการแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ทำให้ผู้เรียนได้รู้จักแยกแยะปัญหาต่าง ๆ ได้ว่าปัญหาไหนเป็นเรื่องที่ควรรีบแก้ไขและปัญหาไหนเป็นปัญหาสำคัญและปัญหาไหนที่ควรจะปรึกษาสอบถามกับใคร

3) องค์ประกอบด้านการจัดการอารมณ์และความเครียด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเป็นอีกวิธีที่ช่วยสร้างศักยภาพให้เกิดขึ้นกับตนเองเนื่องจากการรู้จักจัดการกับอารมณ์และความเครียดจะช่วยให้เรารู้จักระงับหรือหลีกเลี่ยงอารมณ์ที่ไม่พึงประสงค์และภาวะอารมณ์เกิดความเครียด ซึ่งจะส่งผลให้ปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ การจัดการกับอารมณ์และความเครียด เป็นความพยายามในการแก้ไขอารมณ์และความเครียดที่เกิดขึ้นโดยในที่นี้จะหมายถึงอารมณ์และความที่เครียดที่เกิดขึ้นในการดำเนินชีวิตประจำวันตามปกติ ซึ่งความสามารถในการจัดการอารมณ์และความเครียดทั้งทางด้านการควบคุมอารมณ์ ความคิด พฤติกรรมและการตอบสนองทางสรีรวิทยาของร่างกาย รวมไปถึงความพยายามในการควบคุมปัจจัยสภาพแวดล้อมด้วย โดยมีเป้าหมายเพื่อจัดการกับความเครียดและทำให้สามารถกลับมาดำเนินชีวิตตามปกติได้ สอดคล้องกับการศึกษาของ ชวัลวิทย์ จินดา (2561, หน้า 43) ได้ทำวิจัยเรื่องการวิจัยเชิงบูรณาการแบบองค์รวมเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย กล่าวว่า การจัดการอารมณ์และความเครียดเป็นการที่นักเรียนสามารถแสดงอารมณ์และจัดการอารมณ์ของตนเองในกิจกรรมได้รวมทั้งสามารถเข้าใจอารมณ์และการแสดงอารมณ์ของผู้อื่นได้ถูกต้อง

4) องค์ประกอบด้านการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น ทั้งนี้เนื่องจากการมีความสัมพันธ์อันดีกับผู้อื่นเป็นสิ่งจำเป็นในการมีชีวิตอยู่ของมนุษย์ พัฒนาการทางสังคม และความคิดความเข้าใจของบุคคล พัฒนาขึ้นจากการมีสัมพันธภาพกับผู้อื่น การมีเอกลักษณ์ของแต่ละบุคคล ความสำเร็จในอาชีพ การค้นพบความหมายของชีวิตและสุขภาพจิต ล้วนได้รับผลกระทบจากสัมพันธภาพระหว่างบุคคล สอดคล้องกับการศึกษาของ รัชณี นกเทศ (2557, หน้า 10) กล่าวว่า การสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น เป็นการเข้าใจมุมมอง อารมณ์ ความรู้สึกของผู้อื่น ใช้ภาษาพูดและภาษากายเพื่อสื่อสารความรู้สึกนึกคิดของตนเอง ได้รับความรู้สึกนึกคิดและความต้องการของผู้อื่น วางตัวได้ถูกต้องเหมาะสมในสถานการณ์ต่าง ๆ ใช้การสื่อสารที่สร้างสัมพันธภาพที่ดี สร้างความร่วมมือและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

2. ผลการศึกษาสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็นของทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 พบว่าสภาพที่เป็นจริงอยู่ในระดับ ปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น ด้านการตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น ด้านการจัดการอารมณ์และความเครียด และด้านการคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจและแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ตามลำดับ และสภาพที่ควรจะเป็นอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้านจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการจัดการอารมณ์และความเครียด ด้านการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น ด้านการคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจและแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์ และด้านการตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่าในปัจจุบันนักเรียนมีทักษะชีวิตอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาสภาพที่ควรจะเป็นที่แสดงให้เห็นถึงความคาดหวังของการมีทักษะชีวิตของนักเรียนพบว่านักเรียนควรมีทักษะชีวิตอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยมีการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับทักษะชีวิตและแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของทักษะชีวิตด้านต่าง ๆ เพื่อให้ นักเรียนเผชิญกับปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถตั้งรับกับปัญหาและประสบความสำเร็จในชีวิตได้ ซึ่งสอดคล้องกับ โดมฤทธิ์ เอื้อกิ่งเพชร (2563, หน้า 85) ได้ศึกษาการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นเพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษา โรงเรียนวิถิธรรมแห่งมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ความคาดหวังเกี่ยวกับทักษะชีวิตของนักเรียนโดยภาพรวมจากความเห็น ของทั้ง 3 กลุ่ม คือ กลุ่มนักเรียน กลุ่มผู้ปกครองของนักเรียน กลุ่มครูและคณะกรรมการสถานศึกษา ทั้งโดยรวมของทุกด้าน

และรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับรายด้านจากมากไปหาน้อย ดังนี้

- 1) ด้านการตระหนักรู้และเห็นคุณค่า ในตนเองและผู้อื่น 2) ด้านการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น 3) ด้านการคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ และแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ และ
- 4) ด้านการจัดการกับอารมณ์และความเครียด และสอดคล้องกับ มัชฌิมา นิมิตติ (2563, หน้า 242) ได้ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า สภาพที่พึงประสงค์ทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณารายองค์ประกอบ พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกองค์ประกอบ ได้แก่ ด้านการรับรู้และเห็นคุณค่าในตนเอง และผู้อื่น ด้านการวิเคราะห์ข้อมูลและการตัดสินใจแก้ปัญหา ด้านการจัดการอารมณ์และความเครียด และด้านการติดต่อสื่อสารและสร้างสัมพันธภาพ

3. ผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 พบว่าด้านที่มีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษา (PNI_{modified} สูงกว่าค่าเฉลี่ยรวม PNI_{modified}) ดังนี้

3.1 ด้านการคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์มีค่า PNI_{modified} เท่ากับ 0.41 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจและแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์ เป็นกระบวนการที่ฝึกให้นักเรียนได้ทำความเข้าใจกับปัญหา ฝึกการมองปัญหาโดยใช้สติและเหตุผลแก้ปัญหา ทำให้การดำเนินการแก้ปัญหามีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนด้านการคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจและแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์กระทำโดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายไม่ว่าจะเป็นผู้บริหาร คณะครู นักเรียน ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้นำหมู่บ้านเริ่มตั้งแต่การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาความต้องการจำเป็น การหาแนวทางการพัฒนา การดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาตลอดจนการประเมินผลการจัดกิจกรรม เมื่อทุกฝ่ายมีส่วนร่วมและร่วมแรง ร่วมใจกันในการทำงานย่อมจะส่งผลให้การพัฒนาประสบผลสำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ธนัตถกานต์ ศรีเฉลียว (2560, หน้า 73) ได้ทำวิจัยเรื่องการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โดยใช้การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม พบว่าการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในด้านการคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ และแก้ปัญหาอย่าง

สร้างสรรค์อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับการศึกษาของ ฌอน เอก อังเสื่อ (2562, หน้า 103) ได้ทำวิจัยเรื่องการพัฒนาารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตในด้านการคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์สำหรับนักเรียน พบว่า ผลการพัฒนาารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตในด้านการคิดวิเคราะห์ตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์สำหรับนักเรียน มีรายละเอียด ดังนี้ 1) การจัดการเรียนรู้มุ่งให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจในการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ 2) การจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนได้เผชิญสถานการณ์หรือปัญหาเป็นหลัก ร่วมกันคิดหาทางแก้ปัญหาอย่างหลากหลายวิธีโดยตัดสินใจเลือกทางเลือกใดทางเลือกหนึ่งในการนำไปใช้แก้ปัญหาและ 3) การจัดการเรียนรู้ที่เน้นการลงมือปฏิบัติ สร้างชิ้นงาน จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และพัฒนากระบวนการคิดแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์อันเป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิต

3.2 ด้านการจัดการอารมณ์และความเครียดมีค่า PNI_{modified} เท่ากับ 0.40 ทั้งนี้เพราะการจัดการอารมณ์และความเครียดอาจเป็นอีกวิธีที่ช่วยสร้างศักยภาพให้เกิดขึ้นกับตนเองเนื่องจากการรู้จักจัดการกับอารมณ์และความเครียด จะช่วยให้เรารู้จักระดับหรือหลีกเลี่ยงอารมณ์ที่ไม่พึงประสงค์และความเครียด ซึ่งจะส่งผลให้ปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ การจัดการกับอารมณ์และความเครียด เป็นความพยายามในการแก้ไขอารมณ์และความเครียดที่เกิดขึ้น โดยหมายถึงอารมณ์และความเครียดที่เกิดขึ้นในการดำเนินชีวิตประจำวัน ซึ่งสามารถใช้ความสามารถในการจัดการอารมณ์และความเครียดทั้งทางด้านการควบคุมอารมณ์ ความคิด พฤติกรรมและการตอบสนองทางสรีรวิทยาของร่างกาย รวมไปถึงความพยายามในการควบคุมปัจจัยสภาพแวดล้อมด้วย โดยมีเป้าหมายเพื่อจัดการกำจัดความเครียดและทำให้สามารถกลับมาดำเนินชีวิตตามปกติได้ สอดคล้องกับ ดารารัตน์ ศรีพันธ์ (2559, หน้า 11) ได้ทำวิจัยเรื่องแนวทางการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนบ้านกลางพบว่า ควรสนับสนุนและส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้สติปัญญาในการจัดการกับอารมณ์และความเครียดที่เกิดขึ้น ใช้ความรู้และสติปัญญาเพื่อปรับเปลี่ยนอารมณ์ที่ไม่พึงประสงค์ให้เปลี่ยนไปในทางที่ดีขึ้น

4. ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 พบว่าแนวทางที่เป็นไปได้สำหรับนำไปเป็นกรอบในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 มีดังนี้ ครูผู้สอน

ควรแนะนำวิธีการและขั้นตอนในการตัดสินใจแก้ไขปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ ให้กับนักเรียนได้อย่างเหมาะสม อีกทั้งควรเป็นผู้แนะแนวทางในการตั้งคำถามเพื่อนำไปสู่การหาคำตอบของการแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ ให้กับนักเรียนอย่างเหมาะสม และควรส่งเสริมให้นักเรียนสามารถคิดวิเคราะห์ จำแนก แยกแยะข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสถานการณ์รอบตัวอย่างน่าเชื่อถือ อีกทั้งครูผู้สอนควรส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การเลือกวิธีหรือกิจกรรมที่ส่งผลให้นักเรียนมีความสุขในการดำเนินชีวิตรวมถึงครูผู้สอนควรส่งเสริมกิจกรรมการสร้างกำลังใจในตนเองให้กับนักเรียน และครูผู้สอนควรแนะนำวิธีการผ่อนคลายความเครียดและหลีกเลี่ยงจากความเครียดด้วยวิธีที่เหมาะสมและสร้างสรรค์ เพราะในศตวรรษที่ 21 นี้ คงไม่สามารถหลีกเลี่ยงการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ ที่เป็นไปอย่างรวดเร็วได้เพราะฉะนั้นการฝึกฝนให้ตนเองมีภูมิคุ้มกันย่อมส่งผลให้นักเรียนยุคนี้สามารถมีความสุข และพัฒนาตัวเองไปสู่ยุคสมัยแห่งเทคโนโลยีและนวัตกรรม ทักษะชีวิตไม่ใช่เรื่องยากที่นักเรียนจะฝึกฝนเพียงแต่ต้องเชื่อว่าทักษะชีวิตมีประโยชน์ และใช้เวลาในการพัฒนาทักษะต่าง ๆ ให้กลายเป็นจุดแข็ง และพยายามที่จะใช้ทักษะต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอเพื่อให้สามารถรับมือกับทุกสถานการณ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ รมณภัทร กตตน์วงศ์กร (2557, หน้า 88) ได้ทำวิจัยเรื่อง การศึกษาผลการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบางจาก (โกลมล ประเสริฐอุทิศ) สำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน พบว่า ครูควรให้คำปรึกษาแก่นักเรียน ให้ความเชื่อมั่นกับนักเรียนทุกสถานการณ์ การสร้างกฎข้อตกลงร่วมกันในชั้นเรียนในรายวิชาหรือในการทำงานกลุ่ม จัดบรรยากาศเรียนรู้ที่เป็นมิตรให้นักเรียนรู้สึกผ่อนคลายอบอุ่น จัดกิจกรรมส่งเสริมการพัฒนาสติและอารมณ์ให้สงบ เช่น การสร้างสรรค์ผลงานจากงานศิลปะ การวาดรูป การเล่นดนตรี ฯลฯ และจัดเวทีแสดงความสามารถของนักเรียนอย่างน้อยปีละ 1 ครั้งเพื่อสร้างความมั่นใจในตนเองให้กับนักเรียน และสอดคล้องกับ โดมฤทธิ์ เอื้อกิ่งเพชร (2563, หน้า 94) ได้ศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นเพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนระดับประถมศึกษา โรงเรียนวิถีธรรมแห่งมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร พบว่า แนวทางการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนประกอบด้วย 1) ควบบูรณาการจัดการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานร่วมกับวิธีการจัดการเรียนรู้แบบต่าง ๆ 2) ส่งเสริมการจัดการห้องเรียนและการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ 3) ฝึกให้นักเรียนรู้จักจัดการกับอารมณ์และจิตใจของตนด้วยเทคนิคที่หลากหลายทั้งในและ

นอกชั้นเรียนโดยใช้กระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน โดยครูจะทำหน้าที่เป็นที่เลี้ยง (Coaching) และ 4) สร้างสิ่งแวดล้อมการเรียนรู้ที่เหมาะสมสอดคล้องกันทั้งที่บ้านและโรงเรียน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

ผู้วิจัยขอเสนอข้อเสนอแนะ ดังนี้

1.1 จากผลการวิจัยพบว่า ทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) ด้านการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น 2) ด้านการตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น 3) ด้านการจัดการอารมณ์และความเครียด และ 4) ด้านการคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ดังนั้นครูและผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับองค์ประกอบดังกล่าว เพื่อนำไปเป็นกรอบในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนให้ประสบผลสำเร็จ

1.2 จากผลการวิจัยพบว่า ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษา คือ ด้านการคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ และด้านการจัดการอารมณ์และความเครียด ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษา และครูสามารถนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนให้ทันกับสถานการณ์ยุคปัจจุบัน

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในครั้งต่อไป

ผู้วิจัยขอเสนอข้อเสนอแนะ ดังนี้

2.1 ควรมีการวิจัยเรื่องเดียวกันนี้อีกอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำผลการวิจัยมาปรับปรุงแก้ไขแนวทางการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร ให้ดียิ่งขึ้น

2.2 ควรพัฒนารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียนในหน่วยงานการศึกษาในระดับอื่นนอกจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เช่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เพื่อที่จะได้องค์ความรู้ในภาพรวมของทักษะชีวิตนักเรียน และเป็นข้อมูลในระดับนโยบาย

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย .
- กองเกียรติ รักรัชม. (2555). *การประเมินความต้องการจำเป็นของอาจารย์ มหาวิทยาลัยรัตนบัณฑิต, วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.*
- กัลย์วิสาข์ ธาราวร. (2558). *การประเมินความต้องการจำเป็นของครูเพื่อพัฒนาความสามารถในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา. วิทยานิพนธ์ ศ.ม. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.*
- เกศรา น้อยมานพและคณะ. (2563). การศึกษาทักษะชีวิตตามแนวทางของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 กระทรวงศึกษาธิการของนักเรียนประถมศึกษาตอนปลาย ในจังหวัดบุรีรัมย์. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา*, 31(3), 27-35.
- จิราภรณ์ ฤกษ์ม. (2562). *การศึกษาผลกิจกรรมนันทนาการแบบมีส่วนร่วมกับการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดหนองสองห้อง (สายชมพูปทุม) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.*
- ฉวีวรรณ ไตรรัตนานนท์. (2555). *การพัฒนาทักษะชีวิตในกิจกรรมแนะแนวชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยโครงการ. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.*
- ชยาภรณ์ คำตู่. (2560). *ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตและงานอาชีพในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 3. วิทยานิพนธ์ ศ.ม. เชียงราย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.*
- ชวัลย์วิทย์ จินดา. (2561). *การวิจัยเชิงบูรณาการแบบองค์รวมเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย. วารสาร อัล-ฮิกมะฮ์ มหาวิทยาลัยฟาฏอน,* 15(8),43-65.

- ณเอก อึ้งเสื่อ. (2562). การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตในด้านการคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1. *วารสารราชชนครินทร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์*, 35(16), 97-107.
- ดารารัตน์ ศรีพันธ์. (2559). แนวทางการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนบ้านกลาง. *วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย*, 20(9), 1-14.
- ดาวเรือง เข้มหลิว. (2559). การประเมินความต้องการจำเป็นเพื่อการพัฒนาทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศิลปากร. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- โตมฤทธิ์ เอื้อกิ่งเพชร. (2563). การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นเพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนระดับประถมศึกษาโรงเรียนวิถีธรรมแห่งมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ทรงสิริ วชิรานนท์ และอรุณี อรุณเรือง. (2560). ความต้องการจำเป็นในการเป็นมหาวิทยาลัยดิจิทัลของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.
- ธนต์ถ์กานต์ ศรีเฉลียว. (2560). การพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โดยใช้การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม. *วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์*, 11(2), 62-74.
- นรุมล สาตบางเคียน. (2556). การพัฒนาเครื่องมือการวัดทักษะชีวิตตามจุดเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กาญจนบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.
- นันทกา วารินิน. (2557). รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2. วิทยานิพนธ์ ค.ต. นครสวรรค์: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.

- บัญชาพิพัฒน์ โสิตา. (2555). *การประเมินความต้องการจำเป็นในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมเสริมผู้เรียนให้มีจิตสาธารณะครู* สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2554). *การวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ปรีศณี อัจฉิมภาพร. (2561). *โมเดลสมการโครงสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเอกชน จังหวัดสุราษฎร์ธานี*. วิทยานิพนธ์ ค.ด. สุราษฎร์ธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- ผกาวัลย์ ทองบุ. (2556). *การสร้างแบบวัดทักษะชีวิตสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- พรพนา รัตนพงษ์ไชย. (2558). *การพัฒนาทักษะชีวิต เรื่อง การพัฒนาท้องถิ่นตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พรศิริมา บุรณะพันธ์. (2558). *การพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะชีวิต สำหรับนักเรียนโรงเรียนกีฬา สังกัดสถาบันการพลศึกษา. วารสารวิชาการและวิจัยสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์, 29(10), 101-116.*
- พัชรินทร์ รุจิชีพ. (2558). *กลยุทธ์การพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 และเขต 2*. วิทยานิพนธ์ ปร.ด. กำแพงเพชร: มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- _____. (2559). *กลยุทธ์การพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 และเขต 2. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร, 18(2), 131-141.*
- มลชลี เปียมดี. (2563). *สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วารสารชุมชนวิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา, 14(3), 235-246.*
- มูลนิธิโร้ท์ทูเพลย์ประเทศไทย. (2555). *คู่มือทักษะชีวิต*. กรุงเทพฯ: องค์การแพลน อินเตอร์เนชั่นแนล (ประเทศไทย).

- รมณภัทร กตตน์วงศ์กร. (2557). การศึกษาผลการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบางจาก (ไกลประเสริฐอุทิศ) สำนักงานเขต
ภาษีเจริญ. สารนิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
รัชนี นกเทศ. (2557). การศึกษาความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตของนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสาธิตละอออุทิศ ปีการศึกษา 2557 ตามองค์ประกอบ
ทักษะชีวิตระดับประถมศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- วรรณภา พิพัฒน์นวงศ์. (2557). ทักษะชีวิตวัยรุ่นในศตวรรษที่ 21. วารสารมหาวิทยาลัย
พายัพ, 24(2), 39-63.
- วราพงษ์ ภูเมฆ. (2558). การพัฒนาตัวบ่งชี้สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนด้านความสามารถ
ในการใช้ทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ ค.ม.
มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- วสนันท์ หมวดเอียด. (2556). ปัจจัยที่สำคัญกับทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่
6 ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนคร จังหวัดสงขลา. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. สงขลา:
มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- วันชาติ แก้วปาน. (2557). การประเมินความต้องการจำเป็นของการปฏิบัติงานของ
นักจิตวิทยา อำเภอชุมพวง จังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. ขอนแก่น:
มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- วาโร เพ็งสวัสดิ์. (2551). วิธีวิทยาการวิจัย. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ศศิธร นพกิจ. (2561). การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในศตวรรษที่ 21. วารสารวิจัยและ
พัฒนาหลักสูตร, 8(1), 53-66.
- สมเดช มุ่งเมือง. (2555). ทักษะชีวิต Life Skills (เล่มที่ 1). กรุงเทพฯ: สุตรไพศาลบิวเดอร์.
- สวัสดิ์ นาปองสี. (2557). การพัฒนาหลักสูตรทักษะชีวิตเพื่อเสริมสร้างการตระหนักรู้และ
เห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่นสำหรับนักเรียนประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์ ค.ด.
มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- สวาสดี วารินภู. (2562). ทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษาตอนปลาย สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม. ชลบุรี: มหาวิทยาลัย
บูรพา.

- สุบิน ยุระรัช. (2554). แนวคิดเกี่ยวกับการสังเคราะห์งานประเมินความต้องการจำเป็น.
วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยนเรศวร, 13(2), 32-33.
- สุภาภาพร วาปีโส. (2559). การพัฒนาระบบการส่งเสริมทักษะชีวิตนักเรียนระดับ
มัธยมศึกษาในโรงเรียนเอกชนการกุศล. วิทยานิพนธ์ กศ.ด. สารคาม:
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2548). การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์
แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2558). การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น : Needs Assessment Research .
กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3. (2564). แผนยุทธศาสตร์
ประจำปี 2564 - 2566. กลุ่มนโยบายและแผน. สกลนคร: สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3
- _____. (2565). ข้อมูลครูและบุคลากรทางการศึกษา ประจำปีการศึกษา 2565.
กลุ่มบริหารงานบุคคล. สกลนคร: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
สกลนคร เขต 3
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2559). แนวทางการพัฒนาทักษะชีวิต.
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สำนักพระพุทธศาสนาแห่งชาติ .
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ
พ.ศ. 2560 - 2579 (เล่มที่ 1). กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- สำนักงานส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน. (2557). คู่มือการจัดระบบการเรียนการสอนที่
เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (เล่มที่ 2). ปทุมธานี: ศูนย์เรียนรู้การผลิตและการจัดการ
ธุรกิจสิ่งพิมพ์ดิจิทัล มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2554). แนวทางการพัฒนาทักษะชีวิตบูรณาการ
การเรียนการสอน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้น
พื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่ง
ประเทศไทย.
- องอาจ เทียมกลาง. (2559). การพัฒนาทักษะชีวิตเพื่อแก้ไขพฤติกรรมนักเรียนในโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 3. วิทยานิพนธ์ ค.ด.
มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

- อรอนงค์ แสนคำ. (2560). *รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*. วิทยานิพนธ์ ปริญญาโท. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- อาทิตมณี แยมเกษร. (2564). *การบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์.
- Botvin, G. J. (2003). Preventing tobacco and alcohol use among elementary school students through life skills training. *Journal of Child & Adolescent Substance Abuse*, 12(4), 1–17.
- Cuiccio and Husby–Slater. (2018). Needs Assessment Guidebook Supporting the Development of District and School Needs Assessments. *State Support Network*, 8–14.
- Ghabakhlou, B. (2021). Provision of curriculum model of student life skills at primary schools of Iran. *Current context of education and psychology in Europe and Asia*. Retrieved from <https://revistas.usil.edu.pe/index.php/pyr/article/view/1124>
- Julia. (2015). *A Study of Life Skill form Traditional and Afterschool 4–H Participants*. Thesis M.S. USA. University of Nebraska–Lincoln.
- McCaslin, N.L. and Tibeziinda, J.P. (2014). *Assessing target group needs*. Retrieved February 17, 2022, from <https://www.fao.org/3/w5830e/w5830e07.htm>
- Osman, N. A. (2016). A program implementation for the development of life skills of primary school 4th grade students. *Journal of Education and Practice*, 7(35), 9–16.
- Sabrina. (2018). *Life Skill Education: Teachers' Perceptions in Primary School Classrooms in Finland and Singapore*. Master's Thesis in Education. Finland: University of Jyväskylä.
- Sharon, J. K., Sue, M., and Juliana, R. (2003). Building life skills through after school participation in experimental and cooperative learning. *Child Study Journal*, 33(3), 74–165.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการวิจัย

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๐๖๓

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถนนตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๕

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญเพื่อยืนยันองค์ประกอบ

เรียน นายปฏิวัติ นารินทร์ักษ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย นายวิชณุกรณ์ บุญเฮ้า รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๔๔๒๑๒๔๗๑๐๔ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต ๓” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัลนิกา ฉลากบาง เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.วาโร เฟ็งสวัสดิ์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญเพื่อยืนยันความเหมาะสมขององค์ประกอบการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต ๓ เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๓๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นายวิชณุกรณ์ บุญเฮ้า โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๘ ๘๒๙๕ ๕๑๙๘

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๐๖๓

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๕

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญเพื่อยืนยันองค์ประกอบ

เรียน ดร.วสุกฤต สุวรรณเทน

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย นายวิชณุกรณ์ บุญเข้า รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๔๔๒๒๔๗๑๐๔ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต ๓” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัลนิกา ฉลากบาง เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.วาโร เฟ็งสวัสดิ์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญเพื่อยืนยันความเหมาะสมขององค์ประกอบการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต ๓ เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๓๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นายวิชณุกรณ์ บุญเข้า โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๘ ๘๒๙๕ ๙๑๙๘

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๐๖๓

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถนนิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๕

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญเพื่อยืนยันองค์ประกอบ

เรียน ดร.จณิสตา สมบูรณ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย นายวิชณุกรณ์ บุญเฮ้า รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๔๔๒๒๔๗๑๐๔ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต ๓” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัลนิกา ฉลากบาง เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.วาโร เพ็งสวัสดิ์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญเพื่อยืนยันความเหมาะสมขององค์ประกอบการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต ๓ เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๓๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นายวิชณุกรณ์ บุญเฮ้า โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๘ ๘๒๙๕ ๙๑๘๘

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๐๖๓

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญเพื่อยืนยันองค์ประกอบ

เรียน นางจิราภรณ์ จันทร์คำเข้ม

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย นายวิชณุกรณ์ บุญเฮ้า รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๔๔๒๑๒๔๗๑๐๔ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต ๓” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัลนิกา ฉลากบาง เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.วาโร เพ็งสวัสดิ์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญเพื่อยืนยันความเหมาะสมขององค์ประกอบการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต ๓ เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๓๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นายวิชณุกรณ์ บุญเฮ้า โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๘ ๘๒๙๕ ๙๑๙๘

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๐๖๓

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญเพื่อยืนยันองค์ประกอบ

เรียน นางฐิติมา บุษราคัม

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย นายวิชณกรณ์ บุญเข้า รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๔๔๒๑๒๔๗๑๐๔ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต ๓” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัลลภา ฉลากบาง เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.วาโร เพ็งสวัสดิ์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญเพื่อยืนยันความเหมาะสมขององค์ประกอบการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต ๓ เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๓๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นายวิชณกรณ์ บุญเข้า โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๘ ๘๒๙๕ ๙๑๙๘

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๐๙๔

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๕

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เอกลักษณ์ เพ็ญสา

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กรอบแนวคิดการวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะ
๒. เครื่องมือการวิจัย
๓. แบบประเมินเครื่องมือการวิจัย

ด้วย นายวิชณุกรณ์ บุญเฮ้า รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๔๔๒๑๒๔๗๑๐๔ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต ๓” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัลลภา ฉลากบาง เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.วาโร เพ็งสวัสดิ์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ที่นักศึกษาได้จัดทำขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นายวิชณุกรณ์ บุญเฮ้า โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๘ ๘๒๙๕ ๙๑๙๘

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๐๙๔

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน ดร.สรญา วัชรสังกาศ

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กรอบแนวคิดการวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะ
๒. เครื่องมือการวิจัย
๓. แบบประเมินเครื่องมือการวิจัย

ด้วย นายวิษณุกรณ์ บุญเฮ้า รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๔๔๒๑๒๔๗๑๐๔ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต ๓” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัลลภา ฉลากบาง เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.วาโร เพ็งสวัสดิ์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย เพื่อให้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ที่นักศึกษาได้จัดทำขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์/ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นายวิษณุกรณ์ บุญเฮ้า โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๘ ๘๒๙๕ ๙๑๙๘

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๐๙๔

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถนนิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน นายภัทรารุช โคตรเรือง

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กรอบแนวคิดการวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะ
๒. เครื่องมือการวิจัย
๓. แบบประเมินเครื่องมือการวิจัย

ด้วย นายวิชณุกรณ์ บุญเฮ้า รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๔๔๒๑๒๔๗๑๐๔ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต ๓” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัลนิกา ฉลากบง เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.วาโร เพ็งสวัสดิ์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ที่นักศึกษาได้จัดทำขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นายวิชณุกรณ์ บุญเฮ้า โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๘ ๘๒๙๕ ๙๑๙๘

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๐๙๔

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถนนิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน ดร.วรลักษณ์ อาจวิชัย

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กรอบแนวคิดการวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะ

๒. เครื่องมือการวิจัย

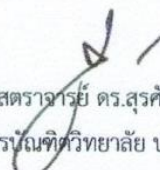
๓. แบบประเมินเครื่องมือการวิจัย

ด้วย นายวิชณุกรณ์ บุญเฮ้า รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๔๔๒๑๒๔๗๑๐๔ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต ๓” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัลนิกา ฉลากบาง เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.วาโร เฟิงส์สวัสดิ์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ที่นักศึกษาได้จัดทำขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นายวิชณุกรณ์ บุญเฮ้า โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๘ ๘๒๙๕ ๙๑๙๘

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๐๙๔

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน นางบังอร ดีคำ้อย

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
๑. กรอบแนวคิดการวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะ
 ๒. เครื่องมือการวิจัย
 ๓. แบบประเมินเครื่องมือการวิจัย

ด้วย นายวิชณุกรณ์ บุญเฮ้า รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๔๕๒๑๒๔๗๑๐๔ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต ๓” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัลลิกา ฉลากบาง เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.วาโร เพ็งสวัสดิ์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ที่นักศึกษาได้จัดทำขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นายวิชณุกรณ์ บุญเฮ้า โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๘ ๘๒๙๕ ๘๑๙๘

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๘๔

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญเสนอแนวทางพัฒนา

เรียน นายตฤพล กาญจนกัญโท

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย นายวิชณุกรณ์ บุญเฮ้า รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๔๔๒๑๒๔๗๑๐๔ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต ๓” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัลนิกา ฉลากบาง เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.วาโร เพ็งสวัสดิ์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญเสนอแนวทางการพัฒนาการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต ๓ ตามความมุ่งหมายของการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๓๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นายวิชณุกรณ์ บุญเฮ้า โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๘ ๘๒๙๕ ๙๑๙๘

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๘๔

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญเสนอแนวทางพัฒนา

เรียน นายวีระศักดิ์ กรมแสนพิมพ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย นายวิชณุกรณ์ บุญเข้า รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๔๔๒๑๒๔๗๑๐๔ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต ๓” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัลลภา ฉลากบาง เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ รองศาสตราจารย์ ดร.วาโร เฟ็งสวัสดิ์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญเสนอแนวทางการพัฒนาการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต ๓ ตามความมุ่งหมายของการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๓๔๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นายวิชณุกรณ์ บุญเข้า โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๘ ๘๒๙๕ ๙๑๙๘

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๘๔

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญเสนอแนวทางพัฒนา

เรียน ดร.ปริญญา อุปลา

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย นายวิชณกรณ์ บุญเข้า รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๔๔๒๑๒๕๗๑๐๔ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต ๑” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัลนิกา ฉลากบาง เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.วาโร เพ็งสวัสดิ์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญเสนอแนวทางการพัฒนาการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต ๑ ตามความมุ่งหมายของการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๓๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นายวิชณกรณ์ บุญเข้า โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๘ ๘๒๙๕ ๙๑๙๘

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๘๔

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญเสนอแนวทางพัฒนา

เรียน นายสมควร บุษราคัม

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย นายวิชณุกรณ์ บุญเข้า รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๔๔๒๑๒๔๗๑๐๔ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต ๑” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัลลิกา ฉลากบาง เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.วาโร เฟ็งสวัสดิ์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญเสนอแนวทางการพัฒนาการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต ๑ ตามความมุ่งหมายของการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์/ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๓๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นายวิชณุกรณ์ บุญเข้า โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๘ ๘๒๙๕ ๙๑๙๘

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๘๔

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญเสนอแนวทางการพัฒนา

เรียน นางมัลลิกา สุขเกษม

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย นายวิชณุกรณ์ บุญเฮ้า รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๔๔๒๑๒๔๗๑๐๔ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต ๑” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัลลิกา ฉลากบาง เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.วโร เพ็งสวัสดิ์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญเสนอแนวทางการพัฒนาการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต ๑ ตามความมุ่งหมายของการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๓๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นายวิชณุกรณ์ บุญเฮ้า โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๘ ๘๒๙๕ ๙๑๙๘

ภาคผนวก ข
รายนามผู้เชี่ยวชาญ และผู้ทรงคุณวุฒิ

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิในการยื่นข้อร้องเรียน จำนวน 5 คน ประกอบด้วย

1. นายปฏิวัติ นารินทร์รักษ์
ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านยางคำ
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสกลนคร เขต 3
2. ดร.วสุกฤต สุวรรณเทน
ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านเดื่อศรีคันไชย
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสกลนคร เขต 3
3. ดร.จณิสตา สมบูรณ์
ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสกลนคร เขต 3
4. นางจิราภรณ์ จันทร์คำเข้ม
ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านห้วยแสง
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสกลนคร เขต 3
5. นางจิตติมา บุษราคัม
ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านยางคำ
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ จำนวน 5 คน ประกอบด้วย

1. ผศ.ดร.เอกลักษณ์ เพ็ญสา
คณะกรรมการบริหารหลักสูตร
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
การบริหารและพัฒนาการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร
2. ดร.สรญา วัชรสังาศ
ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านตาลเ็น้
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสกลนคร เขต 2
3. นายภัทรารุช โคตรเรือง
ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองหวาย
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสกลนคร เขต 2
4. ดร.วรลักษณ์ อัจฉัย
ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสกลนคร เขต 1
5. นางบังอร ดีคำ้อย
ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านตาลเ็น้
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสกลนคร เขต 2

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิเสนอแนวทางการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษาใน
โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3
จำนวน 5 คน ประกอบด้วย

1. นายคณพล กาญจนกันโห
ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านนาอวนน้อย
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสกลนคร เขต 3
2. นายวีรศักดิ์ กรมแสนพิมพ์
ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านนาแต่
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสกลนคร เขต 3
3. ดร.ปริญญา อุปลลา
ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสกลนคร เขต 3
4. นายสมควร บุษราคัม
ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านยางคำ
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสกลนคร เขต 3
5. นางมัลลิกา สุขเกษม
ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านแก้ง
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

ภาคผนวก ค

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

**แบบสอบถามผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับความเหมาะสมขององค์ประกอบทักษะชีวิตของ
นักเรียนประถมศึกษา ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสกลนคร เขต 3**

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสอบถามความคิดเห็นของท่านเกี่ยวกับความเหมาะสมขององค์ประกอบทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษา ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3
2. แบบสอบถามฉบับนี้มีทั้งหมด 3 ตอน คือ
 - ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ทรงคุณวุฒิ
 - ตอนที่ 2 การยืนยันความเหมาะสมขององค์ประกอบทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษา ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3
 - ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเพิ่มเติม
3. กรุณาตอบแบบสอบถามและกรอกข้อมูลทุกข้อ ผู้วิจัยจะใช้คำตอบของท่านเพื่อการวิจัยเท่านั้น และจะวิเคราะห์ข้อมูลเป็นภาพรวม จึงไม่มีผลกระทบต่อตัวท่านประการใด

4. ขอความกรุณาจากท่านได้พิจารณาตรวจสอบองค์ประกอบของทักษะชีวิต
 ของนักเรียนประถมศึกษา ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
 สกลนคร เขต 3 ว่ามีความเหมาะสม อยู่ในระดับใด โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องตาม
 ความเห็นของท่าน หากท่านมีข้อเสนอแนะกรุณาเขียนลงในช่องทางขวามือ โดยระดับความ
 เหมาะสมขององค์ประกอบฯ มีความหมายดังนี้

5 หมายถึง ความเหมาะสมขององค์ประกอบ อยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง ความเหมาะสมขององค์ประกอบ อยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง ความเหมาะสมขององค์ประกอบ อยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง ความเหมาะสมขององค์ประกอบ อยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง ความเหมาะสมขององค์ประกอบ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณท่านมา ณ โอกาสนี้ ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบ
 สอบถามเพื่อการวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดี

วิษณุกรณ์ บุญเฮ้า

(นายวิษณุกรณ์ บุญเฮ้า)

นักศึกษาปริญญาโท สาขาการบริหาร

และพัฒนาการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ทรงคุณวุฒิ

คำชี้แจง โปรด ลงในช่อง ตามข้อมูลของท่าน

1. ชื่อสกุล.....
2. อายุ 20-30 ปี 31-40 ปี
 41-50 ปี 51-60 ปี
 60 ปีขึ้นไป
3. ตำแหน่ง ผู้บริหารสถานศึกษา --
 ศึกษานิเทศก์
 ครูผู้สอน
4. วุฒิการศึกษา ปริญญาตรี ปริญญาโท
 ปริญญาเอก
5. ประสบการณ์การทำงาน
 ไม่เกิน 3 ปี 5-10 ปี
 11-20 ปี 20 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2 ความเหมาะสมขององค์ประกอบและพฤติกรรมบ่งชี้ของทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษา

คำชี้แจง : โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องตามความคิดเห็นและเสนอแนะลงในช่องว่าง

องค์ประกอบและตัวชี้วัดของทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษา	ระดับความเหมาะสม					ข้อเสนอแนะ
	5	4	3	2	1	
1 การตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น						
การตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น หมายถึง การตระหนักถึงความถนัดความสามารถ จุดเด่น จุดด้อยของตนเอง เข้าใจถึงความแตกต่างของแต่ละบุคคลเห็นคุณค่าความสำคัญ ความภาคภูมิใจในตนเองและผู้อื่น มีความเชื่อมั่นในตนเองและผู้อื่นรวมถึงมีความรับผิดชอบต่อสังคมในปัจจุบันและอนาคต						
1.1 การรู้ความชอบ ความถนัด และความสามารถของตนเอง						
1.2 การค้นพบจุดเด่น จุดด้อยของตนเอง						
1.3 การยอมรับความแตกต่างระหว่างตนเองและผู้อื่น						
1.4 การมองตนเองและผู้อื่นในแง่บวก						
1.5 การเคารพสิทธิของตนเองและผู้อื่น						
1.6 การรักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น						
1.7 การมีความภาคภูมิใจในตนเอง และผู้อื่น						
1.8 การมีความเชื่อมั่นในตนเองและผู้อื่น						
2 การคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์						
การคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ หมายถึง ความสามารถในการแยกแยะข้อมูลข่าวสาร ปัญหาและสถานการณ์รอบตัว วิพากษ์วิจารณ์ วิเคราะห์ความน่าเชื่อถือของข้อมูลข่าวสารได้สมเหตุสมผล ประเมินสถานการณ์อย่างสร้างสรรค์ด้วยหลักเหตุผลตามข้อมูลที่ถูกต้องเพื่อหาทางเลือกที่เหมาะสม มีจินตนาการและมีความสามารถในการคิดเชื่อมโยงและตัดสินใจในการแก้ปัญหาของสถานการณ์ต่าง ๆ รู้จักวิพากษ์วิจารณ์บนพื้นฐานของข้อมูลสารสนเทศรวมถึงรู้จักวิธีการและขั้นตอนการตัดสินใจและแก้ไขปัญหาก็ถูกต้องและเรื่องราวต่าง ๆ ในชีวิตได้อย่างถูกต้องสร้างสรรค์						

องค์ประกอบและตัวชี้วัดของทักษะชีวิตของ นักเรียนประถมศึกษา		ระดับความเหมาะสม					ข้อเสนอแนะ
		5	4	3	2	1	
2.1	การรู้จักสังเกต ตั้งคำถามและแสวงหาคำตอบ						
2.2	การวิเคราะห์ความน่าเชื่อถือของข้อมูลข่าวสารได้สมเหตุสมผล						
2.3	การประเมินสถานการณ์และนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้						
2.4	การมีจินตนาการและมีความสามารถในการคิดเชื่อมโยง						
2.5	การรู้จักวิพากษ์วิจารณ์บนพื้นฐานของข้อมูลสารสนเทศที่ถูกต้อง						
2.6	การรู้จักวิธีการและขั้นตอนการตัดสินใจและแก้ไขปัญหาที่ถูกต้อง						
3	การจัดการอารมณ์และความเครียด						
<p>การจัดการอารมณ์และความเครียด หมายถึง ความสามารถในการเข้าใจ รู้เท่าทันอารมณ์ของตนเอง รู้สาเหตุของความเครียด รู้วิธีควบคุมอารมณ์และความเครียดของตนเอง ตลอดจนรู้วิธีการผ่อนคลาย หลีกเลี้ยง และปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่อาจก่อให้เกิดอารมณ์ที่ไม่พึงประสงค์ให้เป็นไปในทางที่ดีได้</p>							
3.1	การรู้เท่าทันอารมณ์ตนเอง						
3.2	การควบคุมอารมณ์ของตนเองได้						
3.3	การจัดการกับอารมณ์ตนเองได้อย่างเหมาะสม						
3.4	การมีวิธีผ่อนคลายอารมณ์และความเครียด ให้กับตนเอง						
3.5	การสร้างแรงจูงใจให้ตนเอง						
3.6	การยุติข้อขัดแย้งในกลุ่มเพื่อนด้วยสันติวิธี						
3.7	การรู้จักสร้างความสุขให้กับตนเอง						

องค์ประกอบและตัวชี้วัดของทักษะชีวิตของ นักเรียนประถมศึกษา	ระดับความเหมาะสม					ข้อเสนอแนะ
	5	4	3	2	1	
4	การสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น					
การสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น หมายถึง ความสามารถในการเข้าใจมุมมอง อารมณ์ ความรู้สึกของผู้อื่นโดยใช้ภาษาพูด ภาษากาย รู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเราเพื่อสื่อสารความ ต้องการของตนเองและผู้อื่น สามารถวางตัวได้อย่างถูกต้องเหมาะสมในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น รู้จักปฏิเสธ ต่อรองร้องขอความช่วยเหลือในสถานการณ์เสี่ยงรวมถึงการสื่อสารที่ สร้างสัมพันธภาพ ความร่วมมือ รู้จักการปฏิบัติตามกฎกติการะเบียบของสังคมและการ ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดีและมีความสุข						
4.1	การเป็นผู้ฟังที่ดี					
4.2	การใช้ภาษาและกิริยาที่เหมาะสมในการ สื่อสาร					
4.3	การรู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา					
4.4	การรู้จักแสดงความคิด ความรู้สึก ความ ชื่นชม และการกระทำ ที่ดีงามให้ผู้อื่นรับรู้					
4.5	การรู้จักปฏิเสธ ต่อรอง และร้องขอความ ช่วยเหลือในสถานการณ์เสี่ยง					

ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

เครื่องมือวิจัยระยะที่ 2

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน
ประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามเพื่อการวิจัยฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร
 ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏ
 สกลนคร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทักษะชีวิตของ
 นักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร
 เขต 3

2. แบบสอบถามเพื่อการวิจัยฉบับนี้ แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็นในการพัฒนาทักษะชีวิต
 ของนักเรียนประถมศึกษา ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
 สกลนคร เขต 3

3. ขอความกรุณาท่านตอบแบบสอบถามทุกข้อตามสภาพจริงและให้ตรงกับ
 ความคิดเห็นของท่านมากที่สุด ข้อมูลของท่านมีคุณค่าอย่างยิ่งต่องานวิจัยและเป็น
 ประโยชน์ทางวิชาการ ทั้งนี้ ผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ในภาพรวม ซึ่งไม่มี
 ผลกระทบใด ๆ ต่อท่านหรือสถานศึกษาแต่ประการใด และขอความอนุเคราะห์ท่านส่ง
 แบบสอบถามคืนภายใน 20 วัน ผู้วิจัยขอขอบพระคุณท่านมา ณ โอกาสนี้

วิษณุกรณ์ บุญเฮ้า

(นายวิษณุกรณ์ บุญเฮ้า)

นักศึกษาปริญญาโท

สาขาการบริหารและพัฒนาศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ

1) ชาย

2) หญิง

2. อายุ

1) น้อยกว่า 30 ปี

2) 30-39 ปี

3) 40-49 ปี

4) 50-60 ปี

3. ตำแหน่งปัจจุบัน

1) ผู้บริหารสถานศึกษา

2) ครูผู้สอน

3)ศึกษานิเทศก์

4. วุฒิการศึกษาสูงสุด

1)ปริญญาตรี

2)ปริญญาโท

3)ปริญญาเอก

4) อื่น ๆ

5. ประสบการณ์ในการทำงาน

1) น้อยกว่า 5 ปี

2) 6-10 ปี

3) 11-15 ปี

4) 16-20 ปี

5) มากกว่า 20 ปี

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็นของทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษา

คำชี้แจง ขอให้ท่านพิจารณาข้อความที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง “สภาพที่เป็นจริง” และ “สภาพที่ควรจะเป็น”

เกณฑ์ค่าระดับคะแนนในช่อง “สภาพที่เป็นจริง”

ระดับ 5 หมายถึง มีการปฏิบัติจริงมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง มีการปฏิบัติจริงมาก

ระดับ 3 หมายถึง มีการปฏิบัติจริงปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง มีการปฏิบัติจริงน้อย

ระดับ 1 หมายถึง มีการปฏิบัติจริงน้อยที่สุด

เกณฑ์ค่าระดับคะแนนในช่อง “สภาพที่ควรจะเป็น”

ระดับ 5 หมายถึง ควรมีการปฏิบัติมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง ควรมีการปฏิบัติมาก

ระดับ 3 หมายถึง ควรมีการปฏิบัติปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง ควรมีการปฏิบัติน้อย

ระดับ 1 หมายถึง ควรมีการปฏิบัติน้อยที่สุด

ข้อ	ทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษา	สภาพที่เป็นจริง					สภาพที่ควรจะเป็น				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
การสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น											
10	นักเรียนสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นบนพื้นฐานความเป็นประชาธิปไตย										
11	นักเรียนสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างราบรื่นและมีความสำเร็จหรือมีผลงานจากการสร้างสรรค์ร่วมกันและมีความสุข										
12	นักเรียนสามารถปฏิบัติตามกฎ ข้อตกลงของกลุ่ม/ชั้นเรียน/สังคมได้										
13	นักเรียนสามารถต่อรองเพื่อขอความช่วยเหลือในสถานการณ์ที่คับขันได้										
14	นักเรียนสามารถรักษาและเก็บความลับของเพื่อนได้										
การตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น											
15	นักเรียนสามารถบอกสิ่งที่ตนเองชื่นชอบและภาคภูมิใจได้										
16	นักเรียนสามารถบอกจุดเด่น จุดด้อยของตนเองได้										
17	นักเรียนสามารถเข้าใจถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล										
18	นักเรียนเห็นคุณค่าเห็นความสำคัญของตนเองและผู้อื่น										

ข้อ	ทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษา	สภาพที่เป็นจริง					สภาพที่ควรจะเป็น				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
การตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น											
19	นักเรียนมีความภาคภูมิใจในตนเองและผู้อื่น										
20	นักเรียนเลือกทำกิจกรรมตามความสนใจของตนเองร่วมกับผู้อื่นได้										
21	นักเรียนสามารถยอมรับความแตกต่างทางกาย ทางความคิด ความรู้สึกและพฤติกรรมของตนเองและผู้อื่น										
22	นักเรียนแสดงความชื่นชมในความสำเร็จของตนเองและผู้อื่น										
23	นักเรียนมีความเชื่อมั่นในตนเองและผู้อื่น										
24	นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อสังคม										
25	นักเรียนมีความสามารถในการบอกเล่าบรรยายความดีหรือความภาคภูมิใจของเพื่อนให้ผู้อื่นรับรู้										
26	นักเรียนมีความกล้าแสดงออกทางความคิดและทางความรู้สึก										
27	นักเรียนสามารถยอมรับในความคิด ความรู้สึกและการกระทำดีของผู้อื่นได้										
28	นักเรียนปฏิบัติตนเป็นประโยชน์ต่อครอบครัวและสังคม										
29	นักเรียนแสดงออกถึงความรู้สึกรักตนเองและผู้อื่น										

ข้อ	ทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษา	สภาพที่เป็นจริง					สภาพที่ควรจะเป็น				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
การจัดการอารมณ์และความเครียด											
30	นักเรียนสามารถจำแนกอารมณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับตนเองได้										
31	นักเรียนมีความสามารถรู้เท่าทันอารมณ์ของตนเอง										
32	นักเรียนสามารถแสดงอารมณ์ความรู้สึกของตนเองได้เหมาะสมกับสถานการณ์ต่าง ๆ										
33	นักเรียนมีความสามารถในการรู้เท่าทันสาเหตุที่ทำให้เกิดความเครียด										
34	นักเรียนสามารถควบคุมอารมณ์ความรู้สึกของตนเองในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้										
35	นักเรียนสามารถจัดการกับอารมณ์ของตนที่เกิดขึ้นอย่างฉับพลันที่อาจก่อให้เกิดปัญหาด้วยวิธีการที่เหมาะสมและสร้างสรรค์										
36	นักเรียนสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่อาจก่อให้เกิดอารมณ์ที่ไม่พึงประสงค์ไปในทางที่ดีได้										

ข้อ	ทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษา	สภาพที่เป็นจริง					สภาพที่ควรจะเป็น				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
การจัดการอารมณ์และความเครียด											
37	นักเรียนมีวิธีการผ่อนคลายอารมณ์ ความเครียดและหลีกเลี่ยงจากความเครียดด้วยวิธีที่เหมาะสมและสร้างสรรค์										
38	นักเรียนมีวิธีการสร้างกำลังใจให้กับตนเอง										
39	นักเรียนมีความสามารถในการหาทางออกเมื่อมีข้อขัดแย้งในกลุ่มเพื่อน										
40	นักเรียนมีความสามารถวิเคราะห์และเลือกวิธีการหรือกิจกรรมที่ทำให้ตนเองมีความสุขได้อย่างเหมาะสม										
41	นักเรียนมีอารมณ์ขัน										
42	เมื่ออยู่ในสถานการณ์หรือภาวะเครียด นักเรียนสามารถหลีกเลี่ยงจากสถานการณ์ที่อาจก่อให้เกิดอารมณ์ได้										
การคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์											
43	นักเรียนสามารถตั้งคำถามที่นำไปสู่คำตอบในการแก้ไขปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ										
44	นักเรียนมีทักษะในการสังเกต และมีแนวทางในการหาคำตอบ										
45	นักเรียนสามารถวิเคราะห์ จำแนก แยกแยะ ข้อมูลข่าวสารและสถานการณ์ต่าง ๆ รอบตัวด้วยเหตุผลที่เชื่อถือได้										

ข้อ	ทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษา	สภาพที่เป็นจริง					สภาพที่ควรจะเป็น				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
การคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์											
46	นักเรียนสามารถคาดคะเนความเสี่ยงจากสถานการณ์ที่เผชิญในชีวิตประจำวันอย่างมีเหตุผล										
47	นักเรียนสามารถสร้างผลงานและแสดงผลงานที่เกิดขึ้นจากการคิดเชื่อมโยงและจินตนาการ										
48	นักเรียนสามารถวิพากษ์ วิचारณ์ ตามหลักการเหตุผลและใช้ข้อมูลสารสนเทศที่ถูกต้อง										
49	นักเรียนสามารถเลือกวิธีการและขั้นตอนการตัดสินใจแก้ไขปัญหาได้อย่างเหมาะสม										
50	นักเรียนสามารถประเมินสถานการณ์ของปัญหาได้										
51	นักเรียนสามารถหาแนวทางการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับเรื่องราวต่าง ๆ ในชีวิตได้										
52	นักเรียนสามารถแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับเรื่องราวต่าง ๆ ในชีวิตได้										
53	นักเรียนสามารถวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาได้ถูกต้องเหมาะสม										
54	นักเรียนสามารถคิดเชื่อมโยงในการแก้ไขปัญหาได้อย่างถูกต้อง										

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย
เรื่อง การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทักษะชีวิต
ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

คำชี้แจง

1. แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัยฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3
2. แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัยฉบับนี้ แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ
 - ตอนที่ 1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3
 - ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3
3. ขอความกรุณาท่านตอบแบบสัมภาษณ์ทุกข้อตามสภาพจริงและให้ตรงกับความความคิดเห็นของท่านมากที่สุด ข้อมูลของท่านมีคุณค่าอย่างยิ่งต่องานวิจัยและเป็นประโยชน์ทางวิชาการ ทั้งนี้ ผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ในภาพรวม ซึ่งไม่มีผลกระทบใดๆ ต่อท่านหรือสถานศึกษาแต่ประการใด ผู้วิจัยขอขอบพระคุณท่านมา ณ โอกาสนี้

วิษณุกรณ์ บุญเฮ้า

(นายวิษณุกรณ์ บุญเฮ้า)

นักศึกษาปริญญาโท

สาขาการบริหารและพัฒนาการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตอนที่ 1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน
ประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร
เขต 3

ทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษา	ความคิดเห็น	
	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
ด้านการคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ และแก้ไขปัญหา อย่างสร้างสรรค์		
1. ครูผู้สอนควรแนะนำวิธีการและขั้นตอนในการ ตัดสินใจแก้ไขปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ ให้กับ นักเรียนได้อย่างเหมาะสม		
2. ครูผู้สอนควรเป็นผู้แนะแนวทางในการตั้งคำถาม เพื่อนำไปสู่การหาคำตอบของการแก้ปัญหาใน สถานการณ์ต่าง ๆ ให้กับนักเรียนอย่างถูกต้อง		
3. ครูผู้สอนควรส่งเสริมให้นักเรียนสามารถคิด วิเคราะห์ จำแนก แยกแยะข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับ สถานการณ์รอบตัวอย่างน่าเชื่อถือ		
ด้านการจัดการอารมณ์และความเครียด		
1. ครูผู้สอนควรส่งเสริมความสามารถในการคิด วิเคราะห์ การเลือกวิธีหรือกิจกรรมที่ส่งผลให้นักเรียน มีความสุขในการดำเนินชีวิต		
2. ครูผู้สอนควรส่งเสริมกิจกรรมการสร้างกำลังใจใน ตนเองให้กับนักเรียน		
3. ครูผู้สอนควรจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนรู้เท่า ทันอารมณ์ของตนเอง		
4. ครูผู้สอนควรแนะนำวิธีการผ่อนคลายความเครียด และหลีกเลี่ยงจากความเครียดด้วยวิธีที่เหมาะสมและ สร้างสรรค์		
5. ครูผู้สอนควรส่งเสริมกิจกรรมที่สร้างอารมณ์ขึ้นกับ นักเรียน		

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน
ประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร
เขต 3

1. ท่านคิดว่าแนวทางในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน ด้าน
การคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ และแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ตามความคิดของท่านควรเป็น
อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. ท่านคิดว่าแนวทางในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน ด้าน
การจัดการอารมณ์และความเครียด ตามความคิดของท่านควรเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณท่านล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้ ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ในการ
สัมภาษณ์ ครั่งนี้่อย่างดียิ่ง

ภาคผนวก ง

ค่าคุณภาพเครื่องมือ

(1. ค่าความเที่ยงตรง)

(2. ค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่น)

ตาราง 23 แบบสรุปผลการพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามการ
ประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษา

ข้อที่	ผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญคนที่					ผลรวม	ค่า IOC	การแปลผล
	1	2	3	4	5			
ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นต่อความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามสภาพที่ เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็น								
1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
6	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
7	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
8	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
9	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
10	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
11	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
12	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
13	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
14	0	0	+1	+1	+1	3	0.60	ใช้ได้
15	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
16	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
17	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
18	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
19	0	+1	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
20	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
21	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
22	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
23	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
24	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ตาราง 23 (ต่อ)

ข้อที่	ผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญคนที่					ผลรวม	ค่า IOC	การแปลผล
	1	2	3	4	5			
ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นต่อความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็น								
25	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
26	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
27	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
28	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
29	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
30	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
31	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
32	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
33	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
34	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
35	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
36	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
37	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
38	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
39	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
40	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
41	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
42	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
43	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
44	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80	ใช้ได้
45	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
46	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
47	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ตาราง 23 (ต่อ)

ข้อที่	ผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญคนที่					ผลรวม	ค่า IOC	การแปลผล
	1	2	3	4	5			
ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นต่อความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็น								
48	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
49	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
50	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
51	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
52	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
53	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
54	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

จากตาราง 23 พบว่า ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็นอยู่ระหว่าง 0.60 – 1.00

ตาราง 24 ค่าอำนาจจำแนกแบบสอบถามรายข้อ (r) และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม
สภาพที่เป็นจริงในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

ด้าน	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก
1. ด้านการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น ค่าความเชื่อมั่น 0.957	1	0.875*
	2	0.694*
	3	0.837*
	4	0.617*
	5	0.783*
	6	0.829*
	7	0.555*
	8	0.693*
	9	0.778*
	10	0.757*
	11	0.797*
	12	0.900*
	13	0.822*
	14	0.763*
2. ด้านการตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและ ผู้อื่น ค่าความเชื่อมั่น 0.947	15	0.701*
	16	0.767*
	17	0.274*
	18	0.459*
	19	0.694*
	20	0.757*
	21	0.756*
	22	0.672*
	23	0.716*
	24	0.812*

ตาราง 24 (ต่อ)

ด้าน	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก
2. ด้านการตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น ค่าความเชื่อมั่น 0.947	25	0.805*
	26	0.828*
	27	0.879*
	28	0.859*
	29	0.701*
3. ด้านการจัดการอารมณ์และความเครียด ค่าความเชื่อมั่น 0.950	30	0.796*
	31	0.892*
	32	0.859*
	33	0.937*
	34	0.855*
	35	0.466*
	36	0.376*
	37	0.726*
	38	0.901*
	39	0.700*
	40	0.69*
	41	0.684*
	42	0.885*
	4. ด้านการคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจและแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ค่าความเชื่อมั่น 0.968	43
44		0.911*
45		0.734*
46		0.900*
47		0.917*
48		0.395*
49		0.633*

ตาราง 24 (ต่อ)

ด้าน	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก
4. ด้านการคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจและแก้ไขปัญหา อย่างสร้างสรรค์ ค่าความเชื่อมั่น 0.968	50	0.785*
	51	0.914*
	52	0.785*
	53	0.574*
	54	0.719*
ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพที่เป็นจริงของทักษะชีวิตนักเรียน ประถมศึกษาเท่ากับ 0.985		

หมายเหตุ * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 24 พบว่า ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามรายข้อ (r) อยู่ระหว่าง 0.274 ถึง 0.937 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.236 ทุกข้อ และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.985 ซึ่งแยกเป็นรายด้านได้ดังนี้

1. ด้านการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่นค่าความเชื่อมั่น 0.957
2. ด้านการตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่นค่าความเชื่อมั่น 0.947
3. ด้านการจัดการอารมณ์และความเครียดค่าความเชื่อมั่น 0.950
4. ด้านการคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจและแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ค่าความเชื่อมั่น 0.968

ตาราง 25 ค่าอำนาจจำแนกแบบสอบถามรายข้อ (r) และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม
สภาพที่ควรจะเป็นในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

ด้าน	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก
1. ด้านการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น ค่าความเชื่อมั่น 0.942	1	0.706*
	2	0.738*
	3	0.728*
	4	0.675*
	5	0.664*
	6	0.514*
	7	0.744*
	8	0.685*
	9	0.716*
	10	0.727*
	11	0.834*
	12	0.795*
	13	0.736*
	14	0.747*
2. ด้านการตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและ ผู้อื่น ค่าความเชื่อมั่น 0.953	15	0.486*
	16	0.681*
	17	0.799*
	18	0.846*
	19	0.735*
	20	0.709*
	21	0.706*
	22	0.586*
	23	0.679*
	24	0.451*

ตาราง 25 (ต่อ)

ด้าน	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก
2. ด้านการตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่นค่าความเชื่อมั่น 0.953	25	0.534*
	26	0.647*
	27	0.648*
	28	0.681*
	29	0.766*
3. ด้านการจัดการอารมณ์และความเครียดค่าความเชื่อมั่น 0.957	30	0.752*
	31	0.818*
	32	0.617*
	33	0.689*
	34	0.711*
	35	0.798*
	36	0.779*
	37	0.789*
	38	0.877*
	39	0.818*
	40	0.877*
	41	0.631*
	42	0.780*
	4. ด้านการคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจและแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ค่าความเชื่อมั่น 0.956	43
44		0.826*
45		0.552*
46		0.543*
47		0.764*
48		0.705*
49		0.731*

ตาราง 25 (ต่อ)

ด้าน	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก
4. ด้านการคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจและแก้ไขปัญหา อย่างสร้างสรรค์ ค่าความเชื่อมั่น 0.956	50	0.671*
	51	0.700*
	52	0.770*
	53	0.711*
	54	0.678*
ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพที่ควรจะเป็นของทักษะชีวิตนักเรียน ประถมศึกษาเท่ากับ 0.982		

หมายเหตุ * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 25 พบว่า ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามรายข้อ (r) อยู่ระหว่าง 0.451 ถึง 0.877 ซึ่งมีความมากกว่า 0.236 ทุกข้อ และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.982 ซึ่งแยกเป็นรายด้านได้ดังนี้

1. ด้านการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่นค่าความเชื่อมั่น 0.942
2. ด้านการตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่นค่าความเชื่อมั่น 0.953
3. ด้านการจัดการอารมณ์และความเครียดค่าความเชื่อมั่น 0.957
4. ด้านการคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจและแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ค่าความเชื่อมั่น 0.956

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	นายวิษณุกรณ์ บุญเฮ้า
วัน เดือน ปีเกิด	16 เมษายน 2529
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 34 หมู่ที่ 3 ตำบลศรีวิชัย อำเภอวานรนิวาส จังหวัดสกลนคร 47120
ตำแหน่งปัจจุบัน	ครู คศ. 2
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนบ้านยางคำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 3
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2552	ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (วท.บ.) สาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการอาหาร มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
พ.ศ. 2554	ประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพอครู มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
พ.ศ. 2566	ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) สาขาวิชาการบริหารและพัฒนากการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
ประวัติการทำงาน	
พ.ศ. 2558	ครูผู้ช่วย โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ธนบุรี เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัชฌมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1
พ.ศ. 2560	ครู คศ. 1 โรงเรียนเซิมพิทยาคม อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดหนองคาย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัชฌมศึกษาหนองคาย
พ.ศ. 2565	ครู คศ. 2 โรงเรียนบ้านยางคำ อำเภอวานรนิวาส จังหวัดสกลนคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3